

ТТК БАНКА АД - СКОПЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2020 ГОДИНА
(според Методологија на НБРСМ)**

Скопје, февруари 2021 година

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Биланс на состојба	5-6
Извештај за промените во капиталот и резервите	7-10
Извештај за паричниот тек	11-13
Белешки кон финансиските извештаи	14-164
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ТТК БАНКА АД - Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД – Скопје (Банката), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2020 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Банката е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи издадена од страна на Народната банка на Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Банката за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Банката. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжува)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ТТК БАНКА АД - Скопје**

Мислење

Според нашето мислење, наведените финансиски извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ТТК БАНКА АД Скопје на 31 декември 2020 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината која што завршува тогаш, во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи издадена од страна на Народната банка на Република Северна Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

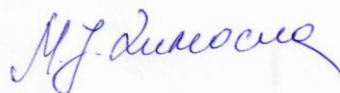
Раководството на Банката е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2020 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД Скопје за годината која завршува на 31 декември 2020 година.

Скопје, 26 февруари 2021 година

Овластен ревизор

Милена Јованова Димоска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

Биланс на успех
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Приходи од камата	322.509	329.125
Расходи за камата	(53.253)	(60.996)
Нето-приходи/(расходи) од камата	269.256	268.129
Приходи од провизии и надомести	176.499	168.432
Расходи за провизии и надомести	(28.827)	(29.067)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	147.672	139.365
Нето-приходи од тргување	(5.212)	16.551
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	266	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	9.500	8.054
Останати приходи од дејноста	41.236	79.613
Удел во добивката на придружените друштва	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(28.539)	(61.787)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(636)	(1.724)
Трошоци за вработените	(171.000)	(167.251)
Амортизација	(22.657)	(23.110)
Останати расходи од дејноста	(138.964)	(136.918)
Удел во загубата на придружените друштва	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	100.922	120.922
Данок на добивка	(10.292)	(12.553)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	90.630	108.369
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба*	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	90.630	108.369
Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-
Заработка по акција:		
основна заработка по акција (во денари)	100	119
разводната заработка по акција (во денари)	-	-

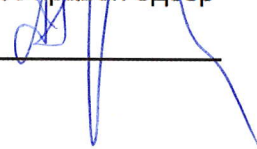
* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 25.02.2021 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор

Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор

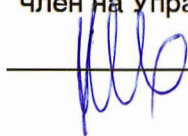
**Извештај за сеопфатна добивка
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Добивка/(загуба) за финансиската година	90.630	108.369
Останати добивки/(загуби) во периодот (пред оданочување) Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за сопственички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на сопственичките средства расположливи за продажба	68	236
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	68	236
Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)		
Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања		
- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината	-	-
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење		
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење		
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех		
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех		
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех		
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	68	236
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот		
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	90.698	108.605
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-

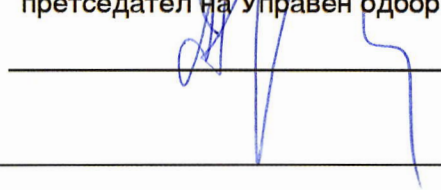
* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 25.02.2021 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор

Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор

Биланс на состојба
на ден 31.12.2020**

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2020	претходна година 31.12.2019	претходна година*** 01.01.2019
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18	1.801.523	2.041.326
Средства за тргување	19	5.034	51.457
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	20	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22,1	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	22,2	5.403.868	5.107.178
Вложувања во хартии од вредност	23	1.233.182	1.282.582
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30,1	2.175	-
Останати побарувања	25	179.848	132.211
Зложени средства	26	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27	2.543	5.564
Нематеријални средства	28	16.263	16.003
Недвижности и опрема	29	200.019	200.883
Одложени даночни средства	30,2	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31	-	-
Вкупна актива		8.844.455	8.837.204
Обврски			
Обврски за тргување	32	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање	33	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-
Депозити на банки	34,1	30.855	226
Депозити на други комитенти	34,2	7.219.668	7.133.884
Издадени должнички хартии од вредност	35	-	-
Обврски по кредити	36	195.480	384.235
Субординирани обврски	37	188.234	93.201
Посебна резерва и резервирања	38	5.944	9.093
Обврски за данок на добивка (тековен)	30,1	-	1.944
Одложени даночни обврски	30,2	-	-
Останати обврски	39	86.026	87.204
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31	-	-
Вкупно обврски		7.726.207	7.709.787

Биланс на состојба
на ден 31.12.2020 (продолжува)**

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2020	претходна година 31.12.2019	претходна година*** 01.01.2019
Капитал и резерви			
Запишан капитал	907.888	907.888	
Премии од акции	127	127	
Сопствени акции	-	-	
Други сопственички инструменти	-	-	
Ревалоризациски резерви	(346)	(414)	
Останати резерви	118.679	110.178	
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)	91.900	109.638	
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката	1.118.248	1.127.417	
Неконтролирано учество*	-	-	
Вкупно капитал и резерви	1.118.248	1.127.417	
Вкупно обврски и капитал и резерви	8.844.455	8.837.204	
Потенцијални обврски	42	498.374	475.097
Потенцијални средства	42	-	-

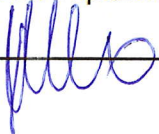
* само за консолидираните финансиски извештаи

** овој извештај е познат и како „Извештај за финансиската состојба“

*** оваа колона се пополнува само доколку банката: ретроактивно применува сметководствена политика, прави ретроактивна корекција на грешка или прави ретроактивна рекласификација на ставки од финансиските извештаи.

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 25.02.2021 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор

Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020**

	Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Преми и од акции	(Сопствени акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите				(Акумулиран и загуби)
<i>во илјади денари</i>																		
На 1 јануари 2019 година (претходна година)	907.888	127	-	-	(777)	127	-	-	-	50.730	-	53.499	102.050	4.388	(3.892)	1.114.140	-	1.114.140
Корекции на почетната состојба																		
На 1 јануари 2019 година (претходна година), коригирано	907.888	127	-	-	(777)	127	-	-	-	50.730	-	53.499	102.050	4.388	(3.892)	1.114.140	-	1.114.140
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																		
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108.369	-	-	108.369	-	108.369
Останати добивки/(загуби) во периодот																		
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>должнички инструменти</i>																		
- нерализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>сопственички инструменти</i>																		
- нерализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	236	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	236	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ревалоризациска резерва за преземени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нерализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите																		
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	236	-	-	-	-	-	-	-	108.369	-	-	108.605	-	108.605

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020 (продолжува)**

во илјади денари

**Трансакции со акционерите,
признаени во капиталот и
резервите:**

Издадени акции во текот на
периодот
Издвојување за законска резерва
Издвојување за останати резерви
Дивиденди
Откуп на сопствени акции

Нераспределена добивка

Продадени сопствени акции

Други промени во капиталот и
резервите (наведете детално)

**Трансакции со акционерите,
признаени во капиталот и
резервите**

На 31 декември 2019
(претходна година)/
1 јануари 2020 (тековна
година)

Корекции на почетната состојба

На 1 јануари 2020 година
(тековна година), коригирано

Капитал				Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
Запишан капитал	Преми и од акции	(Сопствен и акции)	Други сопственички и инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи и за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за неплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите				(Акумулирани загуби)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.948	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(5.948)	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(95.328)	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3.892)	3.892	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.948	-	-	(101.276)	(3.892)	3.892	(95.328)	-	(95.328)
907.888	127	-	-	(541)	127	-	-	-	56.678	-	53.499	109.142	496	-	1.127.417	-	1.127.417
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
907.888	127	-	-	(541)	127	-	-	-	56.678	-	53.499	109.142	496	-	1.127.417	-	1.127.417

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020 (продолжува)**

	Капитал			Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Преми и од акции	(Сопствен и акции)	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи и за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90.630	-	-	90.630	-	90.630
Останати добивки/(загуби) во периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>должнички инструменти</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>сопственички инструменти</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ревалоризациска резерва за преземени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно нереализирани добивки/(загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	68	-	-	-	-	-	-	90.630	-	-	90.698	-	90.698

**Извештај за промените во капиталот и резервите
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020 (продолжува)**

во илјади денари

Трансакции со акционерите,
признаени во капиталот и
резервите:

Издадени акции во текот на
периодот
Издвојување за законска резерва
Издвојување за останати резерви
Дивиденди
Откуп на сопствени акции
Продадени сопствени акции
Покривање на акумулирана загуба
Трансакции со акционерите,
признаени во капиталот и
резервите
На 31.12.2020 (тековна
година)

	Капитал				Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви	
	Запишан капитал	Преми и од акции	(Сопствени и акции)	Други сопствени ички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства расположливи и за продажба	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите				Ограничена за распределба на акционерите
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	8.501	-	-	(8.501)	-	-	-	-	-
Издвојување за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(99.868)	-	-	-	-	(99.868)
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Покривање на акумулирана загуба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	8.501	-	-	(108.369)	-	-	-	-	(99.868)
На 31.12.2020 (тековна година)	907.888	127	-	-	(473)	127	-	-	65.180	-	53.499	91.404	496	-	-	-	1.118.248

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 25.02.2021 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор

Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2020	претходна година 31.12.2019
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	100.922	120.922
Коригирана за:		
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*	-	-
Амортизацијата на:	-	-
нематеријални средства	3.479	3.707
недвижности и опрема	19.178	19.403
Капиталната добивка од:	-	-
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	(760)	(2.302)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(19.000)	(40.057)
Капиталната загуба од:	-	-
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	-	-
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
Приходи од камата	(322.509)	(329.125)
Расходи за камата	53.253	60.996
Нето-приходи од тргување	6.136	(15.179)
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	-	-
дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва ослободена исправка на вредноста и посебна резерва	97.379	137.185
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-
дополнителни загуби поради оштетување ослободени загуби поради оштетување	636	1.724
Резервирања	-	-
дополнителни резервирања	1.963	1.860
ослободени резервирања	(4.720)	(7.528)
Приходи од дивиденди	(7.740)	(10.108)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва	-	-
Останати корекции	(1.180)	4.449
Наплатени камати	259.936	328.308
Платени камати	(53.787)	(61.916)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива	64.346	136.941

**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020 (продолжува)**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2020	претходна година 31.12.2019
<i>(Зголемување)/намалување на деловната актива:</i>		
Средства за тргување	40.288	(6.571)
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	1.975	61.711
Кредити на и побарувања од други комитенти	(262.609)	(431.933)
Заложени средства	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	21.730	59.389
Задолжителна резерва во странска валута	22.608	(17.729)
Задолжителен депозит кај НБРСМ според посебни прописи	-	-
Останати побарувања	(47.112)	(115.442)
Одложени даночни средства	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
<i>Зголемување/(намалување) на деловните обврски:</i>		
Обврски за тргување	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	30.629	67
Депозити на други комитенти	86.165	334.022
Останати обврски	(131.178)	196.077
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	-	-
	(173.158)	216.532
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето (Платен)/поврат на данок на добивка	(14.410)	(11.255)
Нето паричен тек од основната дејност	(187.568)	205.277
Паричен тек од инвестициската дејност (Вложувања во хартии од вредност)	49.400	60.522
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	-	-
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
(Набавка на нематеријални средства)	(3.739)	(3.006)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	(17.554)	(10.390)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата	-	-
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)	-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба	-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	7.740	10.108
Нето паричен тек од инвестициската дејност	35.847	57.234

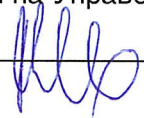
**Извештај за паричниот тек
за периодот од 01.01.2020 до 31.12.2020 (продолжува)**

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 31.12.2020	претходна година 31.12.2019
Паричен тек од финансирањето		
(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)	-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност	-	-
(Отплата на обврските по кредити)	(114.894)	(179.482)
Зголемување на обврските по кредити	56.292	93.909
(Отплата на издадените субординирани обврски)	-	-
Приливи од издадените субординирани обврски	95.032	93.201
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот	-	-
(Откуп на сопствени акции)	-	-
Продадени сопствени акции	-	-
(Платени дивиденди)	(99.868)	(95.328)
(Останати одливи од финансирањето)	-	-
Останати приливи од финансирањето	-	-
Нето паричен тек од финансирањето	(63.438)	(87.700)
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	(50)	(39)
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	(12)	6
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	(215.221)	174.778
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	1.790.155	1.615.377
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	1.574.934	1.790.155

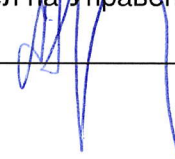
* само за консолидираните финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на ден 25.02.2021 година и истите се потпишани од страна на:

Наталија Алексова
член на Управен одбор

Драгољуб Арсовски
претседател на Управен одбор

1. Вовед

а) Општи информации

ТТК БАНКА АД Скопје (во понатамошниот текст „Банката“) е акционерско друштво основано во Република Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е: ул. „Народен Фронт“ бр. 19а, Скопје, Република Северна Македонија.

Банката е овластена од Народна банка на Република Северна Македонија за вршење платен промет во земјата и странство, депозитни активности во земјата и странство и кредитирање во земјата.

Позначајни активности кои Банката ги извршува се следните:

- прибирање депозити и други повратни извори на средства;
- кредитирање во земјата;
- издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови);
- менувачки работи;
- платен промет во земјата и странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- брз трансфер на пари;
- издавање платежни гаранции и други форми на обезбедување;
- тргување со девизни средства;
- тргување со хартии од вредност;
- посредување во склучување договори за кредити и заеми;
- обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица;
- тргување со инструменти на пазар на пари.

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза за хартии од вредност, а кодот под кој котираат е следниот:

шифра на хартија од вредност

ИСИН број

ТТК (обична акција)

МКТТКС101012

Вкупниот број вработени на Банката на 31 декември 2020 изнесува 238 (2019: 237) вработени.

Финансиски извештаи на Банката за годината што заврши на 31 декември 2020 беа одобрени за издавање од страна на Надзорниот одбор на Банката на 25.02.2021 година.

б) Основа за изготвување на финансиските извештаи

Банката ја води својата сметководствена евиденција и ги составува своите финансиски извештаи во согласност со Законот за банките и подзаконската регулатива пропишана од страна на Народната банка на Република Северна Македонија („НБРСМ“), Законот за трговски друштва и Правилникот за водење на сметководството.

Податоците во приложените финансиски извештаи на Банката се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16 и 61/16, 64/18, 120/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.290/20), Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15 190/16, 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19), подзаконската регулатива пропишана од страна на Народна банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст „НБРСМ“), како и во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (во понатамошниот текст „Методологија“) („Службен весник на РМ“ бр. 83/17)¹ и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ“ бр. 83/17 и 149/18)², пропишани од страна на НБРСМ. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади македонски денари (МКД).

Финансиските извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи.

Известувачка валута во која се прикажани овие финансиски извештаи е функционалната валута (македонски денар - МКД).

Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена во согласност со промените во презентацијата во тековната година.

COVID 19 пандемијата се развиваше брзо во текот на 2020 година. Банката ги искористи можностите кои беа понудени од страна на Народна Банка на Република Северна Македонија со цел успешно справување со настанатата здравствена криза. Според тоа, раководството на Банката продолжува со своите разумни очекувања дека Банката има соодветни ресурси да продолжи со своето работење по претпоставката на континуитет.

в) Значајни сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики кои се користени при подготовка на овие финансиски извештаи. Утврдувањето на сметководствените политики на Банката се заснова на признаени, познати и практични искуства, на одредбите на Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи, Одлуката за сметковниот план за банките, Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и останатите законски прописи. Овие политики се конзистентно применети за сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

¹ Советот на НБРМ донесе Одлука за методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи, со почеток на примена од 01.01.2018 година (Сл.весник бр. 83/17 од 22.06.2017).

² Советот на НБРМ донесе Одлука за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и белешките кон тие извештаи, со почеток на примена од 01.01.2018 година (Сл.весник бр. 83/17 од 22.06.2017 г).

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.1. Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Трансакција во странска валута е трансакција која гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Билансот на состојба, додека, пак, сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Билансот на состојба деноминирани во странска валута се следните:

	<u>31 декември 2020</u>	<u>31 декември 2019</u>
1 ЕУР	61.6940 денари	61.4856 денари
1 УСД	50.2353 денари	54.9518 денари
1 ЦХФ	56.8242 денари	56.5593 денари

1.2. Пребивање (нетирање)

Финансиските средства и обврски се пребиваат, а разликата се признава во Билансот на состојба, само во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера исплатата да се изврши на нето-основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

1.3. Приходи и расходи по камати

Приходите и расходите по камати се признаени во Билансот на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски според амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна каматна стапка е метод за пресметка на амортизирана набавна вредност на финансиските средства или финансиските обврски преку алокација на приходите од камата и расходите за камата во соодветниот период.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.3. Приходи и расходи по камати (продолжува)

Ефективна каматна стапка е стапка со чијашто примена сегашната вредност на сите идни парични приливи се изедначува со сегашната вредност на сите идни парични одливи, во текот на очекуваниот век на финансискиот инструмент.

Приходите и расходите од камата се пресметани и наплатени во согласност со законските прописи на Република Северна Македонија, или со договор помеѓу доверителот и должникот. Пресметаните, а недоспеани камати временски се разграничуваат. Исправка на истите се прави кога наплатата на пресметаните камати е сомнителна и спорна.

1.4. Приходи од надомести и провизии

Провизиите и надоместоците, со исклучок на надоместоците за одобрување на кредити, генерално се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Останатите надоместоци за одобрување на кредити се разграничуваат и амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методот на ефективна каматна стапка и истите се признаваат како приходи од камата.

1.5. Приходи и расходи од курсни разлики

Нето-приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од порамнување на трансакциите во странска валута, како и од вреднување на средствата и обврските во странска валута се вклучени во Билансот на успех во периодот кога тие настануваат.

Преземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се пресметани во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на Билансот на состојба.

1.6. Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во Билансот на успех кога ќе се обезбеди правото за примање исплата. Дивидендите се прикажани како дел од нето-приходите од тргување или како останати приходи од дејноста во зависност од соодветната класификација на инструментот.

1.7. Нето приходи од тргување

Нето приходите од тргување претставуваат реализирани и нереализирани промени во објективната вредност при последователно мерење, добивка или загуба при отуѓување, дивиденди, приходи и расходи од камати на средствата и обврските за тргување.

Нето приходите од тргување се мерат според промената на објективната вредност на финансиските средства и обврски за тргување која претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност, на датумот на Билансот на состојба.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.8. Финансиски средства

Банката ги признава финансиските средства и обврски во книгите, само доколку е една страна во договорните одредби на инструментот. Финансиските средства се признаваат и депривираат на датумот на тргување кога купувањето или продавањето на вложувањето е според договор чии што одредби бараат испорака на вложувањето во договорените временски рамки. Финансиските средства почетно се признаваат по фер вредност, што претставува трансакциска цена на инструментот. Класификацијата зависи од природата и намената на финансиските средства и се одредува во моментот на нивно почетно признавање. Класификацијата на финансиските средства се врши во зависност од бизнис моделот на банката и карактеристиките на договорените парични текови. Во Банката се утврдени три бизнис модели:

- Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност (кредити и побарувања)
- Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку сеопфатна добивка и
- Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех (хартии од вредност чувани за тргување)

Класификацијата на финансиските средства Банката ги врши врз основа на :

- деловениот модел на Банката за управување со финансиските средства и
- карактеристиките на договорните парични текови на финансиското средство.

Оцената на деловниот модел ја врши раководството на Банката, при нивно почетно признавање, при што ги зема во предвид сите релевантни и расположливи податоци за начинот на управување со финансиските инструменти.

Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех

Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување на добивка. Во оваа категорија Банката ќе ги класифицира и оние финансиски средства кои не го исполнуваат условот на СППИ поради што не може да се класифицираат ниту во категоријата на финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност, ниту во категорија на финансиски средства по објективна вредност преку сеопфатна добивка.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.8. Финансиски средства (продолжува)

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Средствата чувани за тргување се евидентираат по објективна вредност преку билансот на успех. Почетно, овие средства се признаваат во билансот на состојба по објективна вредност. Трансакциските трошоци не се вклучуваат во износот по кој првично се мери инструментот. Тие се евидентираат веднаш во Билансот на успех во позиција “Приходи и расходи од провизија и надоместоци”. Добивките или загубите од последователното мерење се вклучуваат во позицијата “Нето приходи од тргување”.

Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Финансиски средства кои се чуваат до достасување се финансиските средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои Раководството на Банката има намера и способност да ги чува до нивно доспевање. Доколку Банката продаде значаен дел од финансиските средства кои се чуваат до доспевање (кој не би бил нематеријален) пред нивно доспевање, целата категорија на овие средства би се прекласифицирала во финансиски средства расположливи за продажба.

Сметководствената политика на Банката за финансиските средства кои се чуваат до достасување се однесува на должнички финансиски средства кои што ги управува Банката со цел наплата на договорените парични текови и кои согласно договорените услови на средството го исполнуваат условот на СППИ.

Овие хартии од вредност се прикажани во категорија – Финансиски средства евидентирани по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Почетно овие средства се признаваат по нивната набавна вредност, којашто е еднаква на објективната вредност на дадениот надоместок за средството, зголемена за трансакциските трошоци кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството. Последователно, финансиските средства кои се чуваат до достасување се мерат по амортизирана набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите реализирани при продажба или отпис на средството се евидентираат преку Билансот на успех како останати приходи/расходи.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиските средства расположливи за продажба, се средства кои се определни како расположливи за продажба и не се класифицирани како кредити и побарувања, финансиски средства кои се чуваат до достасување или финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех.

Финансиските средства расположливи за продажба се средства кои Банката ги држи со цел наплата на договорените парични текови и/или за продажба и кои согласно договорените услови на средството го исполнуваат условот на СППИ (Банката очекува парични текови на одредени датуми „единствено врз основа на отплата на главница и камата“).

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.8. Финансиски средства (продолжува)

Финансиски средства расположливи за продажба (продолжува)

Прикажаното портфолио е составено од сопственички хартии од вредност во банки, финансиски институции и претпријатија врз кои Банката нема контрола. Овие средства почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите, а последователно се мерат според објективна вредност, врз основа на пазарната вредност или ако не постои активен пазар врз основа на метод кој најдобро би ја определил објективната вредност на сопственичкиот инструмент. Нереализираните добивки или загуби од последователното мерење на финансиското средство што е расположливо за продажба се еднакви на разликата помеѓу амортизираната набавна вредност и објективната вредност на средството и се вклучуваат директно во капиталот во позицијата ревалоризациски резерви – “Разлики од вреднување на средствата расположливи за продажба”.

Приходите врз основа на камата, дивиденда, како и позитивните/негативните курсни разлики на финансиските средства што се расположливи за продажба се признаваат во билансот на успех за тековниот период.

Кај должничките хартии од вредност при депривирање кога средството ќе се продаде или достаса, кумулативната нереализирана добивка или загуба претходно признаена во капиталот се вклучува во нето добивката или загубата за периодот во позицијата останати приходи/расходи.

Кај сопственичките хартии од вредност при нивно депривирање состојбата на сметката за ревалоризациски резерви банката ќе ја прекрши на позицијата Акумулирана /Задржана добивка.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата ги вклучуваат сите побарувања кои произлегуваат од трансакциите со клиенти и банки, како и оние кои потекнуваат од банката, така и оние кои се купени на секундарен пазар. Согласно сметководствената политика на Банката, кредитите и побарувањата се финансиски средства кои го исполнуваат условот на СППИ тестот.

Тие се јавуваат кога Банката одобрува пари или услуги директно на комитентите без намера за размена на побарувањето т.е кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Почетно кредитите и побарувањата се мерат по нивната објективна вредност, зголемена за трансакциските трошоци кои што се директно поврзани со стекнувањето или издавањето на финансиското средство. Последователно кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.9. Оштетување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на билансирање, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиските средства или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетувањето како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата ('случај на загуба') и дека тој случај на загуба влијае на предвидениот иден паричен тек на финансиските средства или на група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Критериуми што Банката ги користи при утврдување на постоењето на објективен доказ за загуба од оштетување вклучуваат:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главницата или каматата.
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот.
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање.
- Отпочнување на стечајна постапка.
- Намалување на вредноста на дадените гаранции-колатерал.

Банката врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна и групна основа за сите финансиски средства. Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот), дисконтирани со примена на ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентираните износ на средството се намалува преку употреба на сметка за резервирање заради оштетување, со истовремено признавање на соодветениот расход поради оштетување во тековниот Биланс на успех.

Во случај на ненаплатливост на кредитот истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување, Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата. Последователните надоместувања за претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите во корист на тековните добивки.

Доколку последователно износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот) претходно признаената загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката за резервирањето. Износот на намалувањето се признава во корист на тековната добивка.

Банката за вложувањата во сопственички хартии од вредност не пресметува исправка на вредност.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.10. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се однесуваат на земјиште, згради, опрема и други вредности добиени во замена за ненаплатени побарувања. Одредено средство се смета за преземено во моментот на стекнување правна основа за запишување на сопственоста.

На датумот на преземање, преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се признаваат по почетната сметководствена вредност. Почетната сметководствена вредност е помалиот износ од проценетата вредност важечка на датумот на преземање и набавната вредност на преземеното средство. Набавната вредност на преземеното средство е вредноста наведена во актот донесен од страна на надлежен орган од кој произлегува правната основа за стекнување право на сопственост на Банката над преземеното средство.

На датумот на преземање на средството, Банката е должна во Билансот на состојба да прикаже оштетување од најмалку 20% од почетната сметководствена вредност на преземеното средство.

Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем од оштетувањето од 20%, Банката е должна да ја признае оваа разлика како ревалоризациска резерва на датумот на преземање на средството.

Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Банката е должна да ја утврди проценетата вредност на преземените средства и во Билансот на успех да признае и прокнижи загуба за оштетување еднаква најмалку на поголемиот износ од:

- негативната разлика помеѓу проценетата вредност и нето-вредноста на преземеното средство и
- 20% од нето-вредноста на преземеното средство.

Доколку Банката не успее да го продаде преземеното средство во рок од пет години по датумот на неговото преземање, должна е на крајот на петтата година да ја сведе нето-вредноста на преземеното средство на нула.

1.11. Нематеријални средства

Нематеријално средство е немонетарно средство, без физичка содржина, коешто може самостојно да се идентификува. Нематеријалните средства вклучуваат капитализирани трошоци за развој, софтвери и други нематеријални средства, како права и лиценци кои се законски заштитени и кои не може да бидат одземени од овластениот сопственик без негова желба.

Почетно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност.

Последователно истите се мерат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и за акумулираните загуби поради оштетување.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.11. Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страната на Банката кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците по една година се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизираат користејќи праволиниска метода во текот на период од десет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализираат и амортизираат користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

1.12. Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се материјални вложувања за административни цели од кои се очекува да имаат користен век подолг од една година. Недвижностите и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за пресметаната амортизација и акумулираните загуби поради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средството.

Амортизацијата се пресметува пропорционално со примена на законски пропишани стапки со цел алокација на набавната вредност на имотот, зградите и опремата во текот на нивниот проценет век на употреба. На инвестициите во тек не се пресметува амортизација се до нивното ставање во употреба.

Во продолжение е даден проценетиот век на употреба на некои позначајни ставки:

Градежни објекти	40 години
Транспортни средства	4 години
Мебел и канцелариска опрема	5 до 10 години
Компјутерска опрема	4 години
Телекомуникациска опрема	4 години
Останата опрема	10 години

Корисниот век на употреба и метод на амортизација се проверува еднаш годишно, на секој датум на известување.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.12. Недвижности и опрема (продолжува)

Последователните издатоци се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Банката поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери, во спротивно се признаваат како трошоци во Билансот на успех кога настануваат. Добивките или загубите остварени со отуѓување или ставање надвор од употреба на недвижностите и опремата се определуваат како разлика меѓу приливите од продажба и сметководствената вредност на средството и истите се признаваат во билансот на успех во позицијата “Останати приходи од дејноста”, или “Останати расходи од дејноста”.

1.13. Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести.

Кога евидентируваниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето-продажната цена и употребната вредност на средствата.

1.14. Парични средства и еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти вклучуваат готовина и ностро сметки кои преставуваат депозити по видување и пласмани кај други банки и финансиски институции, износи кај НБРСМ и други финансиски средства како што се благајнички и други записи, како високо ликвидни средства кои доспеваат во рок од 3 месеци од датумот на стекнување.

За целите на изготвување на извештајот за паричен тек од паричните средства и парични еквиваленти се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити.

Паричните средства и паричните еквиваленти се евидентираат по амортизирана набавна вредност и таа вообичаено е еднаква со нивната номинална вредност.

1.15. Резервирање

Банката ја признава посебната резерва на датумот на биланс на состојба за судски спорови и останати побарувања, односно кога постои тековна обврска како резултат на настан од минатото за која постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а врз основа на направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.15. Резервирање

Последователно, Банката го проценува износот на резервирањата на секој датум на билансот на состојба. Последователното зголемување/намалување на резервирањето се прикажува на нето-основа во билансот на успех, во позицијата “Останати расходи од дејноста/Останати приходи од дејноста”.

1.16. Надомести за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување се плаќаат од страна на Банката во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги.

Не постои дополнителна обврска во врска со пензиските планови. Во согласност со законските прописи и колективниот договор, Банката има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Отпремнините на вработените се евидентираат како трошок во билансот на успех во периодот во кој се исплаќаат. Банката нема извршено резервирања за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

1.17. Тековен и одложен данок од добивка

Данокот од добивка се пресметува во согласност со законските одредби во Република Македонија. Пресметката на месечната аконтација на данокот на добивка се плаќа однапред како што е определено од даночните органи.

Трошокот за данок од добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок од добивка. Основица за пресметување на данокот од добивка по стапка од 10% претставува финансискиот резултат искажан во Билансот на успех коригиран за непризнаени расходи и даночни ослободувања. Тековниот данок од добивка се пресметува и плаќа во согласност со македонскиот Закон за данок од добивка.

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост користејќи ја методата на обврска за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок од добивка се користат тековните важечки стапки. Одложениот данок од добивка се товари или одобрува во Билансот на успех, освен доколку се однесува на ставки кои директно го товарат или одобруваат капиталот во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположива оданочлива добивка. Банката нема евидентирано одложени даночни средства или обврски со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година бидејќи не постојат временни разлики на овие датуми.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.18. Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Сите финансиски обврски на Банката на датумите на известување се класифицирани како останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и се состојат од депозити на банки и други комитенти, обврски по кредити и останати обврски.

Обврски по кредити

Обврските по кредити иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) коригирани за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Обврските по кредити престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Депозити на банки и комитенти

Депозитите на банки и комитенти генерално претставуваат: тековни сметки, депозити по видување и орочени депозити на банки, правни и физички лица. Банката ги признава депозитите во својот Биланс на состојба само кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Депозитите на банки и комитенти почетно се мерат според нивната објективна вредност, коригирана за трансакциските трошоци кои директно се поврзани со преземањето или издавањето на финансиската обврска. Депозитите на банки и комитенти последователно се мерат според амортизираната набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Депозитите на банки и комитенти престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Останати обврски

Останатите обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) коригирани за направените трошоци на трансакцијата. Останатите обврски се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Останатите обврски престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

1.19. Капитал, резерви и прашања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето деловна активност се презентирани во капиталот како намалување на приливите, нето од данокот.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.19. Капитал, резерви и прашања за дивиденди (продолжува)

(в) Сопствени акции

Кога Банката откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции сè додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите се состојат од ревалоризациски резерви, законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на акумулирани добивки во согласност со законската регулатива и одлуките на Собранието на Банката и останати резерви.

(д) Нераспределени добивки/(загуби)

Нераспределените добивки/(загуби) ги вклучуваат тековните, како и оние од претходните периоди, задржани добивки и загуби.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во којшто се одобрени од страна на акционерите на Банката.

1.20. Заработка по акции

Банката е должна да ја прикаже заработката по акција во основната структура на билансот на успех, ако нејзините обични акции се предмет на јавно тргување на пазарот или ако банката е во процес на издавање обични акции на јавните пазари.

Основната заработка по акција се пресметува со делење на добивката, или на загубата, којашто им припаѓа на акционерите – сопственици на обични акции на Банката (деленик) со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек (делител) во текот на периодот. Пондерираниот просечен број на акции во оптек во текот на периодот се добива кога бројот на акции во оптек на почетокот на периодот ќе се корегира за бројот на акции коишто се откупени или издадени во текот на периодот, помножено со временскиот пондер (бројот на денови во текот на кој конкретните акции се во оптек, во однос на вкупниот број денови во годината.

Разводнетата заработка по акции во Банката е идентична со основната заработка по акција поради непостоење на издадени потенцијални обични акции за чиј ефект се врши корекција на нето добивката која им припаѓа на имателите на обични акции.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.21. Наем

Утврдувањето дали еден договор претставува или содржи наем се базира на суштината на договорот во зависност дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Банката дава и зема заеми под закуп по основ на оперативни наеми. Приходите и расходите по основ на наемнини се признаваат во Билансот на успех на праволиниска основа во рамки на времетраење на наемот. Однапред платените наемнини се признаваат како одложени расходи.

Финансискиот наем (Банката како закупец) кој на Банката суштински и ги пренесува ризиците и бенефитите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализира во моментот на започнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или, ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Банката ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем.

Наемот каде што Банката (како закуподавач) суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицира како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договарањето на оперативен наем во Билансот на состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како профит или загуба во текот на периодот на наем на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Однапред платените наемнини се признаваат како одложен приход. Банката нема класифицирано средства во категорија на финансиски наем.

1.22. Известување според сегменти

Деловен сегмент претставува група средства или активности кои се ангажирани во обезбедувањето производи или услуги кои се предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние во останатите деловни сегменти. Географскиот сегмент е ангажиран во обезбедување производи или услуги во одредено економско опкружување кое е предмет на ризици и надомести што се разликуваат од оние сегменти кои ги извршуваат активностите во други економски опкружувања.

1.23. Потенцијални и преземени обврски

Банката презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции, акредитиви и неискористени кредитни лимити. Овие финансиски обврски се евидентираат во Билансот на состојба кога ќе можат да се повратат. Издвоената посебна резерва поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и преземени обврски е вклучено во Билансот на состојба како обврска.

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

1.24. Доверителски активности

Банката повремено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства не се вклучени во овие финансиски извештаи поради тоа што тие не се средства на Банката.

1.25. Настани по датумот на известување

Оние последователни настани кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни, и доколку нивното необелоденување може да влијае врз деловните одлуки на корисниците на финансиските извештаи. За секој некорективен настан, се обелоденуваат информации за природата на настанот и проценка на неговиот финансиски ефект, или изјава дека ваквата проценка не може да се направи.

г) Употреба на оцени и процени

При составување на финансиските извештаи, раководството на Банката дава процени и претпоставки кои влијаат врз примена на политиките и искажување на износите на средствата и обврските, како и објавување на потенцијалните преземени обврски на датумот на Биланс на состојба, како и износите на приходите и расходите. Процените и претпоставките се темелат на историско искуство и разни други факти кои се сметаат за разумни имајќи ги предвид околностите и информациите кои се расположливи на датумот на подготовка на финансиските извештаи, а коишто претставуваат основа за процена на вредноста на средствата и обврските за кои не може да се добијат процени од други извори. Вистинските резултати може да се разликуваат од овие процени. Процените и претпоставките поврзани со нив постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените процени се признаваат во периодот во кој процената се менува, доколку измената влијае само на тој период или во тековен и идни периоди доколку измената влијае на тековниот и идните периоди.

Оштетување на кредити одобрени на комитенти

Банката месечно го проверува своето кредитно портфолио со цел процена на неговата оштетеност. При одредувањето на потребата за признавање загуба од оштетување во Билансот на успех, Банката проценува дали постојат евидентни докази кои укажуваат на мерливо намалување во проценетите парични текови од кредитното портфолио пред идентификување на намалувањето на ниво на поединечен кредит во рамките на портфолиото на кредити и побарувања.

г) Употреба на оцени и процени (продолжува)

Раководството употребува процени базирани на минати искуства поврзани со оштетувањето на средствата со карактеристики на кредитен ризик, како и објективни докази на оштетување слични на оние во портфолиото при распоредувањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките кои се користат за процена на износот и периодот на идните парични текови се проверуваат редовно, со цел намалување на какви било разлики помеѓу проценетите и фактичките загуби.

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Подетални информации за објективната вредност на финансиските инструменти се дадени во Белешка 5.

д) Промена на сметководствените политики, сметководствените оцени и корекција на грешки

Не постојат други промени во сметководствените политики при составувањето на приложените финансиски извештаи.

ѓ) Усогласеност со законската регулатива

Во текот на 2020 година работењето на Банката беше во целост усогласено со регулативата пропишана од Народната банка на Република Северна Македонија, по однос на солвентноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Банката, вложувањата на Банката, ликвидноста на Банката и отворената девизна позиција.

2. Управување со ризици

Банката воспоставува интегриран систем за управување со сите материјални и нематеријални ризици на кои е изложена и кој е соодветен на природата, големината и сложеноста на финансиските активности коишто ги врши.

Банката во своето работење е изложена на следните видови ризици:

- Кредитен ризик;
- Ликвидносен ризик;
- Валутен ризик;
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности;
- Ризик од промена на цените на хартиите од вредност;
- Ризик од концентрација на изложеноста на Банката;
- Оперативен ризик;
- Стратегиски ризик;
- Правен ризик;
- Репутациски ризик.

Врз основа на Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката воспоставува посебни политики и процедури за преземање и управување со сите ризици на кои е изложена во своето работење.

Политиките за преземање и управување со ризиците содржат:

- Оцена на капацитетот на Банката за преземање одделни ризици;
- Организациска поставеност на функцијата за управување со ризиците;
- Основни елементи на управувањето со ризиците;
- Прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризиците;
- Внатрешна контрола и основни елементи на процесот за утврдување на интерниот капитал и интерна ликвидност на Банката;
- Оцена на потребната адекватност на капиталот на Банката.

Исто така, Банката, во согласност со политиките за преземање и управување со ризиците, воспоставува процедури за преземање, мерење или оцена, следење, контрола или намалување на ризиците кои треба:

- Да овозможат навремено и сеопфатно идентификување на ризиците (мапирање на ризиците) со кои се соочува Банката;
- Да се засноваат врз квантитативни и/или квалитативни оценки за мерливите и немерливите ризици;
- Да вклучуваат правила, начини и постапки за намалување, диверзификација, трансфер и избегнување на ризиците, кои се идентификувани, мерени и оценети од страна на Банката;
- Да ги дефинираат фреквенцијата и методите за следење на ризиците.

Банката воспоставува организациска структура, со јасно дефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците, која одговара на големината, видот и сложеноста на Банката и на финансиските активности кои ги врши.

2. Управување со ризици (продолжува)

Управувањето со ризиците во Банката се остварува на сите хиерархиски нивоа во организациската структура. Имено, на стратегиско ниво управувањето е во надлежност на Надзорниот одбор на Банката кој ги усвојува политиките за управување со ризиците и ги дефинира стратегиските определби и преференции на Банката за изложување на секој одделен тип на ризик. Надзорниот одбор преку усвојување на политиките ги дефинира генералните насоки и целите при управување со ризиците, прифатливото ниво на ризик, лимитите кои спречуваат ризик од концентрација, организациската поставеност во процесот на управување со ризиците, поделба на надлежностите, прифатливи инструменти за намалување на ризикот, поставеноста на информативниот систем и системот за внатрешна контрола и ревизија.

Врз основа на усвоените политики, Управниот одбор донесува процедури и методологии за управување со ризиците на Банката во кои подетално се разработени процесите и активностите за управување со ризиците и кои овозможуваат јасна поделба на надлежностите меѓу организациските делови кои се носители и кои преземаат ризици и организациските делови кои се надлежни за управување со истите.

Одборот за управување со ризици редовно го следи и оценува системот за управување со ризиците, ги разгледува извештаите за управување со одделните ризици, воспоставува лимити за изложеност на ризици и го следи нивното остварување, како и други активности во согласност со законските одредби кои се во доменот на стратегиско управување со ризиците.

Извештаите за изложеноста на Банката на одделните ризици и резултатите од извршеното стрес-тестирање се разгледуваат и од страна на Одборот за ревизија.

Имплементацијата на политиките и процедурите се остварува на макрониво, преку централизирано управување со ризиците од страна на Дирекцијата за управување со ризици која работи во рамките на Секторот за стратешко банкарство, од една страна, како и на микрониво преку нивно почитување од страна на вработените во Секторот за комерцијално банкарство, односно лицата кои преку своите работни активности ја изложуваат Банката на ризик, од друга страна.

Банката во рамките на системот за управување со ризиците спроведува стрес-тест анализи за да го утврди влијанието на одделните ризици, но и на нивното меѓусебно влијание врз нејзината профитабилност и солвентност - коефициентот за адекватност на капиталот и интерните ликвидносни показатели, кои, пак, претставуваат основа за антиципирање на настаните кои можат да имаат неповолно влијание врз идното работење.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик од загуба поради неможноста нејзиниот клиент да ги намирава своите обврски кон неа, во договорениот износ и/или во договорените рокови.

Кредитниот ризик е најзначајниот ризик на кој е изложена Банката што произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива. Имајќи го предвид големото значење на овој ризик во нејзиното целокупно работење, Банката постојано работи на унапредување на системот за управување со кредитниот ризик, и тоа како преку зголемување на ефикасноста на организациската структура така и преку модифицирање на методологијата за интерно рангирање на клиентите и утврдување исправка на вредност/поседна резерва.

Во насока на ефикасно управување со кредитниот ризик на кој е изложена Банката, во Политиката за управување со кредитен ризик дефинирани се лимити со кои се спречува ризикот од концентрација на кредитната изложеност и тоа од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип на обезбедување, тип на производ, валута и слично.

Изложеноста на кредитен ризик, исто така, се управува преку редовна анализа на способноста на позајмувачите да ги исполнат своите обврски по основ на камата и главнина.

Обезбедувањето претставува еден од најтрадиционалните и најчести начини за намалување на кредитниот ризик. Основните видови обезбедување за кредитите и побарувањата се следните:

- Хипотеки над станбен имот и деловен простор;
- Залог врз деловни средства како што се: опрема, залихи и побарувања;
- Залог врз финансиски инструменти како што се акции;
- Паричен депозит;
- Меница
- Полиса за животно осигурување винкулирана во корист на Банката.

Банката, доколку оцени, а со цел намалување на кредитниот ризик, може да побара дополнително обезбедување од своите комитенти.

Политики и процедури

Банката ја утврдува очекуваната кредитна загуба на поединечна основа за секоја кредитна изложеност, преку утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови коишто ќе настанат врз основа на таа кредитна изложеност. При утврдување на очекуваните парични текови, Банката вклучува и податоци за очекуваните промени на кредитната способност на клиентот, односно на квалитетот на проектот и/или други показатели.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Износот на исправката на вредност за активните билансни побарувања на поединечна основа се утврдува како разлика помеѓу сметководствената вредност на билансните побарувања и сегашната вредност на проценетите надоместливи износи. Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

Сегашната вредност на вонбилансните позиции, се утврдува само во случај на очекувани парични одливи врз основа на преземените потенцијални обврски и се добива со дисконтирање на очекуваните парични текови како резултат на плаќањата на Банката врз основа на преземените потенцијални обврски и на наплатите од клиентот, со тековниот пазарен принос на нискоризичните хартии од вредност издадени во иста валута и со ист рок на доставување како валутата И рокот на очекуваната наплата.

Банката врши исправка на вредноста, односно издвојува посебна резерва, во рамките на следните граници:

- од 0,01% до 5% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „А“;
- над 5% до 20% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Б“;
- над 20% до 45% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „В“;
- над 45% до 70% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Г“;
- над 70% до 100% од кредитната изложеност класифицирана во категоријата на ризик „Д“.

Банката не утврдува исправка на вредност, односно не издвојува посебна резерва за побарувањата од централната влада и централната банка за кои согласно со регулативата на Народна Банка за методологијата за утвдување на адекватност на капиталот променува пондер на ризичност од 0% и за кредитната изложеност којашто е обезбедена со првокласни инструменти на обезбедување.

За целите на финансиските извештаи за 2020 година, групите на кредитен ризик (Група 1, 2 и 3) од Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи и категории за ризик од Одлуката за методологија за управување со кредитниот ризик, Банката ги поврза и извести на следниот начин:

- Во рамки на Група 1, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категорија на ризик „А“;
- во рамки на Група 2, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категории на ризик „Б“ и „В“, коишто немаат статус на нефункционална кредитна изложеност;
- во рамки на Група 3, изложеностите на кредитен ризик коишто имаат статус на нефункционална кредитна изложеност.

2.1 Кредитен ризик

А. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

во илјади денари

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно		
	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 1																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	4.831.727	4.623.657	-	-	1.148.256	1.197.724	1.205.877	1.113.670	2.239	1.298	165.885	123.036	473.304	441.852	7.827.288	7.501.237	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(19.212)	(13.761)	-	-	-	-	(494)	(456)	(52)	(35)	(33)	(146)	(3.089)	(2.740)	(22.880)	(17.138)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	4.812.515	4.609.896	-	-	1.148.256	1.197.724	1.205.383	1.113.214	2.187	1.263	165.852	122.890	470.215	439.112	7.804.408	7.484.099	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 2																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	604.270	510.093	-	-	-	-	-	-	684	428	179	1	2.990	3.061	608.123	513.583	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(39.340)	(37.791)	-	-	-	-	-	-	(136)	(100)	(34)	-	(387)	(536)	(39.897)	(38.427)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	564.930	472.302	-	-	-	-	-	-	548	328	145	1	2.603	2.525	568.226	475.156	
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 3																			
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	50.611	117.373	-	-	-	-	-	-	2.321	2.253	15.371	11.138	30	2.003	68.333	132.767	
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(38.754)	(90.737)	-	-	-	-	-	-	(2.115)	(1.964)	(10.798)	(10.195)	(9)	(601)	(51.676)	(103.497)	
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	11.857	26.636	-	-	-	-	-	-	206	289	4.573	943	21	1.402	16.657	29.270	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	5.486.608	5.251.123	-	-	1.148.256	1.197.724	1.205.877	1.113.670	5.243	3.979	181.435	134.175	476.324	446.916	8.503.743	8.147.587	
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(97.306)	(142.289)	-	-	-	-	(494)	(456)	(2.302)	(2.099)	(10.865)	(10.341)	(3.485)	(3.877)	(114.452)	(159.062)	
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	5.389.302	5.108.834	-	-	1.148.256	1.197.724	1.205.383	1.113.214	2.941	1.880	170.570	123.834	472.839	443.039	8.389.291	7.988.525	

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земено за заштита на кредитниот ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>во илјади денари</i>																
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување	-	-	79.192	108.449	-	-	-	-	-	-	1.124	2.303	7.174	15.455	87.490	126.207
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	-	-	79.192	108.449	-	-	-	-	-	-	1.124	2.303	7.174	15.455	87.490	126.207
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	2.177	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.177	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот	-	-	8.331.983	8.443.228	-	-	-	-	-	-	13.673	12.107	504.806	468.774	8.850.462	8.924.109
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	4.178.422	3.847.377	-	-	-	-	-	-	4.647	4.787	108.365	64.605	4.291.434	3.916.769
имот за вршење дејност	-	-	4.153.561	4.595.851	-	-	-	-	-	-	9.026	7.320	396.441	404.169	4.559.028	5.007.340
Залог на подвижен имот	-	-	168.142	139.969	-	-	-	-	-	-	370	75	5.316	4.922	173.828	144.966
Останати видови на обезбедување	-	-	38.717	33.797	-	-	-	-	-	-	69	26	1.021	1.210	39.807	35.033
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност	-	-	8.620.211	8.725.443	-	-	-	-	-	-	15.236	14.511	518.317	490.361	9.153.764	9.230.315

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>во илјади денари</i>																		
Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	232.966	216.056	-	-	-	-	-	-	232.966	216.056
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	106.815	103.256	-	-	-	-	-	-	19	45	-	-	5.674	14.277	112.508	117.578
Рударство и вадење на камен	-	-	9.894	14.792	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	60	13	9.954	14.820
Прехрамбена индустрија	-	-	76.797	89.193	-	-	-	-	-	-	54	14	-	-	1.675	1.574	78.526	90.781
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	50.098	78.042	-	-	-	-	-	-	23	21	-	5	17.152	55.181	67.273	133.249
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	43.267	49.581	-	-	-	-	-	-	35	41	-	4	1.930	119	45.232	49.745
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	54.700	17.382	-	-	-	-	-	-	26	18	-	-	814	4.584	55.540	21.984
Останата преработувачка индустрија	-	-	106.550	78.628	-	-	-	-	-	-	12	21	-	-	1.533	2.067	108.095	80.716
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	16	-	-	8.119	8.119	8.133	8.135
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	27.684	24.823	-	-	-	-	-	-	13	10	-	-	48	-	27.745	24.833
Градежништво	-	-	708.699	622.678	-	-	-	-	-	-	402	208	-	9	72.029	44.500	781.130	667.395
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	-	-	293.413	554.346	-	-	-	-	-	-	258	265	149	870	34.139	36.720	327.959	592.201

2.1 Кредитен ризик (продолжува)
В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>во илјади денари</i>																		
Транспорт и складирање	-	-	152.995	145.859	-	-	-	-	-	-	69	199	-	10	110.265	111.628	263.329	257.696
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	112.972	109.334	-	-	-	-	-	-	45	29	33	102	25.359	6.718	138.409	116.183
Информации и комуникации	-	-	2.268	4.370	-	-	-	-	-	-	26	12	2	-	2.683	2.876	4.979	7.258
Финансиски дејности и дејности на осигурување	-	-	415	461	-	-	-	-	972.417	897.158	47	47	4.110	122.760	-	-	976.989	1.020.426
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	6.351	7.136	-	-	-	-	-	-	4	3	-	-	-	-	6.355	7.139
Стручни, научни и технички дејности	-	-	31.253	34.192	-	-	-	-	-	-	71	37	-	1	10.809	7.613	42.133	41.843
Административни и помошни услужни дејности	-	-	25.313	13.275	-	-	-	-	-	-	13	23	-	24	5.413	4.262	30.739	17.584
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	-	-	-	-	-	-	1.148.256	1.197.724	-	-	15	11	161.725	-	-	-	1.309.996	1.197.735
Образование	-	-	3.717	3.887	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	3.718	3.890
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	46.155	48.000	-	-	-	-	-	-	12	9	-	-	1.120	969	47.287	48.978
Уметност, забава и рекреација	-	-	9.172	4.719	-	-	-	-	-	-	17	10	-	-	27.767	1.114	36.956	5.843
Други услужни дејности	-	-	2.342	2.744	-	-	-	-	-	-	19	17	-	-	48	48	2.409	2.809
Дејности на домаќинствата како работодавачи, дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Физички лица	-	-	3.500.757	3.084.118	-	-	-	-	-	-	1.643	702	4.551	49	144.796	138.808	3.651.747	3.223.677
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	17.675	18.018	-	-	-	-	-	-	103	104	-	-	1.406	1.849	19.184	19.971
Вкупно	-	-	5.389.302	5.108.834	-	-	1.148.256	1.197.724	1.205.383	1.113.214	2.941	1.880	170.570	123.834	472.839	443.039	8.389.291	7.988.525

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

во илјади денари

Географска локација	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019
Република Македонија	-	-	5.389.302	5.108.834	-	-	1.148.256	1.197.724	972.417	897.158	2.941	1.880	170.570	123.834	472.839	443.039	8.156.325	7.772.469
Земји-членки на Европската Унија	-	-	-	-	-	-	-	-	232.966	216.056	-	-	-	-	-	-	232.966	216.056
Европа (останато)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато (наведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	5.389.302	5.108.834	-	-	1.148.256	1.197.724	1.205.383	1.113.214	2.941	1.880	170.570	123.834	472.839	443.039	8.389.291	7.988.525

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

Д. Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување				Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање								Вкупно	
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти			
	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>во илјади денари</i>														
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност														
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категија на ризик _____	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сметководствена вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2.2 Ризик на ликвидност

Ликвидносен ризик е ризикот од загуба што се јавува кога Банката не може да обезбеди доволно парични средства за намиравање на своите обврски во рокот на нивното достасување, или може да ги обезбеди потребните средства со многу повисоки трошоци.

Банката е изложена на дневни повлекувања на средства од своите расположиви готовински ресурси на тековните сметки, достасаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Под управување со ликвидносен ризик се подразбира управување со активата и пасивата на начин што ќе овозможи навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови на работење на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ликвидносен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката е дефиниран начинот на управување со ликвидноста на Банката преку утврдување на основните цели, основните компоненти на системот за управување со ликвидносен ризик (организациска структура, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем, стрес-тестирање и план за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови), основните елементи на процесот на одржување на соодветно ниво на ликвидност.

Банката има воспоставено процедури и методологија за управување со ликвидноста, кои се донесени од страна на Управниот одбор на Банката и истите редовно се ревидираат.

Планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, воспоставување и одржување соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација, стапки на ликвидност, интерни ликвидносни показатели, исполнување на законската обврска за задолжителна резерва во денари и девизи, анализа на денарска и девизна оперативна ликвидност, стрес-тестирање и стрес тестирање во обратна насока за изложеноста на Банката на ликвидносен ризик и друго се методи кои се користат за управување со ликвидносниот ризик. Извештаите за ликвидност на редовна основа се доставуваат до Одборот за управување со ризици и до НБРСМ.

Процес на утврдување на интерна ликвидност

Банката ја утврдува интерната ликвидност, како краен резултат на Процес на утврдување на интерна ликвидност, преку идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на материјалните ризици коишто имаат или можат да имаат влијание врз ликвидноста на Банката, имајќи ги предвид барањата на регулативата на Народна банка за управување со ликвидносниот ризик.

Процесот на утврдување на интерна ликвидност се состои од следниве фази:

- идентификување и следење на материјалните ризици;
- мерење или оцена на материјалните ризици, вклучувајќи и стрес-тестирање на материјалните ризици;
- утврдување на интерната ликвидност и
- споредба на интерната ликвидност со износот на тековната ликвидност.

2.2 Ризик на ликвидност (продолжува) **Процес на утврдување на интерна ликвидност (продолжува)**

Банката има воспоставено процес на идентификување на ризиците коишто имаат или можат да имаат влијание врз нејзината ликвидност.

Материјални ризици се ризици коишто имаат значително влијание врз работењето на Банката, односно можат значително да влијаат врз намалувањето на ликвидната актива и интерно дефинираните ликвидносни показатели.

За утврдување на материјалноста на мерливите ризици се користат следните квантитативни елементи:

- вкупната изложеност на ризикот;
- можноста остварувањето на ризикот да има значително влијание врз намалување на ликвидната актива;
- усогласеноста со интерните и законските лимити дефинирани за секој ризик по спроведувањето на стрес тест анализите и
- искусвени податоци од работењето во претходниот период од последователни пет (5) години.

За утврдување на материјалноста на немерливите ризици се користат пред се квалитативни елементи, односно искусвените податоци од работењето на Банката во претходниот период од пет последователни (5) години.

Банката има воспоставено интерни акти за управување ликвидносни ризици на кои е изложена или може да биде изложена во своето работење. Преку конзистентна примена на интерните акти Банката остварува ефикасен процес на идентификување, мерење или оценка, контрола или намалување и следење на ризиците коишто имаат или можат да имаат влијание врз ликвидноста.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Банката, групирани според нивната договорна достасаност, односно преостанатиот период од датумот на известувањето до договорениот. Прикажаните износи се намалени за износите на акумулирана амортизација, исправка на вредност и издвоената посебна резерва.

2.2 Ризик на ликвидност

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2020 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.612.072	-	-	189.944	-	-	1.802.016
Средства за тргување	5.034	-	-	-	-	-	5.034
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	160.926	170.916	864.812	645.752	1.505.298	2.129.188	5.476.893
Вложувања во хартии од вредност	26.615	194.066	600.515	84.926	327.060	-	1.233.182
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	2.175	-	-	-	-	-	2.175
Останати побарувања	174.390	-	17.691	933	-	-	193.015
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	1.981.211	364.982	1.483.018	921.556	1.832.358	2.129.188	8.712.313
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	30.855	-	-	-	-	-	30.855
Депозити на други комитенти	4.294.654	382.208	877.205	1.046.040	619.561	-	7.219.668
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	69.597	-	29.687	32.754	58.432	5.010	195.480
Субординирани обврски	-	2.223	929	-	92.541	92.541	188.234
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	86.026	-	-	-	-	-	86.026
Вкупно финансиски обврски	4.481.133	384.430	907.822	1.078.793	770.534	97.551	7.720.263
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	43.611	35.631	190.977	42.622	162.558	926	476.325
Рочна неусогласеност	(2.543.533)	(55.079)	384.219	(199.859)	899.266	2.030.712	515.725

Постојат индикации за рочна неусогласеност за периодот од 1 до 12 месеци. Основна причина за оваа неусогласеност е фактот што краткорочните извори на средства се ангажирани за одобрување кредити со подолг временски период на доспевање. За потребите на управување со ликвидносен ризик, Банката изработува и очекувана рочна структура во која е вграден елементот на предвидување и истата укажува на стабилна состојба на депозитите по видување и трансакциските сметки односно позитивен ликвидносен јаз во првите три рочни блока.

2.2 Ризик на ликвидност (продолжува)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски
(преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2019 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.829.230	-	10.649	201.903	-	-	2.041.782
Средства за тргување	51.457	-	-	-	-	-	51.457
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	117.539	183.284	1.018.472	658.445	1.441.719	1.813.351	5.232.810
Вложувања во хартии од вредност	610	118.604	785.549	200.753	177.066	-	1.282.582
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	131.087	-	13.564	-	-	-	144.651
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна финансиски средства	2.129.923	301.888	1.828.234	1.061.101	1.618.785	1.813.351	8.753.282
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	226	-	-	-	-	-	226
Депозити на други комитенти	3.902.606	378.763	1.992.990	430.959	428.566	-	7.133.884
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	205.851	4.312	38.395	39.806	84.105	11.766	384.235
Субординирани обврски	-	-	973	-	92.228	-	93.201
Обврски за данок на добивка (тековен)	1.944	-	-	-	-	-	1.944
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	87.204	-	-	-	-	-	87.204
Вкупно финансиски обврски	4.197.831	383.075	2.032.358	470.765	604.899	11.766	7.700.694
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	27.251	54.485	236.087	71.970	57.124	-	446.917
Рочна неусогласеност	(2.095.159)	(135.672)	(440.211)	518.366	956.762	1.801.585	605.671

2.3 Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени како што се промена во каматните стапки, промена во цена на капиталот, девизните курсеви и/или пазарните цени на хартиите од вредност ќе влијаат неповолно врз приходите на Банката или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е да се управува да се контролира изложеноста на пазарен ризик во рамки на прифатливи лимити, со оптимизирање на приносот.

Каматен ризик

Банката е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности претставува ризик од загуба којашто произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а коишто влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Со Политиката за управување со ризикот од промена на каматните стапки се дефинира начинот на поставеноста и/или спроведувањето на следните компоненти: оцена, следење и контрола на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, лимити на изложеност на ризик, организациска структура за управување со ризикот од промена на каматните стапки, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем и стрес-тестирање.

При оцена на изложеноста на ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, Банката ги има предвид сите позиции од портфолиото на банкарските активности коишто се чувствителни на промените на каматните стапки, поради што можат да влијаат врз добивката и сопствените средства на Банката. Банката ја утврдува промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности како резултат на изложеноста на ризикот од промена на каматните стапки, со примена на стандарден каматен шок.

Банката е чувствителна на промените на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности, бидејќи за дел на каматоносните средства и обврски Банката го задржува правото за менување на каматните стапки.

2.3. Пазарен ризик

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на

2.3.1 пазарниот ризик

A. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/Загуба	Сопствени средства	Активна пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2020 (тековна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2020)	90.630	1.151.413	6.487.312	17,75%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1 - Аpreciјација на денарот во однос на еврото за 10%	(11.206)	1.140.207	6.230.175	18,30%
Сценарио 2 - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%	22.411	1.173.824	7.001.586	16,77%
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1 - Намалување на активните прилагодливи каматни стапки за 1 процентен поен	(6.497)	1.144.916	6.487.312	17,65%
Сценарио 2 - Намалување на активните променливи каматни стапки за 1 процентен поен	(38.858)	1.112.555	6.487.312	17,15%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Сценарио 1 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 30%	(1.510)	1.149.903	6.485.802	17,73%
Сценарио 2 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 50%	(2.517)	1.148.896	6.484.795	17,72%
Комбиниран сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Претпоставки:				
- Инфлација од 20% на годишно ниво; - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%; - Намалување на активните променливи каматни стапки за 1 процентен поени на годишно ниво и намалување на активните прилагодливи каматни стапки за 1 процентен поен на годишно ниво; - Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица и трговци поединци во следната полоша категорија на ризик; - Миграција на 50% од кредитната изложеност на нефинансиски правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик; - Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.	(66.414)	1.084.999	6.958.116	15,59%

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

А. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

2019 (претходна година)

Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2019)

Ефекти од примена на сценарија

Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Аpreciјација на денарот во однос на еврото за 10%

Сценарио 2 - Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%

Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Зголемување на пасивните прилагодливи каматни стапки за 1 процентен поен

Сценарио 2 - Намалување на активните прилагодливи каматни стапки за 2 процентни поени

Сценарио 3 - Намалување на активните променливи каматни стапки за 0,5 процентен поен

Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Сценарио 1 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 30%

Сценарио 2 - Цените на акциите кои котираат на Македонската берза на хартии од вредност се намалиле за 50%

Комбиниран сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Претпоставки:

- Инфлација од 20% на годишно ниво;

- Депрецијација на денарот во однос на еврото за 20%;

- Намалување на активните променливи каматни стапки за 0,5 процентен поени на годишно ниво и пораст на пасивните прилагодливи каматни стапки за 1 процентен поен на годишно ниво;

- Миграција на 15% од кредитната изложеност на физички лица и трговци поединци во следната полоша категорија на ризик;

- Миграција на 50% од кредитната изложеност на нефинансиски правни лица во девизи и во денари со девизна клаузула во следната полоша категорија на ризик;

- Пад на цените на хартиите од вредност за 50%.

Добивка/Загуба	Сопствени средства	Актива пондериран а според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
108.369	1.070.223	6.322.080	16,93%
(15.347)	1.054.876	6.067.726	17,39%
30.695	1.100.918	6.830.789	16,12%
(2.176)	1.068.047	6.322.080	16,89%
(19.994)	1.050.229	6.322.080	16,61%
(15.060)	1.052.987	6.322.080	16,66%
(15.437)	1.054.786	6.306.643	16,72%
(25.728)	1.044.495	6.296.352	16,59%
(47.332)	1.022.891	6.769.998	15,11%

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на

2.3.1 пазарниот ризик

Б. Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолиото за тргување

	Тековна година 2020				Претходна година 2019			
	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
<i>во илјади денари</i>								
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-

2.3 Пазарен ризик

Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства

2.3.2 и обврски (без средствата за тргување)

А. Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки

Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на 31.12.2020 година

	Позиција	Валута	Износ
1,1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР	(19.794)
1,2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	10.788
1,3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКДклЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	МКДклЕУР	2.709
1,4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА остан (ФКС + ВКС + ПКС)	остан	(784)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)		7.081
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		1.151.413
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		0,6%

Извештај за промена на економската вредност за позиции од портфолиото на банкарски активности на 31.12.2019 година

	Позиција	Валута	Износ
1,1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР	(12.089)
1,2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	16.417
1,3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКДклЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	МКДклЕУР	7.801
1,4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА остан (ФКС + ВКС + ПКС)	остан	(757)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4)		11.373
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		1.070.223
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		1,1%

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
<i>во илјади денари</i>							
2020 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	597.154	-	-	-	-	-	597.154
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	81.782	799.796	4.097.177	126.884	157.610	24.368	5.287.617
Вложувања во хартии од вредност	26.615	191.296	599.427	-	327.060	-	1.144.398
Останата неспомнатата каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	705.551	991.092	4.696.604	126.884	484.670	24.368	7.029.169

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматноосни средства / обврски
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на други комитенти	394.597	409.259	856.157	1.036.555	616.449	-	3.313.017
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	69.253	36.477	23.690	24.757	40.444	514	195.135
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	92.541	92.541	185.082
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	463.850	445.736	879.847	1.061.312	749.434	93.055	3.693.234
Нето-билансна позиција	241.701	545.356	3.816.757	(934.428)	(264.764)	(68.687)	3.335.935
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	241.701	545.356	3.816.757	(934.428)	(264.764)	(68.687)	3.335.935

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжува)

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
<i>во илјади денари</i>							
2019 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	610.780	-	-	-	-	-	610.780
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	107.810	1.151.315	3.356.410	176.574	237.066	23.220	5.052.395
Вложувања во хартии од вредност	610	115.837	699.504	200.753	177.066	-	1.193.770
Останата неспомнатата каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	719.200	1.267.152	4.055.914	377.327	414.132	23.220	6.856.945

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжува)

во илјади денари

Финансиски обврски

Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање

Депозити на банки

Депозити на други комитенти

Издадени должнички хартии од вредност

Обврски по кредити

Субординирани обврски и хибридни инструменти

Останати неспомнати каматочувствителни обврски

Вкупно каматочувствителни финансиски обврски

Нето-билансна позиција

Вонбилансни каматочувствителни активни позиции

Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции

Нето-вонбилансна позиција

Вкупна нето-позиција

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматоносни средства / обврски
	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на други комитенти	370.183	463.514	1.921.815	419.711	418.830	-	3.594.053
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	205.355	51.294	29.759	31.836	63.405	2.088	383.737
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	92.228	-	92.228
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	575.538	514.808	1.951.574	451.547	574.463	2.088	4.070.018
Нето-билансна позиција	143.662	752.344	2.104.340	(74.220)	(160.331)	21.132	2.786.927
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	143.662	752.344	2.104.340	(74.220)	(160.331)	21.132	2.786.927
Вкупна нето-позиција	143.662	752.344	2.104.340	(74.220)	(160.331)	21.132	2.786.927

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик

Валутниот ризик е ризик од загуба заради промена на меѓувалутарните курсеви и/или промена на вредноста на денарот во однос на вредноста на другите странски валути.

Банката има воспоставено Политика за управување со валутниот ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката се дефинирани елементите за ефективен процес на управување со валутниот ризик (организациска структура, информативен систем и сл.), како и идентификација и мерење на валутниот ризик, изворите на валутен ризик, показатели на изложеност, лимити на изложеност, механизми на контрола и следење на валутниот ризик.

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2020 (тековна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.186.142	379.533	143.499	46.065	2.017	44.268	1.801.523
Средства за тргување	5.034	-	-	-	-	-	5.034
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.339.593	2.064.275	-	-	-	-	5.403.868
Вложувања во хартии од вредност	1.233.182	-	-	-	-	-	1.233.182
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	2.175	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	176.143	3.198	506	-	-	-	179.848
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	5.942.268	2.447.007	144.005	46.065	2.017	44.268	8.625.630
Монетарни обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	8	30.847	-	-	-	-	30.855
Депозити на други комитенти	5.017.467	1.975.396	139.047	43.888	2.308	41.562	7.219.668
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	59.002	136.478	-	-	-	-	195.480
Субординирани обврски	-	188.234	-	-	-	-	188.234
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	63.047	16.301	5.160	1.462	2	54	86.026
Вкупно монетарни обврски	5.139.524	2.347.255	144.207	45.350	2.311	41.616	7.720.263
Нето-позиција	802.744	99.752	(202)	715	(293)	2.651	905.367

2.3 Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3 Валутен ризик (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
2019 (претходна година)							
Монетарни средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1.405.828	334.579	200.524	43.799	3.075	53.521	2.041.326
Средства за тргување	51.457	-	-	-	-	-	51.457
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.060.184	2.046.994	-	-	-	-	5.107.178
Вложувања во хартии од вредност	1.282.582	-	-	-	-	-	1.282.582
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	127.791	3.318	1.102	-	-	-	132.211
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	5.927.842	2.384.891	201.626	43.799	3.075	53.521	8.614.754
Монетарни обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	63	163	-	-	-	-	226
Депозити на други комитенти	4.915.130	1.925.200	197.693	41.318	2.698	51.845	7.133.884
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	193.329	190.906	-	-	-	-	384.235
Субординирани обврски	-	93.201	-	-	-	-	93.201
Обврски за данок на добивка (тековен)	1.944	-	-	-	-	-	1.944
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	55.425	27.130	2.728	1.870	2	49	87.204
Вкупно монетарни обврски	5.165.891	2.236.600	200.421	43.188	2.700	51.894	7.700.694
Нето-позиција	761.951	148.291	1.205	611	375	1.627	914.060

2.4 Оперативен ризик

Оперативниот ризик е ризик од остварување на загуби поради несоодветни лица, несоодветни или слаби интерни процеси и системи, или надворешни настани.

Оперативниот ризик го вклучува и правниот ризик, ризикот од перење пари и финансирање тероризам, ризикот од несоодветност на информативните системи и други слични ризици, но не и стратегискиот и репутациониот ризик.

Управувањето со оперативниот ризик има за цел минимизирање на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација, при што нема да биде попречено нормалното одвивање на редовните активности на Банката.

Системот за управување со оперативниот ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со оперативен ризик. Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациски единици, додека следењето и известувањето е надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Во рамките на управувањето со оперативните ризици се извршуваат следните активности: следење на евидентирани штетни настани, идентификација, оценка и контрола на потенцијалните оперативни ризици. Врз основа на спроведеното сопствено оценување, Банката согледува кои се најзначајни ризични настани кои можат да ја изложат на оперативен ризик, па оттаму истото претставува основа за преземање на соодветни мерки за нивно намалување или отстранување.

На квартална основа се подготвуваат извештаи за оперативен ризик, т.е. за фактички настанатите ризици и за нивните ефекти и тоа финансиски или врз репутацијата на Банката и истите се доставуваат до органите на управување.

2.5 Стратегиски ризик

Стратегискиот ризик е ризик од загуба којшто произлегува од промените во деловното окружување, несоодветните деловни одлуки, несоодветното спроведување на одлуките или недоволната респонзивност на Банката на промените во деловното окружување, како и несоодветното спроведување на развојниот план и деловната политика.

Системот за управување со стратегиски ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со стратегиски ризик. Органите на управување на Банката имаат најважна улога во процесот на идентификување, следење и контрола на стратегискиот ризик.

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациски единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработува извештаи за следење на стратегискиот ризик кои ги доставува до органите на управување.

2.6 Репутациони ризик

Репутациони ризик е ризик од загуба којшто произлегува од неповолните согледувања за Банката од страна на клиентите, доверителите, акционерите, инвеститорите и супервизорските органи.

2.6 Репутациски ризик (продолжува)

Системот за управување со репутациски ризик е уреден во интерните акти на Банката и тоа преку примена на Политиката и Процедурата за управување со репутациски ризик. Банката има воспоставено систем за идентификување, следење, оценка, известување и контрола на изложеностана Банката на репутациски ризик, преку кој обезбедува услови за елиминирање или минимизирање на негативните последици кои ги носи репутацискиот ризик.

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациони единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработува извештаи за следење на репутацискиот ризик кои ги доставува до органите на управување.

2.7 Правен ризик

При идентификување на изворите на правен ризик, Банката ги опфаќа сите деловни процеси, активности, судски постапки, производи и услуги коишто ги нуди. Банката го идентификува правниот ризик кој произлегува или може да биде резултат и на некој друг ризик (на пример: ризикот од перење пари и финансирање на тероризам, репутацискиот ризик и сл.)

Идентификацијата на ризикот е дефинирање на соодветен пристап на оценување на секој поединечно идентификуван ризик. Оценувањето се врши на квалитативна и квантитативна основа.

По идентификување на правниот ризик, Банката веднаш пристапува кон процена на потребата од преземање и видот на активности кои се преземаат заради минимизирање на ризикот. Доколку истиот не може да биде контролиран или минимизиран, Банката одредува дали и кој степен на правен ризик е прифатлив за Банката од што зависи понатамошното постапување.

Постојат неколку фактори за оценување на правниот ризик и тоа:

- Применливост на Договори и договорни одредби
- Управување со судски спорови

Банката врши проценка на исходот на спорот врз основа на утврдените критериуми и ги класификува во следните категории:

- Судски спорови со позитивен исход
- Судски спорови со неизвесен исход
- Судски спорови со негативен исход

Банката е одговорна за постојано следење на ризикот, а со тоа и за проценување на индикаторите за рано предупредување. Следењето на правниот ризик е интегриран дел во сите активности на Банката.

Водењето на уредна евиденција и надзор на активностите кои при секојдневното работење можат да доведат до правен ризик се овозможува следење и контрола на ризикот. Преку изготвување на редовни извештаи кои се изготвуваат и се доставуваат до органите на управување на Банката, како и обука на менаџментот и на останатите вработени за промените во регулативата, како и постапување согласно интерните акти на Банката, се зголемува веројатноста за навремено препознавање на индикаторите на правниот ризик.

2.7 Правен ризик (продолжува)

Банката ги почитува следните лимити со цел одржување на правниот ризик во прифатливи рамки:

- Учеството на вредноста на судските спорови каде Банката е тужена страна и за кои постои негативен или неизвесен исход не треба да надмине 7% од сопствени средства,
- Учеството на вредноста на сите судски спорови каде Банката е тужена страна не треба да надмине 25% од сопствени средства.

Судските спорови кои немаат материјално влијание врз резултатите на Банката, односно се во висина пониска од 0,05% од вкупната актива на Банката согласно последни ревидирани финансиски извештаи од претходната година, нема да бидат предмет за резервирање во тековната година.

За судските спорови за кои е предвиден неизвесен исход, Банката може да врши резервирање во распон од 20% до 50% од износот на спорот.

За судските спорови за кои е предвиден негативен исход, односно веројатноста за одлив е поголема од 50%, Банката врши резервирање на износот за кој е направена проценка дека постои веројатност да биде исплатен.

Резервирањето се прикажува на крајот на известувачкиот период на товар на расходите во билансот на успех. Последователно, Банката го проценува износот на резервирањата на секој датум на билансот на состојба. Доколку повеќе нема веројатност дека при подмирување на обврската ќе настане одлив на средства од Банката, неискористените резервирања се ослободуваат. Ослободувањето на резервирањата се прикажува во билансот на успех во позицијата „Останати приходи од дејноста”.

2.8. Значајни настани во тековниот период

Кредитна изложеност на физички лица

Во согласност со Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик (Службен весник на РСМ бр.76/20 и 116/20) промените на договорните услови на кредитните изложености на физички лица се извршија во два наврати. На интернет страницата на Банката на 01.04.2020 година и 04.09.2020 година беа објавени понуди за промена на условите за сервисирање на кредитната изложеност од страна на кредиткорисниците физички лица, кои се однесуваа на одобрување на грејс период за плаќање на главница, камата и/или на другите обврски на клиентот (мораториум).

По првата јавна понуда, одобрен е мораториум на 11.790 изложености на физички лица, односно 71,68 % од вкупниот број на партии и 65,09 % од вкупната кредитна изложеност на физички лица. По втората јавна понуда, одобрен е мораториум на 372 изложености на физички лица, односно 2,40 % од вкупниот број на партии што претставува 15,78 % од вкупната кредитна изложеност на физички лица. Само 13 партии со вкупна изложеност од 14.679 илјади денари за првпат користат мораториум согласно втората јавна понуда, додека останатите се партии кои користеле мораториумот и со првата јавна понуда.

2.8. Значајни настани во тековниот период (продолжува)

Најголемо влијание врз исправката на вредност поради одложување на плаќање на обврските се појавува кај кредитните изложености за кои пресметката на исправка на вредноста се врши преку процес на дисконтирање. Како резултат на тоа, за партиите кои биле во мораториум по првата јавна понуда, по истек на периодот е пресметана дополнителна исправка на вредност од 7.171 илјади денари и истата произлегува од доспеаните обврски во периодот на користење на мораториумот.

Со состојба на 31 декември 2020 година, вкупно 368 партии на изложеност на физички лица се во мораториум, од кои 305 партии со вкупна изложеност од 482.491 илјади денари се партии на кредити, останатите се партии на кредитни картички и дозволено пречекорување на ТРС.

Кредитна изложеност на нефинансиски правни лица

Во согласност со Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик (Службен весник на РСМ бр.76/20 и 116/20) промените на договорните услови на кредитните изложености на нефинансиските правни лица во Банката се извршија преку разгледување на секое поединечно барање за промена на условите за сервисирање на кредитната изложеност поднесено од кредитокорисниците по писмен или електронски пат.

Промената на договорните услови кај нефинансиските правни лица е извршена на два начини преку:

- одобрување на грејс период за плаќање на главница, камата и/или на другите обврски на клиентот (мораториум) или
- промена на првобитните договорни услови.

Одложување на плаќање на обврските (мораториум)

Во периодот од 1 март до 30 септември 2020 година, одобрен е мораториум на 114 партии со вкупна кредитна изложеност од 653.063 илјади денари и исправка на вредност од 16.716 илјади денари на датум на класификацијата пред одобрување на мораториумот.

Со состојба на 31 декември 2020 година, мораториум користат 43 партии односно 7,65 % од вкупниот број на партии што претставува 19,0 % од вкупната кредитна изложеност и тоа :

- 41 партија со вкупна изложеност од 362.651 илјади денари и исправка на вредност од 8.915 илјади денари користат втор мораториум и
- 2 партии со вкупна изложеност од 6.083 илјади денари и исправка на вредност 150 илјади денари користат прв мораториум.

За партиите кои се излезени од мораториум со состојба на 31 декември 2020 година, споредено со исправката на вредност пред одобрување на мораториумот, пресметана е дополнителна исправка на вредност во висина од 2.498 илјади денари, која произлегува од доспеаните обврски во периодот на користење на мораториумот. За овие партии во период од 6 месеци по датумот на излегување од мораториум, Банката нема евидентирано приход врз основа на ослободување на исправка на вредност/посебна резерва, која што не е резултат на наплата на кредитната изложеност.

2.8. Значајни настани во тековниот период (продолжува)

Модификација на договорни услови како олеснување во период на пандемија

Во периодот од 1 март до 30 септември 2020 година, одобрена е промена на првобитните договорни услови преку затворање на 46 партии на кредитни изложености и отворање на 26 нови партии на кредитни изложености, во најголем дел заради консолидација на повеќе побарувања во едно побарување со вкупна изложеност од 267.678 илјади денари и износ на исправка на вредност од 15.149 илјади денари на датумот на класификација пред промената на договорните услови.

Со состојба на 31.12.2020 вкупната изложеност на овие партии изнесува 270.175 илјади денари, а износот на исправка на вредност е во висина од 4.321 илјади денари. Само за една партија промената на договорни услови е извршена во два наврати. Деновите на доцнење за овие партии со состојба на 31.12.2020 година се движат во распон од 0 до 64 дена, за 22 од вкупно 26 партии доцнењето е до 31 ден, што се должи на олеснетите услови на клиентите за отплата на обврските кон Банката.

Загрозени гранки и прогноза на Банката

Со состојба на 31.12.2020 кредитни изложености кои припаѓаат на загрозени гранки погодени од пандемијата, а кај кои се направени промени на договорните услови се следни:

- 2 партии со вкупна изложеност во износ од 66.395 илјади денари се од дејноста хотелиерство и истите користат мораториум на обврските.
- 25 партии со вкупна изложеност во износ од 67.886 илјади денари се од дејноста угостителство, за 4 од нив во вкупен износ од 34.332 илјади денари е одобрен мораториум на обврските.
- 8 партии во вкупен износ од 5.081 илјади денари се од дејноста туризам, само 1 од овие партии со изложеност од 3.355 илјади денари е во мораториум.
- 218 партии со вкупна изложеност од 337.465 илјади денари се од дејноста трговија, од кои мораториум користат само 6 партии со вкупна изложеност од 52.128 илјади денари.

Прогнозата на Банката е дека во иднина потешкотии при наплатата на побарувањата би имале од клиентите кои работат во дејноста хотелиерството, како и делумно од клиентите од секторот угостителство и туризам. Раководството на Банката очекува постепено стабилизирање на економската состојба и не очекува значителни потешкотии при наплата на побарувањата од клиенти од другите дејности.

Што се однесува до ефектот врз исправката на вредност, во наредниот период се очекува дополнителните исправки на вредност да произлезат како резултат на влошувањето на финансиските показатели на клиентите поради ефектот од пандемијата. Банката не може да го испланира крајниот ефект бидејќи сеуште постои неизвесност околу стабилизирање на пандемијата и дали од страна на регулаторот ќе бидат дадени дополнителни олеснувања на клиентите.

2.8. Значајни настани во тековниот период (продолжува)

Третман на нефункционалните изложности во време на пандемија

Во согласност со измените на Одлуката за методологија за управување со кредитен ризик (Сл. весник на РСМ бр.76/20 и 116/20) Банката изврши промена на третманот на пренос на нефункционалните изложености и се усогласи со барањата на регулаторот. Нефункционалните кредити со состојба 30.09.2020 година изнесуваат 125.626 илјади МКД по основ на 2.808 партии. По 30.09.2020, Банката продолжи со примена на одредбите за дефинирање и пренос на нефункционални кредитни изложености согласно претходната важечка законска регулатива дефинирана во Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик (Сл. Весник на РСМ бр.149/18). Состојбата на нефункционални кредитни изложености на 31 декември 2020 година изнесува 68.332 илјади МКД по основ на 2.843 партии. Намалувањето на нефункционалните кредити во однос на 30.09.2020 година, е како резултат на задолжителни отписи на кредитната изложеност од секторот нефинансиски правни лица.

Влијание на пандемијата врз адекватноста на капитал

Ефектите на здравствената криза предизвикана од корона вирусот врз стапката на адекватност на капитал на Банката со состојба на 31.12.2020 се незначителни. Одобрените мораториуми кај потрошувачките кредити доведоа до промена на крајниот рок на доспевање, односно до зголемување на нивната рочност над 8 години што требаше да резултира во промена на пондерот на ризичност кај потрошувачките кредити (одобрени после 1 јануари 2016 година). За усогласување на оваа промена од страна на регулаторот се изврши измена на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот (Службен весник на РСМ бр.167/20) согласно која при утврдувањето на вкупниот рок на достасување не се зема во предвид продолжувањето на рокот на достасување на потрошувачките кредити извршено во периодот од 25 март до 30 септември 2020 година. Бидејќи направените анализи покажаа дека ваквите промени влијаат минимално врз висината на стапката на адекватност на капитал, Банката кај овие изложености продолжи со примена на повисокиот пондер на ризичност.

Влијание на пандемијата врз ликвидноста на Банката

Во 2020 година кај депозитите на комитенти е забележано зголемување од 1,2 % што влијаеше позитивно врз ликвидноста на Банката. Структурата на ликвидната актива којашто Банката ја одржува во текот на годината овозможи ефикасно управување со ликвидноста, обезбедувајќи принос на вишокот ликвидност над пресметката на задолжителната резерва кој беше пласиран во финансиски инструменти со највисок принос. Банката ефикасно и ефективно ја исполнува обврската за задолжителна резерва со просечен месечен коефициент на исполнување на денарската задолжителна резерва од 108,64%.

3. Управување со капиталот

Банката ја утврдува стапката на адекватност на капиталот во согласност со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот и Упатството за спроведување на методологијата за утврдување на адекватност на капиталот донесени од страна на Народна банка на Република Северна Македонија.

Банката има подготвено Процес за утврдување на интерниот капитал потребен за покривање на ризиците, и преку негова примена води сметка секогаш да одржува доволно ниво на капитал за покривање на преземените ризици, односно да одржува стапка на адекватност на капиталот од минимум 14,75%.

Оваа стапка се состои од 8% минимумот на стапка на адекватност на капиталот, додаток од 4,25 процентни поени за ризичниот профил на Банката (согласно оценката на НБРСМ) и 2,5 процентни поени за заштитен слој за зачувување на капиталот. При тоа, капиталниот додаток за ризичниот профил Банката може да го исполни од било кој дел на сопствените средства, додека 12,25% од редовниот основен капитал кој служи за покривање на минималната стапка на адекватност и капиталниот додаток, не смее да биде користен за покривање на законските барања за заштитните слоеви.

Банката согласно потребите ќе ги одржува следниве заштитни слоеви на капиталот:

- 1) Заштитен слој за зачувување на капиталот;
- 2) Противцикличен заштитен слој на капиталот;
- 3) Заштитен слој на капиталот за системски значајни банки; и
- 4) Системски заштитен слој на капиталот.

Заштитните слоеви на капиталот се исполнуваат единствено со позиции што се дел од редовниот основен капитал. Банката не може да го користи износот на редовниот основен капитал кој го одржува за исполнување на некој од заштитните слоеви на капиталот за исполнување на другите заштитни слоеви на капиталот, ниту за исполнување на минималните капитални барања за основен капитал.

Банката ќе настојува да обезбедува соодветна адекватност на капиталот која ќе биде во согласност со регулаторните барања.

Процесот на утврдување на интерниот капитал подразбира спроведување на следниве фази:

- идентификување на материјалните ризици;
- мерење или оцена на ризиците;
- утврдување на вкупниот интерен капитал за покривање на ризиците и
- споредба на износот на сопствените средства на Банката со вкупниот интерен капитал.

При оцена на материјалноста на ризиците користен е каталог на ризиците во кој најпрво се идентификувани сите потенцијални ризици на кои Банката е или може да биде изложена, а потоа преку примена на квантитативни и квалитативни елементи соодветно на типот на ризикот утврдено е значењето на секој поделен ризик.

3. Управување со капиталот (продолжува)

За утврдување на материјалноста на мерливите ризици се користат следните квантитативни елементи:

- Вкупната изложеност на ризикот;
- Можноста остварувањето на ризикот да има значително влијание врз финансискиот резултат на Банката;
- Усогласеноста со интерните и законските лимити дефинирани за секој ризик по спроведувањето на стрес-тест анализите.

За утврдување на материјалноста на немерливите ризици се користат пред се квалитативни елементи, односно експертско мислење од раководните лица во Банката, како и искуствени податоци од работењето во претходниот период. Врз основа на Каталогот на ризици како материјални ризици кои може да имаат значително влијание врз работењето на Банката се: кредитниот, ликвидносниот, валутниот, оперативниот и стратегискиот ризик.

Банката има воспоставено интерни акти (политики, процедури и методологии) за управување со сите ризици на кои е изложена или може да биде изложена во своето работење. Преку конзистентна примена на интерните акти, Банката остварува ефикасен процес на идентификување, мерење или оценка, следење и контрола на ризиците.

За мерењето на ризиците коишто се опфатени со методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, Банката го користи пристапот пропишан во методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, т.е. регулаторен пристап. За ликвидносниот ризик за кој е утврдено дека е материјален за Банката, поради природата и неможноста истиот да биде покриен со капиталот, Банката не пресметува интересен капитал за негово покривање. За стратегискиот ризик Банката применува интересен пристап за пресметка на интересниот капитал потребен за негово покривање. Вкупниот интересен капитал за покривање на ризиците се добива како збир на интересните капитали за покривање на поединечните (материјални) ризици.

Банката пресметува регулаторен капитал за покривање на кредитен, валутен и оперативен ризик. Во вкупниот регулаторен капитал за покривање на ризиците доминантно е учеството на капиталот за покривање на кредитниот ризик и произлегува оттаму што кредитната функција претставува најзначајна активност на Банката.

Во согласност со стандардизираниот пристап за кредитен ризик, Банката билансните и вонбилансните побарувања ги распределува во тринаесет категории на изложеност, а потоа применува соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот или побарувањето. Степенот на кредитен квалитет, којшто служи како основа за користење соодветен пондер на ризичност, се утврдува врз основа на кредитниот рејтинг на должникот или побарувањето, утврден од страна на призната надворешна институција за процена на кредитниот ризик.

3. Управување со капиталот (продолжува)

Производот помеѓу износот на побарувањето распределено во соодветната категорија на изложеност (нето од исправката на вредност, односно посебната резерва, премијата или дисконтот и ефектите од промена на објективната вредност) и соодветниот пондер на ризичност ја дава пондерираната вредност на побарувањето којашто се вклучува во утврдувањето на активата пондерирана според кредитниот ризик.

Потребниот капитал за покривање на кредитниот ризик се пресметува откако на вкупната актива пондерирана според кредитен ризик ќе се примени законски утврдениот минимум на стапката за адекватност на капиталот од 8%.

Банката во секој момент одржува доволно капитал за покривање на валутниот ризик, односно најмалку 8% од агрегатната девизна позиција на Банката и нејзината нето-позиција во злато.

Банката пресметува капитал потребен за покривање оперативен ризик со примена на пристапот на базичен индикатор.

Стапката на адекватност на капиталот се пресметува како однос помеѓу сопствените средства и вкупната актива пондерирана според сите ризици. Со состојба на 31 декември 2020 година сопствените средства на Банката изнесуваат 1.151.413 илјади денари (2019: 1.070.223 илјади денари), додека стапката на адекватност на капиталот изнесува 17,75% (2019: 16,93%).

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	ОПИС	Тековна година 2020	Претходна година 2019
I	Активa пондерирана според кредитниот ризик		
1	Активa пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	5.459.390	5.237.085
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	436.751	418.967
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
3	Агрегатна девизна позиција	125.847	174.974
4	Нето-позиција во злато	-	-
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	10.068	13.998
6	Активa пондерирана според валутниот ризик	125.847	174.974
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК		
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор	72.166	72.802
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	-	-
9	Активa пондерирана според оперативниот ризик	902.075	910.021
IV	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3+11.4+11.5)	-	-
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	-	-
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
11.3	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	-	-
11.4	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
11.5	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
12	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11)	-	-
13	Активa пондерирана според други ризици	-	-
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	6.487.312	6.322.080
14	Капитал потребен за покривање на ризиците	518.985	505.767
VI	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	1.151.413	1.070.223
VII	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/V)	17,75%	16,93%

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2020	состојба на 31.12.2019
1	2	3	3
1.	Сопствени средства	1.151.413	1.070.223
2.	Основен капитал	985.528	977.995
3.	Редовен основен капитал (РОК)	985.528	977.995
3.1	Позиции во РОК	1.027.616	1.019.048
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	907.888	907.888
3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	126	126
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	118.678	110.178
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	497	497
3.1.5.	(-) Акумулирана загуба од претходни години	-	-
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-	-
3.1.7.	Збирна сеопфатна добивка или загуба	427	359
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	(42.088)	(41.053)
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
3.2.2.	(-) Нематеријални средства	(3.098)	(2.063)
3.2.3.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	-	-
3.2.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
3.2.7.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	(38.990)	(38.990)
3.2.8.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
3.2.9.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
3.2.10.	(-) Трошоци за данок	-	-
3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	-	-
3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2020	состојба на 31.12.2019
3.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
3.4.2.	Останато	-	-
3.5.	Други позиции од РОК	-	-
4	Додатен основен капитал (ДОК)	-	-
4.1	Позиции во ДОК	-	-
4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	-	-
4.1.2.	Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	-	-
4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-	-
4.2.6.	(-) Трошоци за данок	-	-
4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	-	-
4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
4.4.1.	(+/-) Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-	-
4.4.2.	Останато	-	-
4.5.	Други позиции од ДОК	-	-
5	Дополнителен капитал (ДК)	165.885	92.228
5.1.	Позиции во ДК	165.885	92.228
5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	-	-
5.1.2.	Субординирани кредити	165.885	92.228
5.1.3.	Премија од капитални инструменти од ДК	-	-

3. Управување со капиталот (продолжува)

Ред. бр.	Опис	состојба на 31.12.2020	состојба на 31.12.2019
5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	-	-
5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	-	-
5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
5.4.2.	Останато	-	-
5.5.	Други позиции од ДК	-	-

4. Известување според сегментите

Известувањето според сегментите се врши по оперативните сегменти на Банката, пропишани со регулативата на Народната банка на Република Северна Македонија.

Оперативен сегмент е компонентата од активностите на Банката за која што се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- Надзорниот одбор на банката ги разгледува оперативните резултати кај одделниот оперативен сегмент на редовна основа (најмалку полугодишно), со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности на тој сегмент;
- достапни се одделни финансиски информации за сегментот.

Банката обелоденува информации одделно за секој значаен оперативен сегмент. Еден оперативен сегмент се оценува како значаен доколку е исполнет кој било од следниве квантитативни прагови:

- приходот на сегментот (ги вклучува и приходите од трансфери помеѓу сегментите) учествува со 10% или повеќе во вкупните приходи на Банката;
- апсолутниот износ на добивката или загубата на сегментот претставува 10% или повеќе од повисокиот апсолутен износ помеѓу: а) вкупната добивка на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале добивка, или б) вкупната загуба на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале загуба;
- средствата на сегментот учествуваат со 10% или повеќе во вкупните средства на Банката.

Банката треба да прикаже информација за концентрацијата на нејзините деловни активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е оној од којшто Банката остварува 10% или повеќе од вкупните приходи или вкупните расходи на Банката. Во 2020 година, значаен клиент претставува пензиски фонд преку остварени расходи за камати од орочени депозити во Банката.

Банката треба да прикаже анализа на нејзините деловни активности според географските подрачја каде што тие се извршуваат, и тоа за следниве географски подрачја:

- земји-членки на Европската Унија;
- други европски земји, надвор од Европската Унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД);
- други земји.

4. Известување според сегментите

A. Оперативни сегменти

во илјади денари	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
2020 (тековна година)										
Нето-приходи/(расходи) од камата	182.495	74.725	-	-	-	-	-	12.035	-	269.256
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	90.542	55.864	-	-	-	-	-	1.265	-	147.672
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	(5.212)	(5.212)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	266	-	-	-	-	-	-	-	266
Останати оперативни приходи	3.729	31.981	-	-	-	-	-	-	15.026	50.736
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	276.766	162.837	-	-	-	-	-	13.301	9.814	462.718
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето- основа	(18.939)	(9.617)	-	-	-	-	-	17	-	(28.539)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето- основа	-	(636)	-	-	-	-	-	-	-	(636)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	(22.657)	(22.657)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	(309.964)	(309.964)
Вкупно расходи по сегмент	(18.939)	(10.253)	-	-	-	-	-	17	(332.621)	(361.796)
Финансиски резултат по сегмент	257.827	152.583	-	-	-	-	-	13.318	(322.807)	100.922
Данок од добивка										(10.292)
Добивка/(загуба) за финансиската година										90.630
Вкупна актива по сегмент	3.549.045	3.925.696	-	-	-	-	-	1.148.713		8.623.455
Неалоцирана актива по сегмент									221.000	221.000
Вкупна актива	3.549.045	3.925.696	-	-	-	-	-	1.148.713	221.000	8.844.455
Вкупно обврски по сегмент	4.874.029	2.676.891	-	-	-	-	-	89.260		7.640.180
Неалоцирани обврски по сегмент									86.027	86.027
Вкупно обврски	4.874.029	2.676.891	-	-	-	-	-	89.260	86.027	7.726.207

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

4. Известување според сегментите (продолжува)

A. Оперативни сегменти (продолжува)

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
<i>во илјади денари</i>										
2019 (претходна година)										
Нето-приходи/(расходи) од камата	157.914	96.691	-	-	-	-	-	13.524	-	268.129
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	83.069	54.992	-	-	-	-	-	1.304	-	139.365
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	16.551	16.551
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	5.635	62.015	-	-	-	-	-	-	20.017	87.667
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	246.618	213.698	-	-	-	-	-	14.828	36.568	511.712
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(5.977)	(55.810)	-	-	-	-	-	-	-	(61.787)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	(1.724)	-	-	-	-	-	-	-	(1.724)
Амортизација	-	-	-	-	-	-	-	-	(23.110)	(23.110)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	(304.169)	(304.169)
Вкупно расходи по сегмент	(5.977)	(57.534)	-	-	-	-	-	-	(327.279)	(390.790)
Финансиски резултат по сегмент	240.641	156.165	-	-	-	-	-	14.829	(290.711)	120.922
Данок од добивка										(12.553)
Добивка/(загуба) за финансиската година										108.369
Вкупна актива по сегмент	3.123.327	4.293.148	-	-	-	-	-	1.198.280		8.614.755
Неалоцирана актива по сегмент									222.449	222.449
Вкупна актива	3.123.327	4.293.148	-	-	-	-	-	1.198.280	222.449	8.837.204
Вкупно обврски по сегмент	4.720.921	2.403.891	-	-	-	-	-	495.827		7.620.639
Неалоцирани обврски по сегмент									89.148	89.148
Вкупно обврски	4.720.921	2.403.891	-	-	-	-	-	495.827	89.148	7.709.787

4. Известување според сегментите (продолжува)

Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

во илјади денари

2020 (тековна година)

(банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)

Клиент 1

приходи
(расходи)

Клиент 2

приходи
(расходи)

Клиент 3

приходи
(расходи)

Вкупно по сегмент

2019 (претходна година)

(банката одделно треба да го прикаже вкупниот приход и вкупниот расход остварен од значаен клиент)

Клиент 1

приходи
(расходи)

Клиент 2

приходи
(расходи)

Клиент 3

приходи
(расходи)

Вкупно по сегмент

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)							Сите останати незначајни оперативни сегменти (држава и непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)	Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
	Работа со население	Корпоративно банкарство	/	/	/	/	/			
Клиент 1										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	(12.009)	-	-	-	-	-	-	-	(12.009)
Клиент 2										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	(12.009)	-	-	-	-	-	-	-	(12.009)
Клиент 1										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	(14.790)	-	-	-	-	-	-	-	(14.790)
Клиент 2										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3										
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	(14.790)	-	-	-	-	-	-	-	(14.790)

4. Известување според сегментите (продолжува)

В. Географски подрачја

	Република Македонија	Земји-членки на Европската Унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)		Сите останати незначајни географски сегменти	Неалоцирано	Вкупно
<i>во илјади денари</i>									
2020 (тековна година)									
Вкупни приходи	462.694	24	-	-	-	-	-	-	462.718
Вкупна актива	8.611.488	232.966	-	-	-	-	-	-	8.844.455
2019 (претходна година)									
Вкупни приходи	511.524	188	-	-	-	-	-	-	511.712
Вкупна актива	8.621.148	216.056	-	-	-	-	-	-	8.837.204

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на процените направени од раководството, зависно од видот на средството или обврската.

Објективната вредност се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на паричните средства и паричните еквиваленти соодветствува на нивната објективна вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина, сметки во банки и депозити со краток рок на доспевање.

Средства за тргување

Објективната вредност утврдена врз основа на пазарната вредност е еднаква на нивната сметководствена вредност.

Кредити и побарувања од банки и комитенти

Кредитите и побарувањата од банки и комитенти се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за исправка на вредност поради оштетување. Кредитите и побарувањата од комитенти во најголем дел се со променлива каматна стапка и нивната проценета објективна вредност се утврдува преку дисконтирање на идните проценети парични текови со примена на ефективна каматна стапка.

Вложувања во хартии од вредност

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат средства класифицирани како расположливи за продажба и хартии од вредност кои се чуваат до достасување.

Објективната вредност на сопственичките хартии од вредност расположливи за продажба се утврдува врз основа котирали пазарни цени или врз основа на техники на вреднување.

За финансиското средство се смета дека е тргувано на активен пазар доколку објавените цени се лесно и редовно достапни од берза, дилер, брокер, пазари преку шалтер, индустриска група или регулаторна агенција и тие цени ги претставуваат тековните и редовни пазарни трансакции на нормални, комерцијални основи. Соодветната котирани пазарна цена за средство кое се чува или за обврска која треба да се издаде е вообичаено тековната куповна цена; додека за средството кое ќе биде стекнато или за обврската која се чува е тековната продажна/понудена цена.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Банката, за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, ги применува следните техники за вреднување, и тоа по следниов редослед:

- употреба на информации за постигнатите цени на скорешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за истиот финансиски инструмент помеѓу запознаени, доброволни странки (ако се достапни);
- ако претходната техника за вреднување не може да се примени (нема информација за постигнатите цени од скорешните трансакции за истиот финансиски инструмент), тогаш за утврдување на објективната вредност треба да се примени тековната пазарна цена на друг инструмент, кој е во суштина ист (во смисла на тоа дека е со иста валута и со ист или сличен рок на достасување);
- ако информациите за објективната вредност од претходните две техники за вреднување се несоодветни или, пак, тие не може да се применат, тогаш објективната вредност на финансискиот инструмент се утврдува преку анализа на дисконтираните парични текови или други алтернативни модели за определување на цената.

Вложувањата на Банката во одредени специфични институции (како КИБС, ЦДХВ и сл.) за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност.

Објективната вредност на должничките хартии од вредност кои се чуваат до достасување, се утврдува врз основа на амортизирана набавна вредност.

Останати побарувања

Објективната вредност на останатите побарувања соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

Депозити и обврски по кредити

Објективната вредност на депозитите по видување претставува износ кој треба да се исплати по видување и е приближна на нивната сметководствена вредност. Објективната вредност на орочените депозити и обврските по кредити со променливи каматни стапки е приближна на нивната сметководствена вредност поради променливите каматни стапки и нивните промени на денот на изготвувањето на Билансот на состојба. Објективната вредност на кредитните линии коишто се регулирани со посебни услови и за кои на пазарот нема други финансиски инструменти со иста или слична карактеристика, приближно ја претставува нивната сметководствена вредност.

Останати обврски

Објективната вредност на останатите обврски соодветствува на нивната сметководствена вредност со оглед на нивниот краток рок на доспевање.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски
А. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	тековна година 2020		претходна година 2019	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	1.801.523	1.801.523	2.041.326	2.041.326
Средства за тргување	5.034	5.034	51.457	51.457
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	5.403.868	5.403.868	5.107.178	5.107.178
Вложувања во хартии од вредност	1.233.182	1.233.182	1.282.582	1.282.582
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	2.175	2.175	-	-
Останати побарувања	179.848	179.848	132.211	132.211
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	30.855	30.855	226	226
Депозити на други комитенти	7.219.668	7.219.668	7.133.884	7.133.884
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	195.480	195.480	384.235	384.235
Субординирани обврски	188.234	188.234	93.201	93.201
Обврски за данок на добивка (тековен)	-	-	1.944	1.944
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	86.026	86.026	87.204	87.204

Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски

5. (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

Б.1 Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

<i>во илјади денари</i>		Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2020						
Финансиски средства мерени по објективна вредност						
	Средства за тргување	19	5.034	-	-	5.034
	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
	Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23,1			84.926	84.926
	Вкупно		5.034	-	84.926	89.960
Финансиски обврски мерени по објективна вредност						
	Обврски за тргување	32	-	-	-	-
	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
	Вкупно		-	-	-	-

5. **Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
 Б. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**
 Б.1. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**

<i>во илјади денари</i>		Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно	
31 декември 2019							
Финансиски средства мерени по објективна вредност							
		Средства за тргување	19	51.457	-	-	51.457
		Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
		Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
		Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23,1	-	-	84.858	84.858
		Вкупно		51.457	-	84.858	136.315
Финансиски обврски мерени по објективна вредност							
		Обврски за тргување	32	-	-	-	-
		Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
		Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
		Вкупно		-	-	-	-

5. **Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**
 Б. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)**
 Б.2. **Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност**

	тековна година 2020		претходна година 2019	
	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1	трансфери од нивото 1 во нивото 2	трансфери од нивото 2 во нивото 1
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3

<i>во илјади денари</i>		Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
		Средства за тргување					
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)		-	84.622	84.622	-	-	-
Корекција на почетна состојба		-	-	-	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:		-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех		-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех		-	236	236	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот		-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот		-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот		-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот		-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3		-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања		-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)		-	84.858	84.858	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2019 (претходна година)		-	-	-	-	-	-

5. **Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)**

Б. **Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност**

Б.3. **Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во нивото 3**

<i>во илјади денари</i>	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	-	-	84.858	84.858	-	-	-
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	-	-	-	-	-
- Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	68	68	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани финансиски инструменти во/(од) нивото 3	-	-	-	-	-	-	-
Прекласифицирани во кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	84.926	84.926	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

6. Нето-приходи/(расходи) од камата

**Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските
 А. инструменти**

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
Приходи од камата	
Парични средства и парични еквиваленти	5.406
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	13.266
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-
Кредити на и побарувања од банки	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	111
Вложувања во хартии од вредност	301.818
Останати побарувања	296.198
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	14.490
Наплатени претходно отпишани камати	-
	(2.198)
	(3.371)
Вкупно приходи од камата	322.509
Расходи за камата	
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-
Депозити на банки	10
Депозити на други комитенти	44.601
Издадени должнички хартии од вредност	-
Обврски по кредити	3.043
Субординирани обврски	5.415
Останати обврски	185
Вкупно расходи за камата	53.253
Нето-приходи/(расходи) од камата	269.256
	60.996
	268.129

6. Нето-приходи/(расходи) од камата

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	97.177	112.186
Држава	12.849	14.491
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	21	53
Банки	5.382	13.188
Останати финансиски друштва (небанкарски)	49	66
Домаќинства	204.571	183.893
Нерезиденти	24	188
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(2.198)	(3.371)
Наплатени претходно отпишани камати	4.634	8.431
Вкупно приходи од камата	322.509	329.125
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	9.739	10.526
Држава	185	197
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	650	821
Банки	3.053	3.677
Останати финансиски друштва (небанкарски)	16.661	18.400
Домаќинства	22.966	27.375
Нерезиденти	-	-
Вкупно расходи за камата	53.253	60.996
Нето-приходи/(расходи) од камата	269.256	268.129

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

А. Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	45.568	45.720
Платен промет		
во земјата	105.819	94.466
со странство	17.033	18.542
Акредитиви и гаранции	4.077	4.463
Брокерско работење	3.216	4.409
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните приходи од провизии и надомести)	786	832
Вкупно приходи од провизии и надомести	176.499	168.432
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	2.469	2.504
Платен промет		
во земјата	12.087	12.361
со странство	7.964	7.224
Акредитиви и гаранции	-	-
Брокерско работење	1.149	1.234
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	-	-
Издавање на хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните расходи од провизии и надомести)	1.121	587
Провизија од банки по фактури	4.036	5.157
Вкупно расходи за провизии и надомести	28.827	29.067
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	147.672	139.365

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	68.009	69.158
Држава	160	184
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.132	1.137
Банки	13.602	12.491
Останати финансиски друштва (небанкарски)	2.177	987
Домаќинства	89.975	82.406
Нерезиденти	1.445	2.069
Вкупно приходи од провизии и надомести	176.499	168.432
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	1.465	1.783
Држава	26	17
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	9.691	10.636
Останати финансиски друштва (небанкарски)	9.680	9.407
Нерезиденти	7.964	7.224
Вкупно расходи за провизии и надомести	28.827	29.067
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	147.672	139.365

8. Нето-приходи од тргување

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Средства за тргување</i>	
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа</i>	
реализирана	523
нереализирана	(6.658)
Приходи од дивиденда од средствата за тргување	924
Приходи од камата од средствата за тргување	-
<i>Обврски за тргување</i>	
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување	-
<i>Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа</i>	
реализирана	-
нереализирана	-
Нето-приходи од тргување	(5.212)
16.551	16.551

**9. Нето-приходи од други финансиски инструменти
 евидентирани по објективната вредност**

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето- основа		
реализирана	266	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето- основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку Билансот на успех	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
<i>Финансиски обврски по објективната вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање</i>		
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето- основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето- основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку Билансот на успех, на нето-основа		
реализирана	-	-
нереализирана	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	266	-

10. Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	9.053	7.544
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа		
курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(9)	(6)
останати курсни разлики, на нето-основа	456	516
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	9.500	8.054

11. Останати приходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	6.816	8.736
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
Капитална добивка од продажбата на:		
недвижности и опрема	760	2.302
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	19.000	40.057
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Приходи од кирии	87	537
Приходи од добиени судски спорови	-	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	9.134	16.718
Ослободување на посебната резерва и резервирања за:		
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	2.757	5.668
пензии и други користи за вработените	-	-
Преструктурирања	-	-
неповолни договори	-	-
останати резервирања	-	-
Приход од склучен Договор за отстапување на претходно отпишани побарувања		
Останати приходи од дејноста	2.682	5.595
Вкупно останати приходи од дејноста	41.236	79.613

12. Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>	Кредити и побарувања од банки	Кредити и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Вкупно
2020 (тековна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	-	83.522	-	-	638	1.958	8.789	94.907	2.472	97.379
(Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	-	(64.609)	-	-	(588)	(494)	(293)	(65.984)	(2.856)	(68.840)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	-	18.913	-	-	50	1.464	8.496	28.922	(384)	28.539
2019 (претходна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва										
Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	80	120.337	-	-	289	2.030	10.087	132.823	4.360	137.183
(Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	(140)	(66.663)	-	-	(258)	(518)	(3.086)	(70.665)	(4.731)	(75.396)
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(60)	53.674	-	-	31	1.512	7.001	62.158	(371)	61.787

13. Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа

<i>во илјади денари</i>		Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество*	Вкупно
2020 (тековна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување		-	-	636	-	-	-	636
(Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-		-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	636	-	-	-	636
2019 (претходна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување		-	-	1.724	-	-	-	1.724
(Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-		-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	1.724	-	-	-	1.724

14. Трошоци за вработените

<i>во илјади денари</i>		
тековна година 2020	претходна година 2019	
<i>Краткорочни користи за вработените</i>		
Плати	107.552	101.903
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	54.908	51.604
Краткорочни платени отсуства	-	-
Трошоци за привремено вработување	-	-
Удел во добивката и награди	3.389	6.203
Немонетарни користи	-	-
165.849	159.710	
<i>Користи по престанокот на вработувањето</i>		
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-	-
Користи при пензионирањето	-	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-	-
Други користи при престанокот на вработувањето	-	-
<i>Користи поради престанокот на вработувањето</i>		
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	-	-
Надомест на вработените врз основа на колективни договори	5.151	6.298
Трошоци за технолошки вишок	-	1.243
171.000	167.251	

15. Амортизација

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
Амортизација на нематеријалните средства	
Интерно развиен софтвер	-
Купен софтвер од надворешни добавувачи	2.523
Други интерно развиени нематеријални средства	-
Други нематеријални средства	1.184
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	-
3.479	3.707
Амортизација на недвижностите и опремата	
Градежни објекти	6.033
Транспортни средства	2.271
Мебел и канцелариска опрема	2.555
Останата опрема	6.389
Други ставки на недвижностите и опремата	375
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	1.780
19.178	19.403
Вкупно амортизација	23.110
22.657	23.110

16. Останати расходи од дејноста

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Трошоци за лиценцирање на софтверот	-	-
Премии за осигурување на депозитите	11.737	11.066
Премии за осигурување на имотот и на вработените	1.250	1.122
Материјали и услуги	82.204	75.068
Административни и трошоци за маркетинг	6.154	7.360
Останати даноци и придонеси	1.624	2.056
Трошоци за кирии	28.779	28.981
Трошоци за судски спорови	482	499
Посебна резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа	-	-
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	-	-
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	-	-
Други резервирања, на нето-основа	-	-
Загуба од продажбата на:		
недвижности и опрема	-	-
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-	-
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Трошоци од минати години	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	6.036	8.099
Трошоци за деловна успешност за Надзорен Одбор	700	2.667
Вкупно останати расходи од дејноста	138.964	136.918

17 Данок на добивка

А Расходи/приходи за тековен и одложен данок

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
Тековен данок на добивка	
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	12.553
Корекции за претходни години	-
Користи од претходнонепризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-
Промени во сметководствени политики и грешки	-
Останато	-
10.292	12.553
Одложен данок на добивка	
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	-
Признавање на претходнонепризнаени даночни загуби	-
Промени во даночната стапка	-
Воведување нови даноци	-
Користи од претходнонепризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-
Останато	-
-	-
10.292	12.553
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	12.553

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
Тековен данок на добивка	
Признаен во Билансот на успех	12.553
Признаен во капиталот и резервите	-
10.292	12.553
Одложен данок на добивка	
Признаен во Билансот на успех	-
Признаен во капиталот и резервите	-
-	-
10.292	12.553
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	12.553

17. Данок на добивка (продолжува)

Б. Усогласување помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

	во %	во илјади денари	во %	во илјади денари
	тековна година 2020		претходна година 2019	
Добивка/(загуба) пред оданочувањето		100.922		120.922
Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка	10%	10.092	10%	12.092
Ефект од различни даночни стапки во други земји	-	-	-	-
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка	-	-	-	-
Оданочен приход во странство	-	-	-	-
Расходи непризнаени за даночни цели	1,70%	1.714	1,95%	2.352
Даночно ослободени приходи	(0.77%)	(774)	(0.82%)	(993)
Даночни ослободувања непризнаени во Билансот на успех	-	-	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-	-	-
Промени на одложениот данок	-	-	-	-
Останато (донација согласно закон за спорт)	-	(740)	-	(898)
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		10.292		12.553
Просечна ефективна даночна стапка	10,20%		10,38%	

17. Данок на добивка (продолжува)

В. Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

	тековна година 2020			претходна година 2019		
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
<i>во илјади денари</i>						
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-

Основа за пресметување на данок на добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи, зголемена за износот на непризнаените расходи за даночни цели и намалена за износот на даночното ослободување. Пресметаниот данок се намалува за дадена донација во спортот согласно член 30а од ЗДД. Најголем дел од непризнаените расходи за 2020 година отпаѓа на трошоци по основ на надоместоци за членови на органи на управување, менаџерско осигурување и расходи по основ на трансакции со поврзани страни. Износот на даночното ослободување отпаѓа на дивиденди остварени со учество во капиталот на друг даночен обврзник, оданочени со данок на добивка кај исплатувачот.

18. Парични средства и парични еквиваленти

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Парични средства во благајна	195.445	184.115
Сметка и депозити во НБРСМ, освен задолжителни депозити во странска валута	800.696	743.998
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	233.200	197.044
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	165.152	69.677
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	180.910	466.592
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	-	-
Орочени депозити со период на достасување до три месеци	-	129.127
Останати краткорочни високо ликвидни средства	-	-
Побарувања врз основа на камати	1	31
(Исправка на вредноста)	(470)	(429)
<i>Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек</i>	1.574.934	1.790.155
Задолжителни депозити во странска валута	189.944	212.552
Ограничени депозити	36.669	38.645
(Исправка на вредноста)	(24)	(26)
Вкупно	1.801.523	2.041.326

18. Парични средства и еквиваленти (продолжува)

	тековна година 2020				претходна година 2019			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	456	-	-	456	419	-	-	419
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	200	-	-	200	249	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	(150)	-	-	(150)	(218)	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	31	-	-	31
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	(12)	-	-	(12)	6	-	-	6
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	494	-	-	494	456	-	-	456

18. Парични средства и еквиваленти (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2020 година, паричните средства и паричните еквиваленти го вклучуваат износот од 459,103 илјади денари (2019: 436,362 илјади денари) кој преставува задолжителна резерва во денари.

Во согласност со Одлуката за задолжителна резерва донесена од страна на Народна банка на Република Северна Македонија, стапката на задолжителна резерва на Банката изнесува 8% за обврски во домашна валута, 50% за обврски во домашна валута со валутна клаузула и 15% за обврски во странска валута. Основата на задолжителната резерва се утврдува како просек од состојбата на обврските од Билансот на Банката за секој календарски ден од претходниот месец. Периодот на исполнување на задолжителната резерва во денари и во евра го утврдува Народна банка во индикативен календар на периоди на исполнување на задолжителната резерва за тековната година.

Задолжителната резерва во денари Банката ја исполнува на просечно ниво. Задолжителната резерва во девизи Банката ја исполнува со издвојување средства во девизи на посебна девизна сметка на НБРСМ во странство и тоа најмалку 95% од пресметаната задолжителна резерва во евра, а 5% се издвојува на девизната сметка во евра во МИПС и истата се исполнува доколку просечната дневна состојба на издвоените средства за периодот на исполнување е најмалку еднаква на 5% од пресметаната ЗР во девизи.

Во текот на 2020 година, благајничките записи издадени од НБРСМ кои Банката ги има купено на примарен пазар се со рок на достасување од 28 до 35 дена и стапка на принос од 1,5%-2,25% годишно (2019: рок на достасување 28 до 35 дена и стапка на принос од 2,25% до 2,5% годишно).

Ограничените депозити во износ од 36,669 илјади денари (2019: 38,645 илјади денари) во најголем дел се однесуваат на гарантен фонд во останати финансиски институции.

19. Средства за тргување

А. Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Хартии од вредност за тргување</i>		
<i>Должнички хартии од вредност за тргување</i>		
Благајнички записи за тргување	-	-
Државни записи за тргување	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
<i>Сопственички инструменти за тргување</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	5.034	51.457
	5.034	51.457
Котирани	5.034	51.457
Некотирани	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
Вкупно средства за тргување	5.034	51.457

20. Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-

21. Дериватни средства и обврски чувани за управување со ризик

		<i>во илјади денари</i>			
		тековна година 2020		претходна година 2019	
		дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
A	Деривати за заштита од ризик/Деривати чувани за управување со ризик				
A.1	<i>според видот на променливата</i>				
	Деривати чувани за управување со ризик				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
A.2	<i>според видот на заштита од ризик</i>				
	Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-
	Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-
B	Вградени деривати				
	Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на курсот	-	-	-	-
	Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-	-
	Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-	-	-
	Вкупно вградени деривати	-	-	-	-
	Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-	-

22. Кредити и побарувања
22.1 Кредити на и побарувања од банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2020		претходна година 2019	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Репо	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-	-	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	-	-	-	-

22. Кредити и побарувања (продожува)
22.1 Кредити на и побарувања од банки (продолжува)

	тековна година 2020				претходна година 2019			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	60	-	-	60
Исправка на вредноста за годината					(60)			(60)
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	(60)	-	-	(60)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	(60)	-	-	(60)
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

22. Кредити и побарувања (продолжува)

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

A.

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2020		претходна година 2019	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главнина	266.247	1.633.351	470.982	1.616.851
побарувања врз основа на камати	18.932	-	9.533	-
Држава				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главнина	27	729	32	952
побарувања врз основа на камати	5	-	9	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главнина	14	514	12	570
побарувања врз основа на камати	7	-	8	-
Домаќинства				
побарувања по главнина				
станбени кредити	25.547	1.338.826	21.257	1.116.376
потрошувачки кредити	15.343	1.136.507	20.920	1.106.970
автомобилски кредити	-	-	-	19
хипотекарни кредити	5.123	772.301	2.433	647.408
кредитни картички	8.853	60.646	8.765	68.997
други кредити	134.946	16.675	132.308	11.660
побарувања врз основа на камати	66.583	-	13.405	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главнина	-	-	-	-
побарувања врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	655.027	(655.027)	639.631	(639.631)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	1.196.654	4.304.521	1.319.295	3.930.172
(Исправка на вредноста)	(7.410)	(89.896)	(11.809)	(130.480)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	1.189.244	4.214.624	1.307.486	3.799.692

Дел од побарувањата по кредити се заложени заради обезбедување на обврски по кредити од кредитни линии на РБСМ (Белешка 36).

22 Кредити и побарувања (продолжува)
22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти

	тековна година 2020				претходна година 2019			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	13.761	37.791	90.737	142.289	15.728	27.664	96.071	139.463
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	12.180	24.323	18.574	55.077	8.051	31.720	57.964	97.735
(ослободување на исправката на вредноста)	(11.525)	(19.204)	(5.435)	(36.164)	(10.018)	(21.593)	(12.450)	(44.061)
Трансфер во:								-
- исправка на вредноста за Група 1	(1.057)	958	99	-	(1.115)	11.279	14.231	24.395
- исправка на вредноста за Група 2	5.426	(7.066)	1.640	-	(573)	(506)	8.859	7.780
- исправка на вредноста за Група 3	427	2.538	(2.965)	-	(278)	(646)	22.425	21.501
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	(4.210)	(4.210)
Ефект од курсни разлики	-	-	28	28	-	-	(2)	(2)
(Отпишани побарувања)	-	-	(63.924)	(63.924)	-	-	(46.636)	(46.636)
Состојба на 31 декември	19.212	39.340	38.754	97.306	13.761	37.791	90.737	142.289

Со состојба на 31 декември 2020 година, сомнителните и спорни кредити вклучени во кредитите и побарувањата од комитенти изнесуваат 50.611 илјади денари (2019: 117.373 илјади денари). Сомнителната и спорна камата по овие кредити изнесува 4.866 илјади денари (2019: 10.402 илјади денари).

22 Кредити и побарувања (продолжува)

22.2 Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжува)

Б. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)</i>		
Првокласни инструменти за обезбедување	51.599	65.776
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	51.599	65.776
државни хартии од вредност	-	-
државни безусловни гаранции	-	-
банкарски гаранции	-	-
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	1.160	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	-	-
Гаранции од физички лица	1.585.167	1.667.155
Залог на недвижен имот	3.669.105	3.309.373
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	2.016.004	1.718.750
имот за вршење дејност	1.653.101	1.590.623
Залог на подвижен имот	56.035	43.201
Останати видови обезбедување	14.771	11.896
Необезбедени	11.465	11.433
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	5.389.302	5.108.834

23 Вложувања во хартии од вредност

23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

А. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Должнички хартии од вредност</i>			
Благајнички записи	-	-	-
Државни записи	-	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-	-
Корпоративни обврзници	-	-	-
Останати должнички инструменти	-	-	-
	-	-	-
<i>Котирани</i>			
Котирани	-	-	-
Некотирани	-	-	-
<i>Сопственички инструменти</i>			
Сопственички инструменти издадени од банки	7.617	7.548	7.548
Останати сопственички инструменти	77.310	77.310	77.310
	84.926	84.858	84.858
<i>Котирани</i>			
Котирани	27.487	27.429	27.429
Некотирани	57.439	57.429	57.429
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	84.926	84.858	84.858

За вложувањата на Банката во одредени специфични институции (како КИБС, ЦДХВ и сл.) за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност. Банката ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

За вложувањата во сопственички хартии од вредност за кои немаат активен пазар односно акциите не се ликвидни (Капитал Банка, Централна Кооперативна Банка, Теал АД Тетово), Банката ги класифицира овие средства во хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку сеопфатна добивка. За утврдување на објективната вредност се користи техниката на вреднување - трошочен пристап (тековен трошок за замена, односно износот којшто е потребен за замена на постојното средство).

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

23.1 Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба

	тековна година 2020				претходна година 2019			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)
23.2 Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Должнички хартии од вредност</i>			
	Благајнички записи	-	-
	Државни записи	616.691	639.409
	Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
	Обврзници издадени од државата	531.565	558.315
	Корпоративни обврзници	-	-
	Останати должнички инструменти	-	-
		1.148.256	1.197.724
	Котирани	531.565	558.315
	Некотирани	616.691	639.409
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста		1.148.256	1.197.724
(Исправка на вредноста)		-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста		1.148.256	1.197.724

Државните записи издадени од Министерство за финансии на Република Северна Македонија се со рок на достасување од 12 месеци и стапки на принос кои се движат од 0,40% до 0,60% на годишно ниво (2019: рок на достасување од 12 месеци и стапки на принос кои се движат од 0,60% до 0,80% годишно).

Државните обврзници издадени од Министерство за финансии на Република Северна Македонија се со рок на достасување од 2 до 5 години и стапки на принос кои се движат од 1,30% до 2,20% годишно (2019: рок на достасување од 2 до 5 години и стапки на принос од 1,20% до 2,20% годишно).

23 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

23.2 Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување

	тековна година 2020				претходна година 2019			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на исправката на вредноста)	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-	-	-	-	-

24. Вложувања во подружници и во придружени друштва

А Процент на учество на Банката во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019
		-	-	-	-
		-	-	-	-
		-	-	-	-

Б Финансиски информации за придружените друштва - 100 проценти

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2020	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
претходна година 2019	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-

25. Останати побарувања

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Побарувања од купувачите	-	-
Однапред платени трошоци	933	175
Пресметани одложени приходи	-	-
Побарувања за провизии и надомести	5.243	3.979
Побарувања од вработените	-	-
Аванси за нематеријални средства	-	-
Аванси за недвижности и опрема	-	-
Останато	-	-
- Побарувања за за предвремена исплата на пензии	161.742	118.045
- Сомнителни и спорни други побарувања	10.512	7.218
- Материјали и ситен инвентар (залихи)	5.402	6.321
- Сомнителни и спорни побарувања од судски спорови нотарски трошоци	3.255	2.880
- Побарувања во девизи Money Gram	1.411	1.690
- Останато	4.518	4.343
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	193.016	144.651
(Исправка на вредноста)	(13.168)	(12.440)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	179.848	132.211

25. Останати побарувања (продолжува)

	тековна година 2020				претходна година 2019			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
во илјади денари								
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	181	100	12.159	12.440	69	228	11.812	12.109
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	57	163	10.399	10.619	158	78	10.205	10.441
(ослободување на исправката на вредноста)	(197)	(76)	(386)	(659)	(46)	(206)	(1.676)	(1.928)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	(7)	1	6	-	117	15	437	569
- исправка на вредноста за Група 2	12	(20)	8	-	(2)	(104)	141	35
- исправка на вредноста за Група 3	39	2	(41)	-	(3)	(39)	7.951	7.909
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	(11)	(11)
Ефект од курсни разлики	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отпишани побарувања)	-	-	(9.232)	(9.232)	-	-	(8.171)	(8.171)
Состојба на 31 декември	85	170	12.913	13.168	181	100	12.159	12.440

26. Заложени средства

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Должнички хартии од вредност	-	-
Сопственички инструменти	-	-
Вкупно заложени средства	-	-

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Почетна сметководствена вредност						
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	21.286	83.581	16.988	13.899	21.014	156.768
преземени во текот на годината	1.807	1.538	-	6.260	-	9.605
(продадени во текот на годината)	(8.482)	(35.135)	(2.431)	(6.260)	-	(52.308)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019(претходна година)	14.611	49.984	14.557	13.899	21.014	114.065
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	14.611	49.984	14.557	13.899	21.014	114.065
преземени во текот на годината	-	346	-	-	-	346
(продадени во текот на годината)	(7.203)	(11.801)	(374)	(1.434)	-	(20.812)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
останати преноси	3.247	(3.247)	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	10.655	35.282	14.183	12.465	21.014	93.599
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	16.063	72.780	16.988	12.908	21.014	139.753
загуба поради оштетување во текот на годината	458	1.068	-	198	-	1.724
20% загуба поради оштетување при преземање (продадени во текот на годината)	959	782	-	2.950	-	4.691
(пренос во сопствени средства)	(4.702)	(27.584)	(2.431)	(2.950)	-	(37.667)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	12.778	47.046	14.557	13.106	21.014	108.501

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	12.778	47.046	14.557	13.106	21.014	108.501
загуба поради оштетување во текот на годината	364	272	-	-	-	636
20% загуба поради оштетување при преземање (продадени во текот на годината)	-	346	-	-	-	346
(пренос во сопствени средства)	(7.191)	(10.221)	(374)	(641)	-	(18.427)
останати преноси	-	-	-	-	-	-
	3.247	(3.247)	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	9.197	34.196	14.183	12.465	21.014	91.056
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2019 (претходна година)	5.223	10.801	-	991	-	17.015
на 31 декември 2019 (претходна година)	1.833	2.938	-	793	-	5.564
на 31 декември 2020 (тековна година)	1.457	1.086	-	-	-	2.543

Заклучно со 31 декември 2020 година, преземените средства на Банката врз основа на ненаплатени побарувања се со вкупна сметководствена вредност од 2.543 илјади денари. Нивната вкупна објективна вредност, утврдена од страна на овластени проценители на имот, на 31 декември 2020 година изнесува 65.538 илјади денари.

Банката не поседува имотни листови за седум преземени недвижности чија нето сметководствена вредност е сведена на нула. Според информациите на раководството за овие недвижности, Банката има превземено активности за регистрација на објектите во катастарска евиденција и за дел од имотот во тек е постапка за легализација и обезбедување на имотни листови. За овие недвижности Банката поседува други соодветни документи за сопственост (поседовни листови, договори за купопродажба, решенија за градби) кои се во согласност со Законот за сопственост и други стварни права.

28. Нематеријални средства

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земено под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	64.985	-	13.040	227	-	-	78.252
зголемувања преку нови набавки	-	2.192	-	274	540	-	-	3.006
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	540	-	-	(540)	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	67.717	-	13.314	227	-	-	81.258
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	-	67.717	-	13.314	227	-	-	81.258
зголемувања преку нови набавки	-	-	-	1.927	1.812	-	-	3.739
зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	67.717	-	15.241	2.039	-	-	84.997

28. Нематеријални средства (продолжува)

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	51.481	-	10.067	-	-	-	61.548
амортизација за годината	-	2.523	-	1.184	-	-	-	3.707
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	54.004	-	11.251	-	-	-	65.255
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	-	54.004	-	11.251	-	-	-	65.255
амортизација за годината	-	2.587	-	892	-	-	-	3.479
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	56.591	-	12.143	-	-	-	68.734
Сегашна сметководствена вредност								
на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	13.504	-	2.973	227	-	-	16.704
на 31 декември 2019 (претходна година)	-	13.713	-	2.063	227	-	-	16.003
на 31 декември 2020 (тековна година)	-	11.126	-	3.098	2.039	-	-	16.263

28. Нематеријални средства (продолжува)

Б. Сметководствена вредност на нематеријалните средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката

<i>во илјади денари</i>		Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:								
на 31 декември 2019 (претходна година)		-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2020 (тековна година)		-	-	-	-	-	-	-

29. Недвижности и опрема
А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земен под закуп	Вкупно
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	240.813	14.570	96.658	71.265	6.813	4.077	22.656	456.852
зголемувања	-	1.799	7	1.593	1.553	457	8.993	-	14.402
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	-	3.476	144	7.935	17	(12.195)	623	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(1.323)	-	(7.606)	(1.447)	-	-	(5.205)	(15.581)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	(831)	-	(831)
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	241.289	18.053	90.789	79.306	7.287	44	18.074	454.842
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	-	241.289	18.053	90.789	79.306	7.287	44	18.074	454.842
зголемувања	-	-	-	1.584	8.561	375	8.413	-	18.933
пренос од недвижности и опрема во подготовка	-	-	4.184	-	2.974	132	(7.597)	307	-
зголемувања преку деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(3.057)	(2.709)	-	-	-	(646)	(6.412)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од превземени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	(600)	-	(600)
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	241.289	19.180	89.664	90.841	7.794	260	17.735	466.763

29. Недвижности и опрема
Усогласување на сегашната сметководствена вредност

А. Амортизација и оштетување

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	63.447	11.182	91.656	57.078	6.273	-	19.621	249.257
амортизација за годината	-	6.033	2.271	2.555	6.389	375	-	1.780	19.403
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(441)	-	(7.606)	(1.398)	-	-	(5.207)	(14.652)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	(49)	-	-	-	(49)
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	69.039	13.453	86.605	62.020	6.648	-	16.194	253.959
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	-	69.039	13.453	86.605	62.020	6.648	-	16.194	253.959
амортизација за годината	-	6.032	2.678	1.843	7.360	240	-	1.025	19.178
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(3.038)	(2.709)	-	-	-	(646)	(6.393)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	75.071	13.093	85.739	69.380	6.888	-	16.573	266.744
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	177.366	3.388	5.002	14.187	540	4.077	3.035	207.595
на 31 декември 2019 (претходна година)	-	172.250	4.600	4.184	17.286	639	44	1.880	200.883
на 31 декември 2020 (тековна година)	-	166.218	6.087	3.925	21.461	906	260	1.162	200.019

29. Недвижности и опрема

Сметководствена вредност на ставките на недвижностите и опремата каде што постои ограничување на сопственоста

Б. и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земено под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:									
на 31 декември 2019 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски
30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	1.944

Износот од 2.174 илјади денари произлегува од обврската за данокот на добивка по Годишната сметка за 2020 година во износ од 2.190 илјади денари и обврската по аконтација за данок од добивка за месец декември 2020 година во износ од 16 илјади денари.

30 Тековни и одложени даночни средства и обврски

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски

A Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

<i>во илјади денари</i>	тековна година 2020			претходна година 2019		
	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски

Б. Непризнанени одложени даночни средства

	во илјади денари	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Даночни загуби	-	-
Даночни кредити	-	-
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	-	-

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски

Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените
даночни обврски во текот на годината

	Состојба на 1 јануари	Признаени во текот на годината во:		Состојба на 31 декември
		Биланс на успех	Капиталот	
<i>во илјади денари</i>				
претходна година 2019				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-
тековна година 2020				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-

31. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување
А. Нетековни средства кои се чуваат за продажба

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вкупно нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-

Б. Група за отуѓување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Група на средства за отуѓување</i>		
Финансиски средства	-	-
Нематеријални средства	-	-
Недвижности и опрема	-	-
Вложувања во придружените друштва	-	-
Побарувања за данок на добивка	-	-
Останати средства	-	-
<i>Вкупно група на средства за отуѓување</i>	-	-
<i>Обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>		
Финансиски обврски	-	-
Посебна резерва	-	-
Обврски за данок на добивка	-	-
Останати обврски	-	-
<i>Вкупно обврски директно поврзани со групата на средства за отуѓување</i>	-	-

В. Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Добивка/(загуба) признаена од продажбата на средствата кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-

32. Обврски за тргување

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Депозити на банки</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку		
ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>		
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку		
ноќ	-	-
Орочени депозити	-	-
Останати депозити	-	-
	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>		
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-
<i>Деривати за тргување</i>		
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСС 39	-	-
	-	-
Вкупно обврски за тргување	-	-

33. Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2020		претходна година 2019	
	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>				
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>				
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-
	-	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>	-	-	-	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-

34. Депозити
34.1 Депозити на банки

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2020		претходна година 2019	
	краткорочни	Долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки	-	-	-	-
домашни банки	8	-	226	-
странски банки	-	-	-	-
Депозити по видување	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
домашни банки	30.847	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	-	-	-	-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	30.855	-	226	-

34. Депозити (продолжува)

34.2 Депозити на други комитенти

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2020		претходна година 2019	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва					
Тековни сметки		1.053.611	-	1.047.065	-
Депозити по видување		9.090	-	1.964	-
Орочени депозити		105.947	189.723	501.455	41.745
Ограничени депозити		22.076	8.222	25.659	4.000
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		278	-	374	-
		1.191.002	197.945	1.576.517	45.745
Држава					
Тековни сметки		128	-	100	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		-	-	-	-
Ограничени депозити		-	-	-	-
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		-	-	-	-
		128	-	100	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата					
Тековни сметки		46.569	-	53.282	-
Депозити по видување		291	-	291	-
Орочени депозити		39.976	-	39.813	-
Ограничени депозити		2.271	-	2.187	-
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		22	-	26	-
		89.129	-	95.599	-

34. Депозити (продолжува)

34.2 Депозити на други комитенти (продолжува)

<i>во илјади денари</i>					
		тековна година 2020		претходна година 2019	
		краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Финансиски друштва, освен банки					
Тековни сметки		3.003	-	1.937	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		122.000	793.482	65.000	640.723
Ограничени депозити		81	436	698	579
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		818	-	759	-
		125.903	793.919	68.394	641.302
Домаќинства					
Тековни сметки		2.260.673	-	1.906.467	-
Депозити по видување		463.767	-	439.443	-
Орочени депозити		706.667	1.292.126	852.682	1.354.356
Ограничени депозити		18.468	76.588	25.242	121.489
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		811	-	1.152	-
		3.450.387	1.368.714	3.224.986	1.475.845
Нерезиденти, освен банки					
Тековни сметки		2.290	-	1.872	-
Депозити по видување		-	-	-	-
Орочени депозити		-	-	-	-
Ограничени депозити		251	-	3.524	-
Останати депозити		-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити		-	-	-	-
		2.541	-	5.396	-
Тековна достасаност		694.977	(694.977)	1.303.367	(1.303.367)
Вкупно депозити на други комитенти		5.554.067	1.665.600	6.274.359	859.525

35. Издадени должнички хартии од вредност

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-	-
Вкупно издадени должнички хартии од вредност	-	-

36. Обврски по кредити

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на кредитодавателот

	<i>во илјади денари</i>			
	тековна година 2020		претходна година 2019	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
<i>резиденти</i>				
Обврски по кредити	59.000	136.136	189.000	192.426
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	344	-	497	-
<i>нерезиденти</i>	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	2.312
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	39.941	(39.941)	59.062	(59.062)
Вкупно обврски по кредити	99.284	96.196	248.559	135.676

36. Обврски по кредити (продолжува)

Б *Обврски по кредити според
кредитодавателот*

<i>во илјади денари</i>				
тековна година 2020		претходна година 2019		
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	
<i>домашни извори:</i>				
Развојна Банка на Северна Македонија АД Скопје	30.344	136.136	497	190.426
Деловни Банки	29.000	-	189.000	-
НБРСМ	-	-	-	2.000
Министерство за Финансии	-	-	-	2.312
	59.344	136.136	189.497	194.738
<i>странски извори:</i>				
Банки	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-
Тековна достасаност	39.941	(39.941)	59.062	(59.062)
Вкупно обврски по кредити	99.284	96.196	248.559	135.676

ТТК БАНКА АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

36. Обврски по кредити (продолжува)

Деталите за обврските по кредити во согласност со склучените договори се како што следува:

Назив на кредитна линија	Валута	Датум на потпишување Договор/Анекс	Каматна стапка	Година на достасување
Договор за кредит за поддршка на микро, мали и средни трговски друштва со средства од Посебниот кредитен фонд (ПКФ)	МКД со девизна клаузула	18.10.2011	3%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти // од кредитната линија ЕИБ во износ од 50.000.000 евра и Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти /// во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	16.12.2011; 12.7.2012 Анекс 23.7.2015	1%	2019-2022 година
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти од IV кредитната линија ЕИБ во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	26.5.2014 Анекс 23.07.2015	1%	2024 година
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и други приоритетни проекти од V кредитната линија ЕИБ во износ од 100.000.000 евра.	ЕУР	07.11.2018 Анекс 11.05.2020	До 01.04.2020 кам.стапка од 1.2%, а од 01.04.2020 до 22.08.2020г. фиксма каматна стапка од 0%.	Во согласност со договорите со крајните корисници најмногу до 12 години
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и трајни обртни средства	МКД со девизна клаузула	18.11.2014	3%-3,5%	Во согласност со договорите со крајните корисници
Анекс бр 1. Кон Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот на микро, мали и средни претпријатија, поддршка на извозот и трајни обртни средства	ЕУР	14.11.2016	Тромесечен Еурибор плус 0,75%, но не помалку од 0,75%	Во согласност со договорите со крајните корисници

Како обезбедување за овие обврски по кредити, Банката има потпишано менична изјава со која правата и обврските се уредени во форма на нотарски акт со извршна клаузула и има заложено дел од побарувањата по кредити (Белешка 22.2).

37. Субординирани обврски

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Обврски по субординирани депозити</i>	
Обврски врз основа на камати	-
	-
<i>Обврски по субординирани кредити</i>	
Обврски врз основа на камати	-
	-
<i>Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност</i>	
- Нефинансиски друштва	110.741
- Финансиски друштва	15.424
- Домаќинства	58.918
Обврски врз основа на камати	3.152
	54.722
	24.594
	12.912
	973
	188.234
	93.201
Откупливи приоритетни акции	-
Вкупно субординирани обврски	188.234
	93.201

Во текот на првиот квартал од 2020 година Банката издаде долгорочни должнички хартии од вредност како капитален инструмент по пат на јавна понуда (корпоративна обврзница – втора емисија) во износ од ЕУР 1.500.000. Рокот на доспевање на обврзницата е 6 години од датумот на упис во Централниот депозитар на хартии од вредност и каматна стапка од 2,7% на годишно ниво фиксна за целиот период.

Во текот на третиот квартал од 2019 година Банката издаде долгорочни должнички хартии од вредност како капитален инструмент по пат на јавна понуда (корпоративна обврзница – прва емисија) во износ од ЕУР 1.500.000. Рокот на доспевање на обврзницата е 5 години и 3 месеци од датумот на упис во Централниот депозитар на хартии од вредност и каматна стапка од 3,5% на годишно ниво фиксна за целиот период.

Овие средства ги исполнуваат условите да бидат вклучени во сопствените средства на Банката.

38. Посебна резерва и резервирања

<i>во илјади денари</i>	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложенисти	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за реструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	4.245	10.885	-	-	-	-	15.130
дополнителни резервирања во текот на годината	4.360	1.860	-	-	-	-	6.220
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(4.732)	(7.528)	-	-	-	-	(12.260)
Ефект од курсни разлики	3	-	-	-	-	-	3
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	3.876	5.217	-	-	-	-	9.093
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	3.876	5.217	-	-	-	-	9.093
дополнителни резервирања во текот на годината	2.472	1.962	-	-	-	-	4.434
(искористени резервирања во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(2.856)	(4.720)	-	-	-	-	(7.576)
Ефект од курсни разлики	(7)	-	-	-	-	-	(7)
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	3.485	2.459	-	-	-	-	5.944

39. Останати обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Обврски кон добавувачите	10.420	4.413
Добиени аванси	884	899
Обврски за провизиите и надоместите	-	-
Пресметани трошоци	845	644
Разграничени приходи од претходна година	5.554	3.080
Краткорочни обврски кон вработените	3.389	6.203
Краткорочни обврски за користите на вработените	-	-
Останато	-	-
- Обврски по основ на распределба на добивка	9.548	8.177
- Обврски за наградување на членови на НО	700	2.667
- Обврски за виза домашен сетлмент	5.497	10.768
- Обврски за виза странски сетлмент	1.833	5.013
- Обврски за нераспределен девизен прилив правни лица	4.539	9.273
- Обврски за нераспределен девизен прилив физички лица	12.364	12.131
- Обврски од затворени сметки на правни лица	6.063	5.899
- Обврски од неажурирани сметки на нерезиденти во денари	6.603	3.340
- Обврски од неажурирани сметки на нерезиденти во девизи	3.385	3.508
-Обврски по основ на превземени депозити од Штедилница Мак БС	1.702	1.702
-Обврски по основ на примени средства од брокерско работење	8.182	6.670
- Останато	4.517	2.817
Вкупно останати обврски	86.026	87.204

40. Запишан капитал

А. Запишан капитал

<i>во денари</i>		<i>број на издадени акции</i>				<i>во илјади денари</i>		
Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал		
обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019	
Состојба на 1 јануари - целосно платени	1.000	-	907.888	907.888	-	-	907.888	907.888
Запишани акции во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември - целосно платени	1.000	-	907.888	907.888	-	-	907.888	907.888

Со состојба на 31 Декември 2020 вкупниот акционерски капитал на Банката изнесува 907.888 илјади денари (31 Декември 2019: 907.888 илјади денари) и истиот се состои од 907.888 (31 Декември 2019: 907.888) одобрени и во целост платени обични акции. Номиналната вредност по акција изнесува 1.000 денари (31 Декември 2019: 1.000 денари).

40. Запишан капитал (продолжува)

Б. Дивиденди

Б.1 Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината	99.868	95.328

	<i>во денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Дивиденда по обична акција	110	105
Дивиденда по приоритетна акција	-	-

Со одлука на Собранието на Банката на ден 31.03.2020 година за употреба и распоредување на нераспределената добивка на Банката за 2019 година извршена е распределба на нераспределената добивка за 2019 година за дивиденди на обични акции во бруто износ од 99.868 илјади денари (2019: 95.328 илјади денари), односно износот на дивидендата по бруто акција е 11% од номиналната вредност (2019: 10,50000%).

Б.2 Објавени дивиденди по денот на Билансот на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во Билансот на состојба)

		<i>во илјади денари</i>	
		тековна година 2020	претходна година 2019
Објавени дивиденди по 31 декември		-	99.868
		<i>во денари</i>	
		тековна година 2020	претходна година 2019
Дивиденда по обична акција		-	110
Дивиденда по приоритетна акција		-	-

40. Запишан капитал (продолжува)

В. Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	<i>во илјади денари</i>		<i>во %</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019	тековна година 2020	претходна година 2019
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
Тетекс АД Тетово со поврзаните	452.640	452.072	49,86%	49,79%
Вкупно	452.640	452.072	49,86%	49,79%

41. Заработка по акција

A. Основна заработка по акција

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции</i>		
Нето-добивка за годината	90.630	108.369
Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции	-	-
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (наведете одделно)	-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	90.630	108.369

	<i>број на акции</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Пондериран просечен број на обичните акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	907.888	907.888
Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината (наведете ги сите настани поодделно)	-	-
Купопродажба на сопствени акции	-	-
Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември	907.888	907.888
Основна заработка по акција (во денари)	100	119

Основната заработка по акција се пресметува по пат на делење на добивката која им припаѓа на имателите на обични акции со пондерираниот просечен број обични акции во оптек во текот на годината.

41. Заработка по акција (продолжува)

Б. Разводната заработка по акција

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)</i>	-
-	-
Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на обични акции	108.369
90.630	108.369
Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете одделно)	-
-	-
Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)	108.369
90.630	108.369

<i>број на акции</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
<i>Пондериран просечен број обични акции (разводнет)</i>	
Издадени обични акции на 1 јануари	907.888
907.888	907.888
Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции (наведете ги сите настани поодделно)	-
-	-
Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември	907.888
907.888	907.888
Разводната заработка по акција (во денари)	119
100	119

42. Потенцијални обврски и потенцијални средства

42.1 Потенцијални обврски

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Платежни непокриени гаранции		
во денари	132.830	148.926
во странска валута	12.771	14.203
во денари со валутна клаузула	47.615	520
Чинидбени непокриени гаранции	-	-
во денари	54.916	42.941
во странска валута	-	-
во денари со валутна клаузула	3.085	3.248
Непокриени акредитиви	-	-
во денари	-	-
во странска валута	-	927
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	102.092	94.441
Неискористени лимити на кредитни картички	55.097	54.918
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	67.471	86.302
Останати непокриени потенцијални обврски	449	491
Издадени покриени гаранции	25.534	32.057
Покриени акредитиви	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	501.859	478.974
(Посебна резерва)	(3.484)	(3.877)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	498.374	475.097

42 Потенцијални обврски и потенцијални средства

42.1 Потенцијални обврски (продолжува)

Преземените обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити во износ од 67,471 илјади денари (2019: 86,302 илјади денари) се однесуваат на неискористени кредитни лимити од револвинг кредити. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период од една година. Овие потенцијални обврски претставуваат вонбилансна изложеност на кредитен ризик и во Билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките на потенцијалните загуби сè до моментот кога преземените и потенцијалните обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Потенцијалните обврски објавени во оваа белешка се неотповикливи.

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2020, судските постапки кои се водат против Банката изнесуваат вкупно 205.241 илјади денари. (2019: 205.654 илјади денари).

Освен тоа, разни правни спорови и побарувања може да се појават и во иднина во текот на редовното деловно работење на Банката. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од ова проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Банката смета дека потенцијалните правни спорови и побарувања нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години од поднесување на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според процените на раководството на Банката, не постојат какви било дополнителни услови од кои може да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

42.2 Потенцијални средства

Вкупно потенцијални средства

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Побарување по основ на договор за отстапување на побарувања	-	-
	-	-

43. Работи во име и за сметка на трети лица

	<i>во илјади денари</i>					
	тековна година 2020			претходна година 2019		
	средства	обврски	нето-позиција	средства	обврски	нето позиција
Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица						
Депозити во денари	-	28.298	(28.298)	-	28.171	(28.171)
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	28.298	-	28.298	28.171	-	28.171
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Управување на средствата во име и за сметка на трети лица	-	-	-	-	-	-
Депозити во денари	-	-	-	-	-	-
Депозити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Кредити во денари	-	-	-	-	-	-
Кредити во странска валута	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во денари	-	-	-	-	-	-
Други побарувања во странска валута	-	-	-	-	-	-
Старателски сметки	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Вкупно	28.298	28.298	-	28.171	28.171	-

Банката повремено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства не се вклучени во овие финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Банката.

44 Трансакции со поврзаните страни

Во согласност со Законот за банките како поврзани страни со Банката се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување најмалку 5% од вкупниот број акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со кои е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат врз нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности. Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните лица со Банката со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2020 и 2019 година се како што следува:

44. Трансакции со поврзаните страни

А. Биланс на состојба

во илјади денари

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)						
Средства						
Тековни сметки	-	-	-	622	94	715
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	1.485	-	1.485
потрошувачки кредити	-	-	-	2.286	186	2.472
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	12	-	-	11.227	30.491	41.730
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(26)	-	-	(49)	(37)	(112)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	(14)	-	-	15.570	30.734	46.291

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)
Биланс на состојба (Продолжува)

A. Обврски

<i>во илјади денари</i>		Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Депозити	42.987	-	-	-	61.667	66.637	171.291
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	16	-	16
Останати обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	42.987	-	-	-	61.683	66.637	171.307
Потенцијални обврски							
Издадени гаранции	8.000	-	-	-	-	-	8.000
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	988 (25)	-	-	-	2.667 (10)	1.646 (12)	5.301 (48)
Вкупно	8.962	-	-	-	2.657	1.634	13.254
Потенцијални средства							
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

A. Биланс на состојба (продолжува)

во илјади денари

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	-	-	-	677	82	759
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	1.494	-	1.494
потрошувачки кредити	-	-	-	2.591	130	2.721
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	29.100	-	-	10.540	30.161	69.801
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(29)	-	-	(27)	(186)	(242)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	29.071	-	-	15.275	30.187	74.533

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

А. Биланс на состојба (продолжува)

во илјади денари

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)						
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	1.596	-	-	91.447	63.128	156.171
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	9.320	-	9.320
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Вкупно	1.596	-	-	100.767	63.128	165.491
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	13.072	-	-	-	-	13.072
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	33.084 (68)	-	-	2.583 (13)	1.390 (23)	37.057 (104)
Вкупно	46.088	-	-	2.570	1.367	50.025
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2020 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	163	-	-	915	1.214	2.293
Приходи од провизии и надомести	228	-	-	134	223	585
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	392	-	-	1.049	1.437	2.878
Расходи						
Расходи за камата	3	-	-	832	431	1.266
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(29)	-	-	23	549	542
Останати расходи	11.292	-	-	-	105	11.396
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	11.266	-	-	855	1.085	13.205

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2019 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	884	-	-	1.008	1.647	3.539
Приходи од провизии и надомести	527	-	-	145	242	914
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	1.411	-	-	1.153	1.889	4.453
Расходи						
Расходи за камата	-	-	-	1.105	1.064	2.169
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	3	3
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	2	-	-	52	(143)	(89)
Останати расходи	10.982	-	-	-	1.590	12.572
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	10.984	-	-	1.157	2.514	14.655

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

В. Надомести на раководниот кадар на Банката

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2020	претходна година 2019
Краткорочни користи за вработените	45.923	45.101
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	5.775	8.930
Вкупно	51.699	54.031

Со 31 Декември 2020 година надоместите на лицата со посебни права и одговорности на Банката изнесуваат 51.699 илјади денари (2019: 54.031), од кои 45.923 (2019: 45.101) се однесуваат на плати на 31 лице со посебни права и одговорности, а 5.775 илјади денари (2019: 8.930) се однесуваат на парични награди на раководен кадар, на исплатени јубилејни награди на лицата со посебни права и одговорности, на исплатен регрес за годишен одмор на 30 лица со посебни права и одговорности, исплатен надоместок за ризици од ковид-19 и на исплатени менаџерски осигурувања.

45. Наеми
A. Наемодавател
A.1 Побарувања по финансиски наеми

	Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
A.2. Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

во илјади денари

	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	-	-	-
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот даден под оперативен наем:							
состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
Б. Наемател
Б.1 Обврски по финансиски наеми

	Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)

Б. Наемател (продолжува)

Б.1 Обврски по финансиски наеми (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот земен под финансиски наем: Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2019(претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-

45. Наеми (продолжува)
Б. Наемател (продолжува)
Обврски по финансиски наеми
Б.1 (продолжува)

во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Состојба на 31 декември 2019 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2020 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2019 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2019 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2020 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

46. Плаќања врз основа на акции

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2020	претходна година 2019
Датум на давање на опцијата	-
Датум на истекување на опцијата	-
Цена на реализација на опцијата	-
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	-
Варијанса	-
Очекуван принос на дивидендата	-
Каматна стапка	-
Објективна вредност на датумот на давање на опцијата	-

тековна година 2020		претходна година 2019	
број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
Состојба на 1 јануари	-	-	-
Промени во текот на годината:			
опции дадени на членовите на Надзорниот одбор	-	-	-
опции дадени на членовите на Управниот одбор	-	-	-
останати дадени опции	-	-	-
форфетирани опции	-	-	-
реализирани опции	-	-	-
опции со истечен краен рок	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-

47 Пензиски планови

Банката нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година.

48 Настани по датумот на известување

Неизвесноста и ризиците што ги носи здравствената криза врз економијата и натаму се присутни и во вакви услови, засега, вниманието на раководството на Банката е насочено кон намалување на можните негативни ефекти.

Банката и понатаму внимателно ќе ги анализира тековните макроекономски параметри, ќе ги следи мерките, активностите и предвидувањата на економските авторитети и носителите на економските политики и операторите, ќе ги усогласува интерните индикатори и ќе го прилагодува своето работење на пазарните услови, со фокус кон одржување на ликвидноста и долгорочната стабилност.

Банката ќе ги презема сите неопходни активности за одржување на квалитетот на портфолиото, развој на понудата на производи и изнаоѓање флексибилни решенија приспособени на потребите на клиентите - правни и физички лица кои се најзасегнати од COVID-19 кризата. Одржувањето на ниска стапка на ненаплатливи кредити како еден од поизразените трендови претставува континуирана цел и во иднина ќе се реализира преку ефикасни политики на навремено дејствување, продажба на ненаплатливите кредити и очекувања за подобра наплата како последица на очекуваната економска стабилизација.

Креирањето одржливи и ефикасни процеси, реализацијата на планираниот обем на активности предвидени со деловната политика, понудата на нови производи прилагодени на потребите на клиентите, натамошниот развој на дигитализација на процесите, надградбата на производите и услугите достапни преку дигиталните канали и потпирањето на сопствените извори на финансирање и понатаму ќе претставуваат основа на деловната стратегија на Банката за 2021 година, при што и натаму депозитите од секторот население остануваат со доминантно учество во вкупните извори на средства.

Во наредниот период нема значајни настани по датумот на известување кои би требало да се прикажат во овие финансиски извештаи.

Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476 од Законот за трговски друштва Годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат идентични податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на друштвото за деловната година.

Согласно член 477 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото и Годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил Годишниот извештај за работење.

Годишна сметка за 2020 година

- Биланс на состојба
- Биланс на успех

ЕМБС: 06121110

Целосно име: ТТК БАНКА АД Скопје

Вид на работа: 570

Тип на годишна сметка: Годишна сметка

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2020

Листа на прикачени документи:

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
140	-- АКТИВА:Парични средства и парични еквиваленти	1.574.471.508,00			1.620.348.394,00
150	-- Кредити на и побарувања од други коминтенти (151+152-153)	5.125.491.113,00			5.413.583.335,00
151	-- Кредити	5.278.182.119,00			5.515.756.170,00
153	-- Исправка на вредноста	152.691.006,00			102.172.835,00
154	-- Должнички хартии од вредност(155+156+157-158)	1.664.316.106,00			1.329.165.336,00
155	-- Благајнички записи	466.591.948,00			180.909.599,00
156	-- Државни хартии од вредност	639.408.958,00			616.690.965,00
157	-- Останати должнички хартии од вредност	558.315.200,00			531.564.772,00
159	-- Вложувања во сопственички инструменти	136.314.613,00			89.959.754,00
169	-- Нематеријални средства (170+171+172+173+174)	16.002.888,00			16.262.697,00
172	-- Концесии, патенти, лиценци,заштитни знаци и слични права	2.063.276,00			3.098.826,00
174	-- Останати нематеријални средства	13.939.612,00			13.163.871,00
175	-- Материјални средства (176+177+178)	200.882.928,00			200.019.197,00
177	-- Недвижности и опрема	198.960.865,00			198.598.828,00
178	-- Останати материјални средства	1.922.063,00			1.420.369,00
179	-- Останати средства/побарувања (180+181+182+183+184+185+186+187+188+189+190+191-192)	137.863.579,00			183.913.729,00

180	-- Ограничени депозити	263.726,00		265.284,00
184	-- Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	5.563.636,00		2.543.242,00
188	-- Побарувања за данок на добивка			2.190.358,00
191	-- Останати побарувања	144.476.571,00		192.082.734,00
192	-- Исправка на вредноста	12.440.354,00		13.167.889,00
193	-- Одложени приходи и однапред платени трошоци	174.830,00		933.111,00
194	-- ВКУПНА АКТИВА (140+141+145+150+154 +159+160 +163+166+169+175+179+193)	8.855.517.565,00		8.854.185.553,00
195	-- ПАСИВА: ОБВРСКИ (196+202+208+213 +222+223+227)	7.728.100.921,00		7.735.937.887,00
196	-- Обврски кон банки (197+198+199+200+201)	382.149.067,00		226.335.221,00
197	-- Трансакциски сметки	225.946,00		8.114,00
198	-- Депозити			30.847.000,00
200	-- Обврски по кредити	381.923.121,00		195.480.107,00
202	-- Обврски кон други комитенти (203+204+205+206+207)	7.136.195.997,00		7.219.667.564,00
203	-- Трансакциски сметки	3.036.635.851,00		3.392.637.424,00
204	-- Депозити	3.956.523.165,00		3.737.070.937,00
205	-- Ограничени депозити	140.724.981,00		89.959.203,00
206	-- Обврски по кредити	2.312.000,00		
213	-- Останати обврски (214+215+216+217+218+219+220+221)	104.381.579,00		90.203.746,00
218	-- Обврски за данок на добивка	1.943.875,00		15.690,00
221	-- Останати обврски	102.437.704,00		90.188.056,00
222	-- Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	3.080.045,00		5.554.104,00
223	-- Резервирања за ризици и обврски (224+225+226)	9.093.012,00		5.943.540,00
224	-- Резервирања за вонбилансна кредитна изложеност	3.876.762,00		3.484.490,00
226	-- Останати резервирања	5.216.250,00		2.459.050,00
227	-- Субординирани обврски	93.201.221,00		188.233.712,00
228	-- КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (229+230-231+232 +235+236-237+238-239+240)	1.127.416.644,00		1.118.247.666,00
229	-- Запишан капитал	907.888.000,00		907.888.000,00
230	-- Премии од акции	126.879,00		126.879,00

232	-- Резерви (233+234)	110.177.626,00			118.678.919,00
233	-- Законска и статутарна резерва	110.177.626,00			118.678.919,00
235	-- Ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднувањето	-414.258,00			-345.769,00
236	-- Добивка за финансиската година	108.368.973,00			90.630.213,00
238	-- Задржана добивка	1.269.424,00			1.269.424,00
241	-- ВКУПНА ПАСИВА (195+228)	8.855.517.565,00			8.854.185.553,00
242	-- ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА Вонбилансна евиденција-актива	4.196.860.769,00			4.232.110.867,00
243	-- Вонбилансна евиденција-пасива	4.196.860.769,00			4.232.110.867,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- Приходи од камата	329.124.932,00			322.508.470,00
2	-- Расходи за камата	60.996.216,00			53.252.503,00
3	-- Приходи од провизии и надомести	168.432.569,00			176.498.904,00
4	-- Расходи за провизии и надомести	29.067.205,00			28.826.880,00
6	-- Нето добивка од трансакции со хартии од вредност	16.551.176,00			
7	-- Нето загуба од трансакции со хартии од вредност				4.945.780,00
8	-- Нето добивка од курсни разлики	8.053.820,00			9.500.439,00
10	-- Останати приходи од дејноста	79.984.027,00			41.620.345,00
11	-- Трошоци за вработените (012+013+014)	167.250.787,00			171.000.434,00
12	-- Плати	101.902.572,00			107.551.982,00
13	-- Трошоци за даноци и придонеси за задолжително социјално осигурување	51.603.761,00			54.907.774,00
14	-- Останати користи за вработените	13.744.454,00			8.540.678,00
15	-- Амортизација на нематеријални средства и материјални средства	23.110.174,00			22.657.072,00
16	-- Исправка на вредност на нематеријални средства и материјални средства	1.723.695,00			635.810,00
17	-- Исправка на вредност, посебна резерва и резервирањата (018+019+020)	62.158.230,00			28.923.223,00
18	-- Исправка на вредност на активните	62.158.230,00			28.923.223,00

билансни побарувања				
22	-- Останати расходи од дејноста	136.918.313,00		138.964.441,00
23	-- Добивка од редовно работење (001+003+005+006+008+010) - (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)	120.921.904,00		100.922.015,00
27	-- Добивка пред оданочување (023+025-026)	120.921.904,00		100.922.015,00
29	-- Данок од добивка (дел од Даночниот биланс)	12.552.931,00		10.291.802,00
30	-- Добивка за финансиската година (027-029)	108.368.973,00		90.630.213,00
32	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	238,00		239,00
33	-- Број на месеци на работење	12,00		12,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
609	-- Набавна вредност на софтвер со лиценца	12.738.245,00			12.738.245,00
611	-- Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	6.541.258,00			7.488.622,00
612	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценца(< или = АОП 174 од БС)	6.196.987,00			5.249.623,00
613	-- Набавна вредност на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	54.979.172,00			54.979.172,00
615	-- Акумулирана амортизација на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	47.463.275,00			49.103.595,00
616	-- Сегашна вредност на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба(< или = АОП 174 од БС)	7.515.897,00			5.875.577,00
625	-- Набавна вредност на градежни објекти	241.289.187,00			241.289.187,00
626	-- Акумулирана амортизација на градежни објекти	69.039.169,00			75.071.401,00
628	-- Сегашна вредност на градежни објекти (< или = од АОП 177 од БС)	172.250.018,00			166.217.786,00
629	-- Набавна вредност на транспортни средства	18.053.500,00			19.180.824,00
630	-- Акумулирана амортизација на транспортни средства	13.452.768,00			13.091.842,00

632	-- Сегашна вредност на транспортни средства (< или = од АОП 177 од БС)	4.600.732,00			6.088.982,00
633	-- Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема)	231.437,00			203.280,00
634	-- Оштетување на информациска и телекомуникациска опрема	231.437,00			203.280,00
637	-- Набавна вредност на компјутерска опрема)	104.955.230,00			114.856.028,00
638	-- Оштетување на компјутерска опрема	86.573.814,00			92.094.781,00
640	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема(< или = од АОП 177 од БС)	18.381.416,00			22.761.247,00
641	-- Оригинални уметнички и литературни дела (< од АОП 178 од БС)	139.313,00			139.313,00
645	-- Добивки од курсни разлики (= на АОП 008 од БУ)	8.053.820,00			9.500.439,00
653	-- Капитални добивки реализирани од продажба на средства	42.358.525,00			19.759.901,00
654	-- Приходи од минати години(< или = на АОП 010 од БУ)	33.351,00			149.327,00
655	-- Приходи врз основа на судски тужби, даноци и други административни такси(< или = на АОП 010 од БУ)	4.212.822,00			
657	-- Други приходи(< или = на АОП 010 од БУ)	1.885.773,00			2.619.674,00
658	-- Расходи за провизии и надомести (= на АОП 004 од БУ)	29.067.205,00			28.826.880,00
659	-- Премии за осигурување на депозити(< или = на АОП 022 од БУ)	11.065.819,00			11.736.663,00
660	-- Трошоци за вработените (АОП 661+664+665) (= на АОП 011 од БУ)	167.250.787,00			171.000.434,00
661	-- Трошоци за плати	153.506.333,00			162.459.756,00
662	-- Придонеси од плати(< или = на АОП 013 од БУ)	42.214.199,00			45.490.515,00
663	-- Даноци од плати(= на АОП 013 од БУ)	9.389.562,00			9.417.259,00
665	-- Надомести за вработените врз основа на колективен договор	13.744.454,00			8.540.678,00
666	-- Материјални и слични трошоци(< или = на АОП 022 од БУ)	13.271.026,00			13.257.373,00
667	-- Трошоци за услуги(< или = на АОП 022 од БУ)	91.571.645,00			98.644.851,00
668	-- Премии за осигурување(< или = на АОП 022 од БУ)	794.138,00			919.861,00
669	-- Трошоци за надомести и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители(< или = на АОП 022 од БУ)	7.057.348,00			5.326.584,00

670	-- Трошоци за службени патувања(< или = на АОП 022 од БУ)	1.660.835,00			1.186.007,00
671	-- Трошоци за репрезентација, маркетинг и пропаганда(< или = на АОП 022 од БУ)	3.969.807,00			2.469.712,00
672	-- Други административни трошоци(< или = на АОП 022 од БУ)	3.719.104,00			4.013.984,00
673	-- Трошоци од минати години(< или = на АОП 022 од БУ)	336,00			52.588,00
674	-- Даноци и придонеси од приход (< или = на АОП 022од БУ)	1.363.622,00			1.416.091,00
675	-- Придонеси од приход (АОП 676+677+678+679)(< или = на АОП 022 од БУ)	402.487,00			380.086,00
676	-- Придонеси и членарини на здруженија и комори	347.487,00			324.586,00
677	-- Комунални такси	55.000,00			55.500,00
680	-- Трошоци за парични казни, такси и судски решенија(< или = на АОП 022 од БУ)	499.354,00			482.320,00
683	-- Други трошоци(< или = на АОП 022од БУ)	2.739.417,00			378.268,00
686	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	238,00			239,00
687	-- Исплатена дивиденда	93.756.144,00			98.497.317,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
2473	- 64.19 - Друго монетарно посредување				550.128.158,00

Потпишано од:

Andromahja Stefanoska
ani.stefanovska@ttk.com.mk
CN=KibsTrust Qualified Certificate Services,
OU=Class 2 Managed PKI Individual Subscriber
CA, OU=Symantec Trust Network, O=KIBS AD
Skopje, C=MK
KibsTrust Qualified Certificate Services

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Годишен извештај за 2020 година

ТТК БАНКА АД Скопје Бр. 1

Бр. 02-648/2
28.01.2021

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работењето на Банката
во 2020 година

јануари, 2021 г.

СОДРЖИНА

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА	3
2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО	6
3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОКРУЖУВАЊЕ	8
4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР	11
5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	14
6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ	39
6.1. Управување со ризици	39
6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП	42
6.3. Деловна мрежа	45
6.4. Картично работење	46
6.5. Платен промет во земјата и странство	47
6.6. Електронско банкарство	48
6.7. Средства и ликвидност	48
6.8. Маркетинг и развој на производи	50
6.9. Информатичка технологија и позадински работи	54
6.10. Човечки ресурси	55
6.11. Внатрешна ревизија	57
6.12. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам	58
ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	60
ПРИЛОГ 2 – ИЗЈАВА ЗА ПРИМЕНА НА КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ	61
ПРИЛОГ 3 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ	63
ПРИЛОГ 4 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ	63

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА

Создавањето и развојот на ТТК Банка АД Скопје, произлегува и се надоврзува на постоењето на најстарите банки во македонската банкарска историја. ТТК Банка АД Скопје е сведоштво за развојот на банкарскиот систем, особено во тетовскиот регион, во кој, според документите, банкарството почнува да се развива уште во 1930 година со формирањето на тогашната Тетовска Кредитна Банка АД, како една од најстарите банки во македонската банкарска историја до денес.

Тетекс – Кредитна Банка АД Скопје како правен претходник на ТТК Банка АД Скопје, е основана во 2001 година, како резултат на спојувањето на Тетекс Банка АД Скопје (основана во декември 1993 година) со Кредитна Банка АД Битола (основана во јуни 1993 година). Идејата за формирање на Тетекс Банка АД Скопје во Република Македонија веднаш по нејзиното осамостојување потекна од АД Тетекс од Тетово од тогашниот и сегашен претседател на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје г. Глигорие Гоговски.

Другиот правен претходник на ТТК Банка АД Скопје, Тетовска Банка АД Тетово е основана во 1995 година како една од петте филијали коишто ги исполнуваат условите за самостојно банкарско работење и се издвојуваат како самостојни банки во рамките на процесот на реконструирањето на Стопанска Банка АД Скопје. Почетоците датираат уште од 1961 година кога е формирана Комунална Банка од Тетово којашто, пак, во 1962 година се трансформира во Комерцијална Банка Тетово. Во 1973 година Комерцијална Банка Тетово се спојува и работи во рамките на Стопанска Банка АД Скопје сè до независното издвојување како самостојна банка во 1995 година.

ТТК Банка АД Скопје како универзална комерцијална банка е формирана на 1 јули 2006 година, како резултат на спојувањето на Тетекс – Кредитна банка АД Скопје и Тетовска банка АД Тетово, со доминантна сопственост на Тетекс АД Тетово и Европската банка за обнова и развој како сопственик на 25% од капиталот на Банката. Во текот на 2013 и 2014 година Европската банка за обнова и развој постепено го намалуваше своето учество и од 16.11.2015 година таа повеќе нема свое учество во акционерскиот капитал на Банката.

Денес, ТТК БАНКА АД Скопје е успешна банка со стабилен позитивен раст во своето функционирање, делува како универзална банка којашто успешно ги реализира сите банкарски активности, и тоа: кредитно и документарно работење со физички и правни лица, денарско и девизно штедење, платежни картички, тековни сметки, платен промет во земјата, платен промет со странство, тргување со хартии од вредност, издавање платежни и кредитни картички, менувачки работи, брз трансфер на пари MoneyGram, електронско банкарство, мобилно банкарство, електронски услуги и сервиси, како и други банкарски активности.

Во согласност со потребите на клиентите и современите трендови на банкарскиот пазар Банката континуирано ја развива понудата на производи и услуги со атрактивни, конкурентни и поволни услови. Преку дигиталните платформи на електронското и мобилното банкарство, по највисоки стандарди, нуди безбедни и квалитетни банкарски услуги приближно на ист начин на кој овие услуги се достапни и во најразвиените земји. Дигитализацијата е процес што Банката го користи со цел унапредување на деловните процеси и зголемување на ефикасноста во работењето.

Во 2020 година Банката успешно реализираше втора емисија на долгорочни должнички хартии од вредност – корпоративни обврзници како долгорочен и стабилен

извор на средства, а со цел да ја зајакне капиталната сила и финансискиот капацитет. Тоа допринесе и за поттикнување на развојот на домашниот пазар на капитал и секундарниот пазар на должничките хартии од вредност.

Во 2020 година, ТТК Банка АД Скопје се лиценцираше за извршување на нова финансиска активност - посредување во осигурување. Во услови на зголемена свесност за корисноста од осигурителните производи Банката понуди дополнителна вредност за своите корисници преку збогатување на понудата на кредитни производи со вградување осигурителни производи - полиси за животно осигурување како дополнително обезбедување и поповолни кредитни услови (пониски атрактивни каматни стапки, фиксни каматни стапки на подолг рок, подолг рок на отплата, поголеми максимални износи на кредит, без трошоци за одобрување, без трошоци за администрирање и без трошоци за предвремена отплата на кредитот).

Во услови на вонредна состојба во државата и здравствена криза предизвикани од пандемијата со коронавирусот Банката продолжи со активна поддршка на физичките и правни лица за остварување на нивните финансиски цели и потреби. Во овие услови Банката им овозможи на клиентите погодени од кризата, ефикасно и во согласност со пазарните услови и регулативата одложување на плаќањата како и промена на договорните услови за кредитните производи со цел олеснување на враќањето на кредитните обврски и полесно премостување на негативните ефекти.

Банката располага со широко распространета мрежа на филијали и експозитури низ цела територија на Република Северна Македонија.

Преку својата централа во Скопје и широката мрежа од 7 филијали, 21 експозитура, 1 шалтер на територијата на Република Северна Македонија, Банката ги извршува сите банкарски активности следејќи ги основните принципи на банкарското работење - стабилност, ликвидност, профитабилност и солвентност. Во 2020 година Банката ја прошири мрежата на банкомати на 41 локација ширум земјата, од кои на 5 локации овозможува услуги преку мултифункционални Cash-in банкомати.

Во изминатите години ТТК Банка АД Скопје континуирано и успешно имплементира стратегија за корпоративна и општествена одговорност. Преку транспарентни и етички активности, Банката ги поддржува и ги промовира вредностите коишто го претставуваат нејзиното работење: доверба, традиција, ентузијазам, искуство и знаење, тимски дух и професионализам. Искуството, посветеноста и отворената соработка со институциите и лицата од општеството придонесоа за развој на компанија којашто е општествено и корпоративно одговорна, давајќи поддршка на лица и институции за развој на нормално и здраво опкружување во кое секој поединец има еднакви права и можности. Активната поддршка што ТТК Банка АД Скопје ја дава на општеството е видлива преку различните активности во форма на спонзорство или донација од Банката за културата, спортот и образованието и здравството, за што Банката има добиено многу награди за корпоративна и општествена одговорност.

Стратегиската цел за општествена одговорност на ТТК Банка АД Скопје е да негува и инспирира општествено одговорно однесување преку градење проактивни и заемно корисни односи со пазарот, вработените, заедницата и животната околина, кои ќе ги надминуваат нивните очекувања и ќе резултираат со перцепција на Банката како високо свесна компанија.

➤ Изјава за мисија на Банката

Изјавата за мисија ги содржи долгорочните цели и деловната филозофија на Банката.

Изјавата за мисија е однапред определен патоказ за развој на стратегиите за управување на бизнисот на Банката.

Изјавата за мисијата на ТТК Банка АД Скопје е:

Ние сме универзална банка-партнер

за малите и средните претпријатија во Република Северна Македонија, којашто креира вредности за своите акционери, клиенти и вработени, со помош на претприемничкиот и профитабилниот начин на размислување, оперативната ефикасност и градењето долгорочно партнерство.

Нашите вредности се:

Довербата – биди искрен, внимателен, доследен и транспарентен бидејќи довербата е основата на нашата работа;

Одговорноста – преземи иницијатива, донеси одлуки и застани зад нивната реализација; и

Тимската работа – креирај ефикасна и работна атмосфера, соработувај на сите нивоа со цел остварување подобри резултати.

2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО

<i>во илјади денари</i>	31.12.2019	31.12.2020	промена за периодот
Показатели на билансот на состојба			
Вкупна актива	8.837.204	8.844.455	0,1%
Нето кредити на комитенти	5.107.178	5.403.868	5,8%
Бруто кредити на домаќинства	3.150.516	3.581.349	13,7%
Депозити од комитенти	7.133.884	7.219.668	1,2%
Депозити од Домаќинства	4.706.227	4.821.642	2,5%
Субординирани обврски	93.201	188.234	102,0%
Квалитет на кредитно портфолио			
Вкупна кредитна изложеност (билансна и вонбилансна)	8.147.587	8.503.744	4,4%
Вкупна исправка на вредност и посебна резерва	159.062	114.453	-28,0%
Адекватност на капиталот	16,93%	17,75%	0,8 пп
Просечно ниво на резервираност	1,95%	1,35%	-0,6 пп
Покриеност на нефункционалните кредити со вкупната пресметана исправка на вредност и посебна резерва	135,5%	226,1%	90,6 пп
Показатели за ликвидноста			
Ликвидна актива/Вкупна актива	33,6%	30,5%	-3,1 пп
Бруто кредити на комитенти/Депозити од комитенти	73,6%	76,2%	2,6 пп
Показатели за профитабилноста и ефикасноста			
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,3%	1,0%	-0,24 пп
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	10,7%	8,9%	1,8 пп
Оперативни трошоци / оперативни приходи (Cost-to-income)	64,0%	71,9%	7,9 пп
Просечни месечни нето приходи од камата (без исправка на вредност на нефункционална камата)	21.922	22.235	1,4%
Просечни месечни нето приходи од провизии	11.614	12.306	6,0%
Нето провизии / Вкупни трошоци	42,6%	44,4%	1,8 пп

Во нови и непознати услови на продолжена здравствена криза, силна конкуренција и динамичен пазар, водејќи се од основните принципи за сигурно и стабилно работење, ТТК Банка АД Скопје ги потврди одличните перформанси на своето функционирање и отпорноста од негативните ефекти.

Применувајќи го одржливиот, ефикасен и компетитивен деловен модел, Банката ја потврди својата успешност во управувањето со сите деловни аспекти од работењето и ја заврши годината **со позитивен финансиски резултат којшто е со зајакнат квалитет** како резултат најмногу на ефектите од редовните приходи на Банката и тој е значително подобар од предвидениот финансиски план на почетокот на здравствената криза во март оваа 2020 година.

Во овие сложени и кризни услови, остварено е сигурното и стабилно работење, како клучна цел поставена во 2020 година. Банката го подобри квалитетот на активата и ја зацврсти сопствената стабилност и перспективата за здрав раст. Банката успешно се прилагоди, остварувајќи најзабележителни резултати како потврда за долгорочниот квалитет, стабилноста, воспоставеното високо ниво на корпоративно управување и довербата:

- **позитивни трендови на раст на кредитната и депозитната активност и стабилна депозитна база** - на годишно ниво Банката реализира позитивни трендови на раст на кредитната и депозитната активност. Банката оствари годишен пораст на депозитите од комитенти од 1,2% како резултат на порастот на депозитите од финансиски институции од 29,6% и од населението од 2,5%. Бруто-кредитите на комитентите остварија годишната стапка на раст од 4,8%, при што бруто-кредитите од секторот домаќинства се зголемија за 13,7%. Исто така, ТТК Банка АД Скопје успеа да го задржи пазарното учество во однос на активата и кредитите.
- **намалување на просечна стапка на резервираност** - на крајот на 2020 година просечното ниво на резервираност изнесува 1,35%.
- **зголемување на стапката на адекватност на капиталот** - показателот на адекватност на капиталот како најзначаен релативен показател на сигурност на работењето и капацитет за апсорпција на ризици на крајот на 2020 година изнесува 17,75% и е на повисоко ниво од нивото на банкарски сектор.
- **намалување на учеството на нефункционални во вкупни кредити** - илустрација за доброто управување со кредитниот ризик претставува показателот за учеството на нефункционалните во вкупните кредити на нефинансиски субјекти, кој изнесува 0,9%, што претставува историски минимум и е на пониско ниво во споредба со показателот како на ниво на банкарскиот систем, така и на ниво на групата мали банки каде што припаѓа ТТК Банка АД Скопје.

Банката ги презема сите неопходни активности за одржување на квалитетот на портфолиото, преку градење стабилни и трајни односи со корисниците, ефикасно управување со кредитниот ризик, добро организирана наплата, развој на понудата на производи и изнаоѓање флексибилни решенија приспособени на потребите на корисниците - правни и физички лица. Како резултат на воспоставениот ефикасен систем за управување со ризиците и со ненаплатливите побарувања, дополнително Банката го подобри квалитетот на активата и ја зацврсти сопствената стабилност и перспективата за здрав раст.

3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОКРУЖУВАЊЕ

Глобално окружување. Очекувањата на економските субјекти за идниот глобален раст се поповолни во однос на есенските проекции на меѓународните организации. Објавата на неколку производители на вакцината за заштита од COVID-19 за нивната висока ефикасност и почетокот со вакцинација на населението во некои од развиените земји придонесоа за зголемување на оптимизмот дека здравствената криза би можела да заврши порано и економското заздравување би било побрзо од претходните очекувања. Притоа, негативните ризици, коишто можат да го забават закрепнувањето на економиите, главно се однесуваат на евентуалната потреба за воведување построги рестриктивни мерки и во почетокот на 2021 година заради справување со вториот бран на пандемијата, несоодветно применетите или предвременото повлекување на фискалните мерки поврзани со пандемијата и евентуалните проблеми околу производството, дистрибуцијата и почетокот на масовната примена на вакцината. Во однос на економските движења во еврозоната, во третото тримесечје беше остварен реален економски пад од 4,3%, што претставува значително забавување на падот во однос на вториот квартал (пад од 14,7%). Сепак, во услови на повторно воведени рестрикции за спречување на ширењето на вториот бран на пандемијата, оцените од анкетните истражувања на домаќинствата и претпријатијата за последниот квартал од 2020 година упатуваат на послаби движења на економијата во однос на третиот квартал, особено во услужниот сектор и потрошувачката на населението. Според проекциите на ЕЦБ од декември, се оценува дека економскиот пад во 2020 година ќе изнесува 7,3%, по што се очекува економско закрепнување со стапки на раст од 3,9% и 4,2% во 2021 и 2022 година, соодветно и дополнителен раст од 2,1% во 2023 година, што претставува нагорна ревизија за 2020 и 2022 година, а надолна за 2021 година во однос на септемвриските оценки. Годишната стапка на инфлација во еврозоната е стабилна во последните четири месеци и според првичната оценка за ноември, таа изнесува -0,3%. Ваквата динамика се должи главно на годишниот пад на цените на енергијата, а базичната инфлација е стабилна и ниска (0,2%). Според последните проекции на ЕЦБ, за целата 2020 година се очекува стапка на инфлација од само 0,2%, којашто потоа умерено ќе забрзува со стапки од околу 1% во наредните две години и 1,4% во 2023 година.

Макроекономско окружување. Во услови на силна и непредвидлива здравствена криза и низа преземени мерки за спречување на ширењето на вирусот, не се почувствуваа поголеми потреси во банкарскиот систем. Банките, нивните клиенти и општо, сите економски субјекти и институции во нашата земја се исправени пред бројни предизвици предизвикани од пандемијата на COVID-19. Од времетраењето на присуството на вирусот и соодветното приспособување на активностите на условите на пандемијата ќе зависат времетраењето и интензитетот на негативните ефекти од глобалната здравствена криза врз економските остварувања и врз остварувањата на банкарскиот систем. Засега банкарскиот систем успеа да одолее на првичниот „удар“ од пандемијата, но предизвиците се сè уште присутни. Во согласност со објавените проценети податоци за БДП, во третиот квартал од 2020 година реалниот БДП бележи пад од 3,3% на годишна основа, што претставува значително забавување во однос на падот во претходниот квартал (од 14,9%). Ова е во согласност со привременото стабилизирање на состојбата со пандемијата во овој период од годината и постепено олабавување на мерките за спречување на нејзиното ширење, надополнето со ефектот од преземените монетарни и фискални мерки. Во просек, во согласност со направените ревизии, во првите три квартали на 2020 година, економијата бележи реален пад од 5,9% што е во согласност со очекувањата од октомвриската проекција (проектиран пад од 6,1%). Гледано по компоненти, значителното забавување на падот во третиот квартал доаѓа од растот на домашната побарувачка, што се должи најмногу на растот на инвестициите (по нивниот длабок пад во претходниот квартал) и на поумерениот пад на личната потрошувачка, а свој придонес имаше и забрзаниот раст на јавната потрошувачка. Од друга страна, кај нето-извозот се забележува негативен придонес, по позитивниот придонес во претходниот квартал, што главно произлегува од побрзото закрепнување на увозот. Податоците за октомври покажуваат натамошно, но поумерено, забавување на падот на индустриското производство и на прометот во вкупната трговија, во споредба со годишниот пад од третиот квартал, во услови на повторно воведување рестриктивни мерки заради спречување на ширењето на COVID-19, но во значително поблага форма, во споредба со тие од почетокот на пандемијата. Во однос на промените кај потрошувачките цени, остварената годишна стапка на инфлација од 2,2 % во ноември 2020 година е блиску до проектираната од октомвриската проекција. Во просек, ценовните промени во периодот октомври-ноември се минимално повисоки од очекувањата според октомврискиот циклус проекции. Во вакви услови, при ревизии во различни насоки кај надворешните влезни претпоставки, тековно ризиците во однос на проекцијата на инфлацијата за 2020 година се оценуваат како урамнотезени. Сепак, движењето на светските цени на примарните производи во следниот период останува многу неизвесно, посебно изразено во услови на втор бран од пандемијата на COVID-19.

Банкарски сектор. Во однос на движењата во монетарниот сектор, во текот на ноември, вкупните депозити остварија месечен раст од 1%, по падот во претходниот месец (-0,2%). Од секторски аспект, зголемувањето на вкупните депозити произлегува главно од депозитите на претпријатијата, при зголемување, но поумерено на депозитите на домаќинствата. Според валутната структура, најголем придонес кон месечниот раст на вкупните депозити имаат денарските депозити (во најголем дел како резултат на депозитните пари), при умерен раст на девизните депозити. На годишна основа, вкупните депозити во ноември се повисоки за 6,3%, што се должи на растот на депозитите кај двата сектора, со поизразен придонес на секторот домаќинства, додека од аспект на валутната структура растот е придвижен од зголемувањето на девизните депозити. За крајот од 2020 година е проектиран годишен раст на депозитите од 4,4%, во согласност со октомвриската проекција. Вкупните кредити на приватниот сектор во ноември бележат благо намалување на месечна основа (-0,2%). Од секторски и валутен аспект, кредитниот пад е резултат на намалувањето на кредитите на претпријатијата, во целост од денарските кредити. На годишна основа, вкупните кредити во ноември се повисоки за 5,4%. Од секторски аспект, растот во поголем дел е резултат на кредитите на домаќинствата, при позитивен придонес и на кредитите на претпријатијата. Од аспект на валутната структура, поголем придонес имаат кредитите во домашна валута. Проектираниот годишен раст на кредитите на крајот од годината изнесува 5,3%, во согласност со октомвриската проекција.

Последните макроекономски показатели нè упатуваат на поголеми отстапувања во однос на проектираната динамика, а согледувањата за амбиентот за спроведување на монетарната политика се главно непроменети во однос на претходните оценки. Девизните резерви и натаму се во сигурната зона, а остварувањата заклучно со крајот на ноември 2020 година се во рамките на очекувањата. Во третиот квартал од годината значително забави падот на бруто домашниот производ, а остварувањата во првите три квартали од годината се во рамките на очекувањата од октомвриските проекции. Расположливите високофреквентни податоци за последниот квартал од годината се ограничени, но засега упатуваат на поумерени негативни ефекти од здравствената криза врз економската активност. Во однос на инфлацијата, остварувањата се блиску до проектираните (1,1% за 2020 година), при ревизии во различни насоки кај надворешните влезни претпоставки, што засега упатува на балансирано ризици во однос на движењето на инфлацијата во следниот период.

4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР¹

Активностите на домашниот банкарски систем, во 2020 година, беа под силно влијание од неизвесноста што ја носи здравствената криза предизвикана од пандемијата на COVID-19. Банкарскиот систем ја задржа стабилноста и отпорноста на шокови, во услови на продолжена и сè уште непредвидлива здравствена криза. Негативните ефекти од оваа криза засега немаат позначително влијание врз стабилноста на банкарскиот систем, иако економската активност и натаму е во негативната зона. Во вакви кризни услови, од особено значење за одржувањето на довербата на јавноста во банкарскиот систем се веќе изградените силни капитални и ликвидносни позиции на банките. Исто така, од особено значење е и брзата реакција на Народната банка, чишто мерки преземени во првите недели од избувнувањето на кризата придонесоа за олеснување на последиците од неочекуваниот шок.

Пандемијата на COVID-19 создаде бројни предизвици за банките, нивните клиенти и воопшто, за сите економски субјекти и институции во нашата земја. Поради неизвесноста околу нејзиниот интензитет и времетраење се отежнуваа инвестициските и потрошувачките одлуки на економските субјекти и стана уште потешко приспособувањето на нивното однесување кон новонастанатата ситуација. Во вакви услови засега банкарскиот систем успева да им одолее на негативните ефекти од пандемијата, но предизвиците сè уште постојат.

Во услови на висока претпазливост на домашните нефинансиски субјекти при носењето на инвестициските или потрошувачките одлуки и следствено, нивна намалена побарувачка за кредити во 2020 година, банките сепак одржуваа задоволителна динамика на кредитната активност.

Во овие кризни моменти, токму структурниот вишок на ликвидноста и добрата капитализираност на домашните банки придонесоа со нивниот солиден капацитет и подготвеност да им излезат пресрет на потребите на своите клиенти.

Вкупна актива, кредити и депозити на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Опис	Банкарски сектор			Мали Банки			ТТК Банка АД Скопје		
	сеп.19	сеп.20	промена %	сеп.19	сеп.20	промена %	сеп.19	сеп.20	промена %
Вкупна актива	528.592	568.174	7,5%	18.143	18.002	-0,8%	8.580	8.657	0,9%
Бруто кредити на клиенти	326.870	348.735	6,7%	11.087	11.774	6,2%	5.103	5.444	6,7%
претпријатија	158.254	166.543	5,2%	4.652	4.404	-5,3%	2.112	1.974	-6,5%
домаќинства	165.126	178.766	8,3%	6.406	7.344	14,7%	2.990	3.470	16,0%
Депозити на клиенти	388.235	413.805	6,6%	12.898	12.624	-2,1%	6.372	6.350	-0,3%
претпријатија	106.787	116.117	8,7%	3.179	2.965	-6,8%	1.688	1.578	-6,5%
домаќинства	266.699	282.412	5,9%	8.330	8.655	3,9%	4.569	4.687	2,6%

Вкупните депозити во финансискиот систем на годишно ниво и натаму растат со солидна стапка на раст и покрај неповолните ефекти од здравствената криза. Растот на депозитите делумно се поврзува со државниот пакет мерки за поддршка на економијата во справување со здравствената криза, со којшто се овозможи финансиска поддршка на компаниите и домаќинствата, заради зголемување на

¹Народна банка на Република Северна Македонија - Показатели и податоци за банкарскиот систем за 30.9.2019 година.

ликвидноста и на расположливиот доход. На крајот на септември, стапката на годишен раст на вкупните депозити изнесува 6,6%.

Депозитите на претпријатијата имаат најголем придонес во растот на вкупните депозити. Кај ТТК Банка АД Скопје депозитите се одржуваат преку поголем придонес на депозитите од секторот домаќинства, со стапка на годишен раст во овој сектор од 2,6%.

Растот на кредитите во финансискиот систем на годишно ниво изнесува 6,7% како резултат пред сè на растот на кредитите од секторот домаќинства (8,3%). Зголемената кредитна активност беше поддржана и од мерките од страна на Народната банка, коишто се однесуваа на намалување на цената на финансирање преку кредити, обезбедување дополнителна ликвидност во банкарскиот систем и регулаторна флексибилност. ТТК Банка АД Скопје забележува на крајот на првите девет месеци, годишен раст на кредитите од 6,7% преку годишен раст на кредитите од секторот домаќинства од 16% и е на повисоко ниво од банкарски сектор и од групата мали банки.

Показатели за ликвидносен ризик на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Показатели	Банкарски систем			Мали Банки			ТТК Банка		
	30.09.2019	31.12.2019	30.09.2020	30.09.2019	31.12.2019	30.09.2020	30.09.2019	31.12.2019	30.09.2020
Ликвидна актива / Вкупна актива	32,4%	31,9%	29,9%	33,7%	34,0%	28,1%	34,2%	33,6%	29,3%
Ликвидна актива / Краткорочни обврски	56,5%	54,9%	50,3%	59,5%	60,0%	51,0%	59,8%	57,5%	50,9%
Ликвидна актива / Депозити на домаќинства	62,9%	62,2%	58,9%	73,3%	73,9%	58,3%	64,0%	63,0%	53,8%

Пандемијата на коронавирусот во 2020 година создаде позначителни негативни ефекти врз остварувањата на домашната економија, што соодветно има преносни ефекти и врз ликвидноста на компаниите и населението како најзначајни клиенти на домашните банки. Показателите за ликвидност на банкарскиот систем забележаа умерени надолни поместувања, со што ликвидносните показатели се задржаа во задоволителни рамки.

Токму солидната ликвидност на ТТК Банка АД Скопје, во овие кризни моменти, претставува важен фактор за нејзиниот капацитет и подготвеност да се излезе пресрет на потребите на своите клиенти, преку понуда на поповолни услови при реструктурирање на кредитите, вклучително и можност за одложување на нивната наплата за определен временски период. Ликвидноста на ТТК Банка АД Скопје е стабилна и на 30.09.2020 година, и споредбено со минатата година истиот период е пониска како резултат на пласирање на вишокот на парични средства во кредитни пласмани наместо во останати финансиски инструменти кои се дел од ликвидната актива.

Стапка на адекватност на капиталот на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор				
Група	31.12.2018	30.09.2019	31.12.2019	30.09.2020
Банкарски систем	16,5%	16,9%	16,3%	16,9%
Мали банки	17,92%	17,4%	17,8%	18,3%
ТТК Банка АД Скопје	16,3%	16,0%	16,9%	17,8%

Еден од главните столбови на стабилноста на банкарскиот систем е високата солветност, којашто и во првите девет месеци од 2020 година беше значаен "браник" за заштита од негативните последици предизвикани од коронавирусот. Новите емисии на акции и обврзници и реинвестирањето на добивките во капиталот на банките имаат најголем ефект врз умереното зголемување на стапката на адекватност на капитал.

Во третиот квартал од 2019 година и првиот квартал од 2020 година ТТК Банка АД Скопје издаде две должнички корпоративни обврзници сè со цел прудентно управување со капиталната позиција, кои се ефектуираа врз стапката на адекватност на капитал со што на крајот на третиот квартал од 2020 година таа да изнесува 17,8 %, што е на повисоко ниво од стапката на адекватност на капитал на ниво на банкарски систем на РСМ.

Показатели за профитабилноста на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот систем									
Показатели	Банкарски систем			Мали банки			ТТК Банка		
	30.09.2019	31.12.2019	30.09.2020	30.09.2019	31.12.2019	30.09.2020	30.09.2019	31.12.2019	30.09.2020
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,5%	1,3%	1,4%	0,8%	0,8%	1,1%	1,1%	1,3%	0,8%
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	13,5%	11,7%	12,3%	8,3%	7,6%	10,6%	9,0%	10,7%	6,4%
Оперативни трошоци /Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	50,0%	50,1%	47,9%	67,8%	70,9%	66,1%	60,9%	64,0%	70,2%
Нето каматен приход /Вкупни редовни приходи	66,0%	64,7%	64,6%	58,5%	58,4%	61,0%	51,9%	52,4%	59,6%
Нето каматен приход/оперативни трошоци	132,0%	129,1%	134,9%	86,3%	82,3%	92,3%	85,2%	81,9%	84,9%

Во првите девет месеци од 2020 година, домашниот банкарски систем продолжи со профитабилно работење и оствари повисока добивка од работењето во споредба со истиот период од претходната година. Растот на финансискиот резултат се должи на зголемувањето на капиталната добивка од продажба на преземени средства, но и на остварените приходи од наплата на отпишани побарувања, растот на нето каматниот приход и намалувањето на оперативните трошоци. Од друга страна, отсуството на поголем раст на добивката се објаснува со зголемувањето на трошоците за исправка на вредноста и намалувањето на нето-приходите од провизии.

Скромниот раст на добивката не беше доволен за подобрување на стапките на поврат на просечната актива и на просечниот капитал и резерви, коишто се пониски во однос на претходната година и се сведоа на ниво од 1,4% и 12,3%, соодветно (30.9.2019 – 1,4% и 12,3%). Истиот тренд се забележува и кај ТТК Банка АД Скопје, показателите ROA и ROAE за 30.9.2020 изнесуваат 0,8% и 6,4% (30.9.2019 – 1,1% и 9,0%).

Позицијата на ТТК Банка АД Скопје се изразува низ една динамичка еволуција на перцепцијата, од Банка со добар имиџ, преку Банка со потврден имиџ до Банка со квалитетен имиџ.

Високата конкуренција во банкарскиот систем на РСМ влијаеше на потребата Банката постојано да го негува своето скромно учество во банкарскиот пазар и истовремено претставуваше поттик да ја зајакне сопствената позиција како Банка што е блиска и флексибилна за малите и средните компании и којашто води посебна грижа за секторот население, прилагодувајќи ги постојните и воведувајќи нови иновативни производи што ќе ги задоволат потребите на комитентите.

Пазарното учество на ТТК Банка АД Скопје на ниво на банкарски систем во поодделни сегменти и билансни позиции е прикажано во следната табела:

Пазарно учество на ТТК Банка во банкарскиот систем			
Опис	30.09.2019	31.12.2019	30.09.2020
Билансна сума	1,6%	1,6%	1,5%
Депозити од нефинансиски сектор	1,6%	1,6%	1,5%
Капитал и резерви	1,8%	1,9%	1,6%
Кредити на нефинансиски сектор	1,6%	1,5%	1,6%

5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

5.1. Корпоративно управување на Банката

I. Информации и податоци за Собранието на акционери

Собранието на акционери е орган на Банката во кој акционерите на Банката ги остваруваат своите права, а на секој акционер запишан во акционерската книга на Банката, од денот на уписот, му припаѓа правото на учество во работата на Собранието и правото на глас. Во согласност со Статутот на Банката, секоја обична акција дава право на глас во Собранието на акционери, а секоја акција која дава право на глас, дава право на еден глас во Собранието на Банката.

Во текот на 2020 година беа одржани три Собранија на акционери, од кои едно редовно годишно и две вонредни собранија.

На 33-то Собрание на акционери одржано на 8.4.2020 година, со оглед дека тоа беше годишно Собрание на акционерите на ТТК Банка АД Скопје, во согласност со Законот за банките, Законот за трговските друштва и други закони и подзаконски акти, беа усвоени: Годишниот извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2019 година и Мислење по истиот од Надзорниот одбор, Финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2019 година ревидирани од Друштвото за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје и Мислењето за извештаите од Надзорниот одбор, Годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2019 година, Извештајот и оцената на работата на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје во 2019 година, а донесени: Одлуката за употреба и распоредување на нераспределената добивка на ТТК Банка АД Скопје за 2019 година, Одлуката за определување на износот на дивидендата и датуми на исплата на дивиденда за 2019 година (дивиденден календар), Одлуката за измени и дополнувања на Статутот на ТТК Банка АД Скопје и прифатена Информацијата за резултатите од извршената оценка на соодветноста на кандидат за член на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје.

На 34-то Собранието на акционери на ТТК Банка АД Скопје одржано на ден 2.7.2020 година беа донесени:

-Одлука за именување член на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје,

-Одлука за именување независен член на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје.

На 35-то Собрание на акционери на ТТК Банка АД Скопје одржано на ден 3.11.2020 година беше донесена Одлука за именување (реизбор) на членови на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје, како и прифатена Информацијата за резултатите од извршената оценка на соодветноста на кандидати за членови на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје.

II. Информации и податоци за Надзорниот одбор

II.1. Состав и членства на членовите на Надзорниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Надзорниот одбор

Во согласност со член 48 од Статутот на Банката, Надзорниот одбор го сочинуваат 7 (седум) члена, избрани во постапка и услови во согласност со закон. Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор мора да бидат независни членови.

Надзорниот одбор на Банката што функционираше во текот на 2020 година го сочинуваат:

- Претседателот на Надзорниот одбор Глигорие Гоговски, магистер по електротехнички науки, надвор од Банката има функција на извршен член на Одборот на директори – Генерален директор во „Тетекс“ АД Тетово,
- Борислав Трповски, дипломиран правник со положен правосуден испит, надвор од Банката има функција на претседател на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово.
- Златко Черепналкоски, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за малопродажба во „Енерџи Деливери Солушнс ЕДС“ ДОО, Снабдување со електрична енергија.
- Арсен Јаневски, доктор по правни науки, професор во пензија, не членува во други органи на надзор и/или управување.
- Трим Кемали, дипломиран на комуникациски технологии (компјутерски науки), надвор од Банката има функција на заменик извршен директор на Дебарски бањи АД Дебар.
- Тито Беличанец, доктор по правни науки, **заклучно со 30.6.2020 година**, надвор од Банката има функција на неизвршен член на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово и член на Надзорниот одбор на „Македонија турист“ АД Скопје.
- Методија Несторовски, доктор по економски науки, **заклучно со 22.2.2020 година**, професор во пензија, надвор од Банката има функција на независен член на Одборот на директори на КБ Публикум Инвест АД Скопје.
- Драгица Јовановска, дипломиран економист, **почнувајќи од 18.9.2020 година**, надвор од Банката има функција на неизвршен член на Одборот на директори на Тетекс АД Тетово и член на Надзорен одбор на Петролгас ДОО Тетово
- Владо Камбовски, доктор по правни науки, **почнувајќи од 18.9.2020 година**, надвор од Банката е член на Македонската академија на науки и уметност.

На ден 22.2.2020 година на проф. д-р Методија Несторовски му престана членството во Надзорниот одбор на Банката како независен член поради истекот на мандатот за кој е избран. На ден 29.5.2020 година проф. д-р Тито Беличанец поднесе оставка од функцијата член на Надзорниот одбор на Банката, по што му престана мандатот сметано од 30.6.2020 година.

Бидејќи беше почитуван законскиот минимум на членови на Надзорниот одбор, Надзорниот одбор на Банката продолжи да работи со законски пропишаниот минимум.

За дополнување на составот на членовите на Надзорниот одбор, Собранието на акционери на Банката на ден 2.7.2020 година донесе одлука за именување на г-ѓа Драгица Јовановска за член на Надзорниот одбор на Банката за остатокот на мандатот на проф. д-р Тито Беличанец, односно до 3.4.2021 година, како и одлука за именување на проф. д-р Владо Камбовски за независен член на Надзорниот одбор за период од 4 (четири) години. По поднесено барање за добивање согласност, Гувернерката на Народната банка на Република Северна Македонија донесе решенија од 17.9.2020 година со кои се дава претходна согласност г-ѓа Драгица Јовановска и проф. д-р Владо Камбовски да бидат именувани за членови на Надзорниот одбор на Банката.

Надлежностите на Надзорниот одбор се определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надлежностите коишто му се определени на Надзорниот одбор со законските и подзаконските прописи и Статутот на Банката се:

-да врши надзор на работењето на членовите на Управниот одбор и да го следи работењето на лицата надлежни за функциите на контрола,

-да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Банката и ја има крајната одговорност за создавање услови за добро работење и управување на/со Банката и за нејзината стабилност,

-да обезбеди навремено и точно финансиско известување до Народната банка на РСМ и да обезбеди услови за одржување ефикасна соработка со Народната банка на РСМ,

-да е активно вклучен во надзорот над работењето на Банката, да е во тек со значајните промени во нејзиното работење и во нејзиното опкружување и да дејствува навремено за заштита на долгорочните цели на Банката,

-да ги усвојува деловната политика и развојниот план на Банката и да го следи нејзиното спроведување,

-да ги усвојува и да го следи спроведувањето и примената на следните политики: политиката за сигурноста на информативниот систем, политиката за избегнување судир на интересите, политиката за наградување, политиката за начинот на избор, следењето на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор, политиката за вршење внатрешна ревизија, како и политиката/политиките за управување со ризиците, вклучувајќи ги и политиката со којашто се определува начинот на управување со ризикот од неусогласеност и спроведување на контролата на усогласеноста на работењето на банката со прописите и политиката за користење услуги од надворешни лица,

-да ги усвојува и да го следи спроведувањето и примената на другите политики и интерни акти коишто се во негова надлежност, вклучително и системот на наградување во Банката и спроведувањето на интерните акти и процесите за слободно заштитено пријавување,

-да го усвојува и да го следи спроведувањето и примената на Кодексот за корпоративно управување,

-да го усвојува и да го следи спроведувањето и примената на Етичкиот кодекс,

-да донесува одлуки од негова надлежност и да разгледува и/или одобрува/усвојува финансиски и останати извештаи во согласност со законските и подзаконските прописи и Статутот и интерните акти на Банката,

-да ги формира законски пропишаните одбори и одборите чијашто обврска за формирање произлегува од подзаконските прописи и Статутот на Банката и да ги дефинира нивните права и обврски,

-да врши самооценување (коешто вклучува поединечна оцена и колективна оцена на членовите на Надзорниот одбор) и оцена на членовите на Одборот за управување со ризиците, Одборот за ревизија и Управниот одбор, во согласност со Политиката за начинот на избор, следењето на работењето и на разрешувањето на членовите на надзорниот одбор, одборот за управување со ризиците, одборот за ревизија и управниот одбор и

-да одлучува за други прашања утврдени со Статутот или други акти на Банката и законските и подзаконските прописи.

Во текот на 2020 година Надзорниот одбор ги извршуваше работите од своја надлежност во рамките на работите определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надзорниот одбор, иако во согласност со Законот на банките треба да се состанува најмалку еднаш квартално заради редовно следење и надзор на работењето на Банката, стабилноста и ефикасноста на Банката, обезбедување добро работење и управување и стабилност на Банката, во текот на 2020 година одржа шест редовни седници, но исто така беа организирани и седум одлучувања со писмена согласност на членовите на Надзорниот одбор, поради почитување на мерките за спречување на внесување и ширење на COVID-19, а тие одлуки беа резултат на потребата од поддршка на оперативните функции на Банката.

Во текот на 2020 година Надзорниот одбор, преку доставените материјали на месечно ниво ги следеше финансиските показатели од работењето на Банката како што се Билансот на состојба, Билансот на успех, продуктивноста, адекватноста на

капиталот, каматната маргина, ликвидноста, како и изложеноста на сите видови на ризици. Надзорниот одбор, исто така, преку доставените материјали ја следеше кредитната активност на Банката, наплатата на побарувањата и текот на судските постапки, како и портфолиото на преземените средства.

Врз основа на овие показатели Надзорниот одбор, донесуваше соодветни заклучоци во правец на подобрување на работењето на Банката, поголема профитабилност на работењето, одржување на стабилноста, сигурноста и ликвидноста на Банката, како и одржување на добриот имиџ на Банката, во отежнати услови на работење предизвикани од пандемијата со COVID-19.

Надзорниот одбор ја оценуваше соодветноста на воспоставените политики за управувањето со ризици и имајќи ја предвид регулативата од страна на Народна банка на РСМ, како и променетите услови во работењето на Банката, одобри или усвои нивно целосно ревидирање, нивна измена и/или дополнување или ја продолжи нивната важност за следниот период и одобри или усвои и други измени и/или дополнувања во политиките и актите поврзани со останатото работење на Банката.

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите коишто во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката имаат обврска да ги доставуваат на квартално, полугодишно и годишно ниво другите органи на Банката (Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор), како и Службата за внатрешна ревизија, Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Одделот за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам и Одговорното лице за обезбедување сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС).

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите на Службата за внатрешна ревизија од извршени редовни ревизии во согласност со Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2020 година одобрен од негова страна, како и од извршените инцидентни ревизии и извештаите за следење на реализацијата на дадените препораки. При разгледувањето на извештаите од извршените ревизии Надзорниот одбор ги анализираше наодите содржани во нив и го следеше статусот на реализација на препораките на Службата за внатрешна ревизија по однос на констатираните наоди од ревизиите и остана доследен на својот став дека треба во целост да се спроведуваат препораките дадени во извештаите од Службата за внатрешна ревизија заради доследно спроведување на законските и интерните акти на Банката.

Исто така, на одржаните седници во текот на 2020 година Надзорниот одбор ги разгледуваше и останатите извештаи произлезени од законската и подзаконската регулатива и од интерните акти на Банката, пред сè поврзани со управувањето со ризиците на кои е изложена Банката во своето работење, како и останати информации и слично од доменот на останатото работење на Банката доставувани од надлежните служби.

На седниците на Надзорниот одбор беа разгледувани и извештаи од страна на Народната банка на РСМ и други надлежни институции.

Во согласност со точките 18 и 27 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка, Надзорниот одбор на Банката изврши оценка на соодветноста за кандидати за членови на Надзорниот одбор, како и за именувањето на член на Управниот одбор на Банката, при што утврди дека предложените кандидати поседуваат знаење и искуство соодветни за извршувањето на надлежностите на Надзорниот и Управниот одбор на Банката, кои беа потврдени и од страна на Народната банка на РСМ со издавање претходна согласност за нивното именување.

II.1.1. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Надзорниот одбор

Членовите на Надзорниот одбор ги избира, именува и разрешува Собранието на Банката со мнозинство од акциите со право на глас претставени на Собранието. Изборот, односно именувањето и разрешувањето се врши со јавно гласање, а кон тајно гласање се пристапува по барање на еден или повеќе акционери кои имаат најмалку 1/10 од вкупниот број акции со право на глас коешто се спроведува на законски пропишан начин.

При изборот и именувањето на членовите на Надзорниот одбор се води грижа кандидираните членови за Надзорен одбор да ги исполнуваат потребните услови во согласност со законот и Статутот на Банката. Исто така Собранието на Банката води соодветна грижа за балансиран состав на експертски знаења и адекватна персонална квалификација на членовите на Надзорниот одбор, како и за исполнување на критериумот предвиден со Законот за банките според кој една четвртина од членовите на Надзорниот одбор треба да бидат независни членови кои ги исполнуваат критериумите за независност определени со истиот закон.

За именувањето на членовите на Надзорниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народна банка на РСМ.

Разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор од страна на Собранието на Банката се врши на законски пропишан начин, во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Надзорниот одбор се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Во согласност со член 48 од Статутот на Банката, Надзорниот одбор на Банката се состои од седум членови, од кои најмалку една четвртина мора да бидат независни членови. Членовите на Надзорниот одбор од своите редови избираат претседател на Надзорниот одбор. Во согласност со член 51 од Статутот на Банката, мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, а во случај на предвремено престанување на функцијата на член/ови на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се врши избор за испразнетите места за остатокот од мандатот. Исто лице не може да биде независен член на Надзорниот одбор подолго од три последователни мандати.

Членовите на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на НБРСМ во согласност со законот и подзаконските акти на НБРСМ и Статутот на Банката, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување, а за независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Надзорниот одбор и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност којашто просечно годишно надминува 3 милиони денари.

Членовите на Надзорниот одбор имаат соодветни знаења и искуство за извршување на своите надлежности и посветуваат доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од надлежностите пропишани со Законот за банките, и избегнуваат судир на интересите, притоа императивно почитувајќи ги правилата пропишани во случај на појавен судир на интереси и обврските за давање писмени изјави.

Членовите на Надзорниот одбор поседуваат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на коишто е изложена.

II.2. Информации и податоци за Одборот за управување со ризици

II.2.1. Состав и членства на членовите на Одборот за управување со ризици во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за управување со ризици

Во согласност со член 58 од Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици на ТТК Банка АД Скопје се состои од пет члена, кои ги именува Надзорниот одбор на Банката од редот на лицата со посебни права и одговорности.

Со одлука донесена од страна на Надзорниот одбор на ден 31.3.2020 година извршено е повторно именување (реизбор) на членовите на Одборот за управување со ризици во состав:

1. Наталија Алексова, претседател на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, член на Управниот одбор на Банката, не членува во други органи на надзор и/или управување;
2. Димитри Трпоски, член на Одборот за управување со ризици, магистер по бизнис администрација, директор на Секторот Стратешко банкарство, не членува во други органи на надзор и/или управување;
3. Зоран Колев, член на Одборот за управување со ризици, доктор по економски науки, заменик - директор на Секторот за комерцијално банкарство. Надвор од Банката е надворешен комисионер во Комисијата за хартии од вредност;
4. Јованка Ралевиќ, член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор е на Дирекцијата за средства и ликвидност, не членува во други органи на надзор и/или управување;
5. Гордана Блажевска, член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор на Дирекцијата за управување со ризици, не членува во други органи на надзор и/или управување.

Надлежностите на Одборот за управување со ризици се определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надлежностите коишто му се определени на Одборот за управување со ризици со Законот за банките и Статутот на Банката се:

- постојано да го следи и оценува степенот на ризичност на Банката и да го утврдува прифатливото ниво на изложеност на ризици со цел минимизирање на загубите од изложеност на Банката на ризик;
- да воспоставува политики за управување со ризици и да ја следи нивната примена;
- да ги следи прописите на Народната банка на РСМ коишто се однесуваат на управувањето со ризици и усогласеноста на Банката со овие прописи;
- да врши оценка на системите на управување со ризиците во Банката;
- да утврдува краткорочни и долгорочни стратегии за управување со одделните видови ризици на коишто е изложена Банката;
- да ги анализира извештаите за изложеноста на Банката на ризик изработени од службите во Банката коишто вршат оценка на ризиците и да предлага стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици;
- да ја следи ефикасноста на функционирањето на системите на внатрешна контрола во управувањето со ризици;
- да ги анализира ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката;

- да ги анализира ефектите од предложените стратегии за управување со ризици, како и предложените стратегии, мерки и инструменти за заштита од ризици,
- да врши оцена на усогласеноста на цените на производите и услугите што ги нуди Банката со нивото на преземен ризик, во согласност со деловната политика и развојниот план на Банката;
- квартално да го известува Надзорниот одбор за промените во ризичните позиции на Банката, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите;
- да одобрува изложеност кон лице од над 10% до 20% од сопствените средства на Банката;
- други активности во согласност со законската и подзаконската регулатива и интерните акти на Банката.

Одборот за управување со ризици во 2020 година работеше и одлучуваше во рамките на своите надлежности утврдени со закон и подзаконски акти, Статутот и другите интерни акти на Банката, на своите седници кои во согласност со Законот за банките се одржуваа еднаш неделно.

На своите седници Одборот за управување со ризици редовно ги следеше ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење и го следеше и оценуваше степенот на ризичност на Банката преку разгледување на соодветни извештаи произлезени од закон, подзаконски акти и интерните акти на Банката коишто го регулираат управувањето со ризиците.

Преку оваа документација, Одборот за управување со ризици вршеше и оцена на системите на управување со ризиците на Банката и ги анализираше ефектите од управувањето со ризиците врз работењето на Банката, го следеше спроведувањето на стратегијата за управување со ризиците и воспоставените политики за управување со ризиците, се грижеше за воспоставување соодветни политики преку нивно ревидирање во согласност со променетата подзаконска регулатива на НБРСМ и/или променетите услови во работењето на Банката и обезбедување формално правно усвојување од страна на Надзорниот одбор на Банката. Исто така, преку разгледување на истата оваа документација, Одборот за управување со ризици го следеше и спроведувањето на интерните акти донесени од Управниот одбор на Банката во врска со одделните видови ризици на коишто е изложена Банката во своето работење.

Во согласност со своите надлежности, Одборот за управување со ризици ја следеше и усогласеноста на работењето на Банката со прописите од областа на управувањето со ризици и ги следеше и оценуваше системите на внатрешна контрола и контролните правила и механизми воспоставени за идентификување, мерење, оцена и следење на ризиците на кои е изложена Банката, како и по однос на тестирање на изложеноста на Банката кон истите.

Во текот на 2020 година Одборот за управување со ризици одржа 53 седници, на кои донесе одлуки за ревидирање на воспоставените политики за управување со ризиците, утврди ревидирани политики или ја продолжи важноста на веќе воспоставени политики, како и одлуки за одобрување на изложености кон лица од над 10% до 20% од сопствените средства на Банката. На своите седници, разгледувајќи ги доставените материјали, со свои констатации и инструкции упатуваше и насочуваше на потребата од преземање мерки и активности, особено во делот на наплатата на достасаните побарувања на Банката како потенцијален ризик од предизвикување дополнителни резервации коишто директно се рефлектираат со негативен ефект врз резултатот од работењето на Банката.

Одборот за управување со ризици, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, доставуваше квартални извештаи за својата работа до Надзорниот одбор на Банката и до Одборот за ревизија.

Исто така, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици изврши оцена на сопствената работа од аспект на

поединечните членови и колективно и истата ја достави до Надзорниот одбор на Банката во рамките на доставениот Извештај за својата работа во 2019 година.

II.2.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за управување со ризици

Членовите на Одборот за управување со ризици ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката. Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици го врши Надзорниот одбор од редот на лицата со посебни права и одговорности определени со Статутот на Банката, притоа водејќи сметка членовите на Одборот за управување со ризици да ги исполнуваат потребните услови во согласност со законот и Статутот на Банката, а во Одборот за управување да има членство на членот на Управниот одбор кој е одговорен за следење на управувањето со ризиците, како критериум што е утврдено со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

Разрешувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се врши од страна на Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за управување со ризици се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Составот на Одборот за управување со ризици е во согласност со член 90 став 2 од Законот за банките, член 58 точка 1 од Статутот на Банката и точка 24 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка со тоа што еден од членовите на Управниот одбор (според статутарните одредби тоа е членот на Управниот одбор во чијашто надлежност е Секторот Стратешко банкарство, а со оглед на тоа дека во негова надлежност е Дирекцијата за управување со ризици исполнет е и критериумот за задолжително членство во Одборот за управување со ризици утврдено со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка), а другите членови се лица со посебни права и одговорности именувани во согласност со одредбите од Статутот на Банката, каде што точно е определено од кои организациски единици и кои носители на раководни функции треба да го сочинуваат. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици трае четири години, а претседателот и заменик-претседателот на Одборот за управување со ризици се бираат од редот на именуваните членови на Одборот за управување со ризици.

Именуваните членови на Одборот за управување со ризици ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и Статутот на Банката и имаат искуство во областа на финансиите или банкарството од најмалку три години, како и познавање на работењето на Банката, нејзините производи и услуги и на ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење.

II.3. Информации и податоци за Одборот за ревизија

II.3.1. Состав и членства на членовите на Одборот за ревизија во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за ревизија

Во согласност со член 61 од Статутот на Банката, Одборот за ревизија се состои од пет членови. Мнозинството членови во Одборот за ревизија се избира од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови. Членовите на Одборот за ревизија ги именува Надзорниот одбор на Банката со мандат од 4 години.

Одборот за ревизија на ТТК Банка АД Скопје што функционираше во текот на 2020 година го сочинуваат:

1. Душко Апостолоски, претседател и независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на „Бенд Ревизија и Консалтинг“ ДОО Тетово.
2. Данче Зографска, независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на Друштво за ревизија и проценка „Елит“ ДООЕЛ Скопје.
3. м-р Глигорие Гоговски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, каде по функција е претседател на Надзорниот одбор, магистер е по електротехнички науки, надвор од Банката има функција на извршен директор на Одбор на директори (генерален директор) на „Тетекс“ АД Тетово.
4. Борислав Трповски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран правник со положен правосуден испит, надвор од Банката има функција на претседател на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово.
5. Златко Черепналкоски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за малопродажба во „Енерџи Деливери Солушнс ЕДС“ ДОО, Снабдување со електрична енергија.

Претседателот на Одборот за ревизија Душко Апостоловски и членот на Одборот за ревизија Данче Зографска се и овластени ревизори.

Надлежностите на Одборот за ревизија се определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надлежностите што му се определени на Одборот со Законот за банките и Статутот на Банката се:

- да ги разгледува финансиските извештаи на Банката и да се грижи за точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди;
- да ги разгледува и да ги оценува системите за внатрешна контрола;
- да ја следи работата и да ја оценува ефикасноста на Службата за внатрешна ревизија;
- да го следи процесот на ревизија на Банката и да ја оценува работата на друштвото за ревизија;
- да ги донесува сметководствените политики на Банката;
- да ја следи усогласеноста на работење на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи;
- да одржува состаноци со Управниот одбор, Службата за внатрешна ревизија и друштвото за ревизија во врска со утврдени неусогласености со прописите и слабостите во работењето на Банката;
- да ги разгледува извештаите од Одборот за управување со ризици;

- да предлага назначување на друштво за ревизија и раскинување на склучен договор со друштво за ревизија;
- најмалку еднаш во три месеци да го известува за својата работа Надзорниот одбор на Банката;
- најмалку еднаш годишно да врши оцена на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно;
- да поднесува полугодишен и годишен извештај за својата работа до Надзорниот одбор на Банката при што во годишниот извештај е содржана оцената на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно;
- да врши и други работи во согласност со законските и подзаконските прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Во текот на 2020 година Одборот за ревизија одржа три седници, како и две одлучувања со писмена согласност на членовите на Одборот за ревизија, поради почитувањето на мерките за спречување на внесување и ширење на COVID-19.

Во согласност со своите надлежности, Одборот за ревизија ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи и точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди, ги оценуваше системите за внатрешна контрола, ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Службата за внатрешна ревизија, ја следеше реализацијата на препораките на Службата за внатрешна ревизија од страна на одговорните лица, го следеше процесот на ревизија на Банката и ја оценуваше работата на Друштвото за ревизија.

На одржаните седници Одборот за ревизија разгледа и прифати: неревидирани финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2020 година, извештаи на независниот ревизор-Друштво за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје и финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2019 година изготвени според Методологија на НБРСМ и според МСФИ, извештаи за работењето на Банката во текот на 2020 година, квартални извештаи за управување со ризици на кои е изложена Банката, квартални извештаи од Одборот за управување со ризици, извештаи на Службата за внатрешна ревизија, и тоа: извештаи за извршени ревизии во согласност со Годишниот план за 2020 година и од извршени инцидентни ревизии. Извештаи за следење реализација на дадените препораки, како и Годишниот извештај за 2019 година и полугодишниот Извештај за работењето за период јануари-јуни 2020 година, како и Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2020 година.

Одборот за ревизија, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, го оценување своето работење во 2019 година од аспект на поединечните членови и колективно даде оцена којашто заедно со писмениот Извештај на работата во 2019 година ја достави до Надзорниот одбор на Банката. Исто така Одборот за ревизија, во согласност со Законот на банките и Статутот на Банката, на секои три месеци го известуваше Надзорниот одбор за својата работа во 2020 година и поднесе и Полугодишен извештај за својата работа во периодот јануари-јуни 2020 година до Надзорниот одбор.

II.3.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за ревизија

Членовите на Одборот за ревизија ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за ревизија се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

Членовите на Одборот за ревизија ги разрешува Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за ревизија се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Именуваните членови на Одборот за ревизија ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките и Статутот на Банката, а независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Одборот за ревизија и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност која просечно годишно надминува 3 милиони денари.

II.4. Информации и податоци за Управниот одбор

II.4.1. Состав и членства на членовите на Управниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Управниот одбор

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката се состои од две лица.

Во текот на 2020 година Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје го водеше работењето и управувањето со Банката, ги вршеше работите и ги остваруваше надлежностите коишто му се ставени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и другите интерни акти на Банката, го сочинуваат:

1. Претседателот на Управниот одбор проф. д-р Драгољуб Арсовски, кој е доктор на економски науки и
2. Членот на Управниот одбор Наталија Алексова, дипломиран економист.

Во текот на 2020 година во согласност со издадените претходни согласности од страна на Гувернерот на Народна банка на РСМ, мандатот на двата члена на Управниот одбор е продолжен за период од 4 (четири) години.

Управниот одбор континуирано ги извршуваше работите поврзани со управувањето и застапувањето на Банката и водењето на работењето на Банката кои им се ставени во надлежност со законската и подзаконската регулатива, Статутот и другите акти на Банката. Одлучуваше за уредување прашања од тековен карактер, презеде повеќе мерки и активности за развој и подобрување на ефикасноста на внатрешната контрола на сите нивоа, како и за подобрувањена внатрешната организација на Банката со цел зајакнување на функционирањето на системот на организациската поставеност на Банката, административната и сметководствената контрола и овозможувањето поефикасно следење и контролата на исполнување на оперативните цели, обезбедувањето точност во изработка на финансиските извештаи, обезбедувањето усогласеност на работењето на Банката со интерните политики и акти и законите и регулативата којашто го уредува работењето на банките, зголемувањето на ефикасноста на вкупното работење и унапредувањето на

ефикасноста на управувањето.

Управниот одбор донесе повеќе измени и дополнувања на интерните акти на Банката - основни процедури, процедури, методологии, со цел усогласување со ревидираните и/или изменети и/или дополнети политики за управување со ризиците од страна на Надзорниот одбор на Банката во процесот на оцена на нивната соодветност со променетата регулатива од страна на Народната банка на РСМ, променетите услови во работењето на Банката, макроекономските фактори. Исто така, донесе измени и дополнувања и на други правилници, методологии и процедури поврзани со останатото работење на Банката, во кои беа дефинирани основните правила на внатрешна контрола при извршување на оперативните активности во Банката.

Управниот одбор ги разгледуваше извештаите на внатрешната ревизија и ги анализираше наодите содржани во нив, како и извештаите на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и на Одговорното лице за обезбедување сигурност на информатичкиот систем на Банката (ОСИС).

Во текот на 2020 година Управниот одбор преземаше мерки и активности за реализирање на одлуките и заклучоците на Надзорниот одбор како и на препораките од Службата за внатрешна ревизија.

Управниот одбор доставуваше до Надзорниот одбор месечни извештаи за работењето на Банката во 2020 година преку кои го известуваше Надзорниот одбор за своето работење.

Постапувајќи во согласност со Законот за банките, изготвени се: Деловна политика и Развоен план на ТТК Банка АД Скопје за период од 2020-2022 година и во тој акт беше содржан и финансискиот план (Буџет) за 2020 година и Годишниот извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2019 година.

Во текот на 2020 година Управниот одбор во континуитет продолжи со преземање активности за зајакнување на информатичкиот систем за следење на соодветноста и ефикасноста на поставените системи на внатрешна контрола и на процесот за управување со сигурноста на информатичкиот систем од аспект на обезбедување доверливост, интегритет и расположливост, како и обезбедување континуиран пристап до сите потребни информации на вработените во Банката.

Истовремено, преку воспоставените системи на организација и работа на Банката и внатрешна контрола во сите области од работењето на Банката, Управниот одбор обезбеди непречено функционирање на Службата за внатрешна ревизија и на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на нивните активности и овластувања.

Управниот одбор редовно ги следеше и извештајните анализи извршени од страна на менаџментот и од другите надлежни лица од организациски единици и делови на Банката.

Во текот на 2020 година Управниот одбор одлучуваше и без одржување состанок, но со давање писмена согласност за донесување поединечни интерни акти и одлуки по прашањата од негова надлежност определени со законска и подзаконска регулатива, Статутот и другите акти на Банката, како и по согледана потреба за уредување на настанати ситуации или појавени потреби од тековен карактер и заради јакнење на механизмите и контролните правила во клучните области од работењето на Банката.

II.4.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Управниот одбор

Членовите на Управниот одбор ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката. При изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор води сметка за условите коишто треба да ги исполнуваат во согласност со законот и Статутот на Банката. Надзорниот одбор го избира и претседателот на Управниот одбор од редот на членовите на Управниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

За именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на РСМ.

Разрешувањето на членовите на Управниот одбор се врши на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога при оцената на членовите на Управниот одбор се утврдат одредени слабости, па за надминување на истите Надзорниот одбор презема активности со давање предлози за назначување нови членови на Управниот одбор или замена на постојните членови.

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката се состои од две лица, од кои еден е претседателот избран со Одлуката на Надзорниот одбор од редот на членовите на Управниот одбор. Претседателот на Управниот одбор и членот на Управниот одбор се именувани за период од четири години. Правата и обврските на членовите на Управниот одбор се уредуваат со договор што го склучуваат членот на Управниот одбор и Надзорниот одбор во име на Банката, а го потпишува претседателот на Надзорниот одбор. Доколку на член/овите на Управниот одбор им престане членството и пред истекот на мандатот, за обезбедување на потребниот број на членови пропишан со Законот за банките, Надзорниот одбор од своите редови именува вршител/и на должноста член на Управен одбор.

Членовите на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка во согласност со закон и подзаконски акти на НБРСМ и Статутот на ТТК Банка АД Скопје, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување.

Членовите на Управниот одбор заедно поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на коишто е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување пропишани од страна на Советот на Народната банка на РСМ донесени во согласност со меѓународните стандарди.

II.5. Информации и податоци за другите одбори на Надзорниот одбор

II.5.1. Состав, надлежности и функционирање на другите одбори на Надзорниот одбор

II.5.1.1. Состав, надлежности и функционирање на Кредитниот одбор

Во согласност со член 73 од Статутот на Банката, Кредитниот одбор го сочинуваат пет членови и пет заменици - членови.

Со одлука донесена од страна на Надзорниот одбор на ден 31.3.2020 година извршено е повторно именување (реизбор) на членовите на Кредитниот одбор во состав:

Членови:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје /претседател на Кредитниот одбор/;
2. Наталија Алексова, член на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје;
3. Бобан Гоговски, директор на Секторот за комерцијално банкарство;
4. Димитри Трповски, директор на Секторот за стратешко банкарство;
5. Ирина Ристовска, директор на Секторот за правни работи и проблематични пласмани.

Заменици-членови:

1. Зоран Колев, заменик - директор на Секторот за комерцијално банкарство;
2. Бојан Штерјовски, раководител на Одделот за население;
3. Јованка Ралевиќ, директор на Дирекцијата за средства и ликвидност;
4. Горан Томовски, директор на Дирекцијата за правни лица;
5. Емил Ристоски, директор на Дирекцијата за правни работи, лоши пласмани и превземени средства.

Во согласност со Статутот и другите интерни акти на Банката, Кредитниот одбор е надлежен да ги врши следните работи:

- да одлучува по поднесени барања од правни и физички лица за одобрување на кредити, акредитиви, гаранции и други видови изложености во рамките на лимитите утврдени со прописите и актите на Банката,
- да донесува Одлуки за измена и дополнување на Одлуката за висината на каматните стапки што ја врши ТТК Банка АД Скопје и на Тарифата за надоместоците на услуги што ги врши ТТК Банка АД Скопје и за постојни и при воведување нови производи и услуги;
- да врши продолжување на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати за изложеност којашто ја одобрил во согласност со своите надлежности во процесот на кредитно одлучување и да го доставува на верификација до Одборот за управување со ризици;
- да го верификува продолжувањето на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати што било одобрено од другите нивоа на кредитно одлучување и најмалку еднаш во месецот доставува до Одборот за управување со ризици Извештај за побарувањата кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување во текот на претходниот месец;
- да донесува Одлука за реструктурирања на побарувања и најмалку еднаш во месецот да доставува до Надзорниот одбор на Банката Извештај за реструктурирани побарувања во текот на претходниот месец;
- други работи утврдени со прописите и актите на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа.

Во текот на 2020 година Кредитниот одбор ги вршеше работите за кои е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш неделно во согласност со Деловникот за работа на овој Одбор.

II.5.1.2. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија

Во согласност со член 74 од Статутот на Банката, Одборот за управување и надгледувањена информативна технологија се состои од седум членови.

Во текот на 2020 година Одборот за управување и надгледувањена информативна технологија функционираше во следниот состав:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје /Претседател на Одборот/;
2. Наталија Алексова, член на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје/член на Одборот/;

3. Бобан Гоговски, директор на Секторот Комерцијално банкарство/член на Одборот/;
4. Зоран Колев, заменик - директор на Секторот Комерцијално банкарство/член на Одборот/;
5. Христијан Трифуновски, директор на Секторот за ИТ и позадински обработки /член на Одборот/;
6. Новак Вучевски, раководител на Одделот за системска и мрежна поддршка /член на Одборот/;
7. Сашо Симјановски, одговорно лице за обезбедување на сигурноста на информативниот систем на Банката /член на Одборот/.

Во согласност со Статутот и другите интерни акти на Банката, во надлежност на Одборот за управување и надгледувањена информатичката технологија е да ги врши следните работи:

- да одлучува и да го набљудува развојот и имплементацијата на стратешките ИТ планови и да осигурува дека истите се конзистентни со бизнис стратегијата;
- да одлучува и да го одобрува портфолиото на проекти во ИТ;
- да ги набљудува извршувањата на главните ИТ проекти, вклучително да дава и приоритети на проектите, набавките и развојот на нови системи, одржувањето на постојните системи и законските барања и измени;
- да одлучува за ИТ буџетот и ИТ целите;
- да ја набљудува соодветноста на ИТ ресурсите во смисла на луѓе, опрема и обезбедувачите на ИТ сервиси и да дава крајна одлука во случај на неусогласеност помеѓу понудата и побарувачката;
- да ги ревидира ИТ проектите коишто имаат значителен трошок или коишто се од голема стратешка важност;
- да решава по основ на големи ИТ прашања и прави “trade-off “ одлуки, односно да го насочи работењето на ИТ на позначајните проекти за Банката за сметка на помалку значајните коишто привремено ги одложува или трајно ги откажува, во случаите кога има поголем број на предложени проекти и коишто не можат истовремено да се реализираат согласно условите и расположливите ресурси;
- да го следи квалитетот на ИТ услугите и задоволството на клиентите.

Во текот на 2020 година Одборот за управување и надгледување на информативна технологија ги вршеше работите за кои е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш на три месеци во согласност со Деловникот за работа на овој Одбор. На тој начин Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија ја оствари основната цел за којашто е формиран - да му помага на Управниот одбор и на Надзорниот одбор во носењето на одлуките во врска со ИТ.

II.5.1.3. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за наградување

Во согласност со член 57 став 6 од Статутот на Банката и точка 17 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка формиран е Одбор за наградување за надлежности поврзани со воспоставувањето и спроведувањето на Политиката за наградување.

Одборот за наградување е во следниот состав:

1. м-р Глигорие Гоговски - претседател;
2. д-р Арсен Јаневски – член;
3. Трим Кемали – член;
4. Драгица Јовановска – член;
5. д-р Владо Камбовски – член.

Одборот за наградување е надлежен да разгледува прашања во врска со вкупниот надомест (фиксен и варијабилен) на членовите на Управниот одбор и на лицата

надлежни за функција на контрола и да доставува соодветни предлози до Надзорниот одбор.

Во текот на 2020 година Одборот за наградување одржа 3 (три) седници на кои беа донесени предлог-одлуки од својата надлежност и доставени до Надзорниот одбор за конечно одлучување.

III. Информации и податоци за организациската структура на Банката, вклучително и за нејзините подружници

Организациската структура и поставеност на ТТК Банка АД Скопје е во согласност со Статутот, севкупната стратегија и деловната политика на Банката.

Банката го врши своето работење самостојно и преку своите организациски единици и организациски делови. Организациски единици во Банката се: секторите, дирекциите, службите, одделите и одделенијата, а организациски делови на Банката се филијалите на Банката, во чијшто состав функционираат експозитури и еден шалтер.

Во текот на 2020 година, се извршија четири промени во организациската структура на Банката. Во февруари се затвори експозитурата Горче Петров којашто функционираше во рамките на филијала Скопје, а на крајот на септември се затвори шалтерот „Палма мол“ во рамките на филијала Тетово. Во октомври и ноември се отворија две нови експозитури: експозитура Дебар маало – филијала Скопје и експозитура во Кавадарци. За подобра позиционираност од аспект на локација во последниот квартал од 2020 се изврши дислокација, односно промена на седиште на експозитурата во Кичево.

Заклучно со 31.12.2020 година организациската структура на Банката ја сочинуваат 4 сектори, 1 дирекција под надлежност на Управниот одбор, две самостојни служби од кои една под надлежност на Надзорниот одбор, Секретаријат како посебна служба, лице одговорно за сигурност на информатичкиот систем, 11 дирекции (во рамки на четирите сектори), 21 оддел, 2 одделенија, 7 филијали (Скопје, Тетово, Битола, Куманово, Охрид, Штип, Струмица), 21 експозитура и 1 шалтер.

Организациската структура на Банката е дадена во Прилог 1 кон Годишниот извештај.

IV. Примена на Кодексот за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување на ТТК Банка АД Скопје е усвоен од страна на Надзорниот одбор на Банката на 31.7.2019 година. Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата на надзор и раководење во Банката со цел да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративното управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката кои ја сочинуваат корпоративната култура и вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот во работењето, како и транспарентност на работењето на Банката.

Со Кодексот за корпоративно управување се опишува управувачката и организациската структура на Банката, односите меѓу управувачките тела и заинтересираните лица, системите на внатрешна контрола и управување со ризиците, транспарентноста и финансиското известување. Корпоративното управување во Банката претставува збир од заемни односи меѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности и акционерите на Банката преку кои се воспоставува соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката и за нивно остварување и следење.

Во корпоративното управување Банката во целост е усогласена со начелата на Кодексот за корпоративно управување и другите важечки прописи.

За таа цел Управниот одбор на Банката даде Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување којашто е Прилог 2 кон Годишниот извештај за работењето на Банката.

V. Информации и податоци за акционерската структура на Банката - назив на акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции и вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во Надзорниот одбор на Банката

На 31.12.2020 година акционерскиот капитал на Банката се состоеше од 907.888 обични акции со номинална вредност од 1.000 денари по акција или вкупно 907.888.000 денари. Акциите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар за хартии од вредност на РСМ.

Во текот на 2020 година Банката нема извршено откуп на сопствени акции, ниту има издадено нова емисија на акции.

Обичните акции им даваат право на глас на сопствениците на седница на Собранието на акционери, по принципот „една акција - еден глас“ и право на исплата на дивиденда.

Бројот на акционери заклучно со 31.12.2020 година изнесува 1.970, од нив 1.833 се физички лица и 137 се правни лица.

Акциите на Банката котираат на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот на задолжителна котација. Во согласност со Правилата за котација на Македонската берза Банката ги објавува ценовно-чувствителните информации.

Акционер со квалификувано учество е „Тетекс“ АД Тетово кој заедно со поврзаните лица поседува 49,86% од вкупниот број акции на Банката. Претставници во Надзорниот одбор на Банката се Глигорие Гоговски, Борислав Трповски и Драгица Јовановска.

VI. Информации и податоци поврзани со спроведувањето на политиката на наградување на Банката

ТТК Банка АД Скопје има воспоставено соодветен и фер систем за наградувања регулиран преку Политика за наградување, ревидирана во месец јуни 2018 година. Политиката дефинира и уредува транспарентен, конкурентен и одговорен систем на наградување на менаџментот и вработените во ТТК Банка АД Скопје.

Во согласност со Политиката, наградувањето во Банката се реализира преку фиксни и варијабилни надоместоци, поточно:

- фиксен дел од вкупниот надоместок е надоместок во форма на плата и додатоци на плата, кој зависи од описот на работното место, односно од надлежностите на органот на Банката и е определен во договорите за работа и
- варијабилен дел од надоместокот кој зависи од успешноста во извршувањето на работните задачи имајќи го предвид преземеното ниво на ризик и се доделува врз основа на дефинирани критериуми во Политиката за наградување. Варијабилниот дел од надоместокот може да биде во форма на материјална награда (годишен, месечен или организациски бонус) или нематеријална награда - формално признание (признанија во вид на плакета и пофалница), унапредување, специјализирани обуки и сл.

За операционализација на Политиката за наградување е донесена Процедура за наградување, а за спроведување на процесот на наградување се формирани:

- Одбор за наградување, формиран со одлука на Надзорниот одбор, надлежен за спроведување постапка за наградување со годишен бонус и нематеријални

награди на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функциите за контрола и

- Комисија за наградување, формирана со одлука на Управниот одбор, којашто е надлежна за спроведување на постапката за наградување со годишен бонус и нематеријални награди на останатите лица со посебни права и одговорности, како и наградување на останатите вработени.

- **Применети критериуми за наградување**

Критериумите за наградување според кои се спроведуваше наградувањето во 2020 година, се дефинирани во Политиката за наградување и се во согласност со одредбите од Глава VI од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка („Службен весник на РСМ“ бр. 24/2018 и 113/19).

Дефинираните критериуми по одделни групи се како што следи:

- критериум за наградување на членовите на НО е остварувањето на надлежностите поврзани со надзорот на работењето на Банката.
- критериуми за наградување на Управниот одбор се обемот на надлежности и одговорности и успешноста во извршувањето на функцијата член на Управен одбор, обемот на работа и финансиската состојба на Банката, сложеноста во управувањето со Банката, успешноста во спроведување на стратегијата и годишниот план за работа, како и економските услови во кои делува Банката.
- лицата надлежни за функциите на контрола се наградуваат во согласност со критериумите поврзани со успешноста на нивното работење, независно од успешноста на активностите коишто се предмет на нивна контрола и се во директна корелација со нивната компетентност, професионалност, успешност и корпоративните вредности што ги поседуваат.
- критериуми за наградување на лицата со посебни права и одговорности се успешноста во исполнување или надминување на бизнис планот во делот за кој лицето со посебни права и одговорности е одговорно, ефикасноста во менаџирањето на процесите и подобрувањето на оперативната ефикасност, поттикнувањето и развивањето на креативен пристап во исполнување на работните плански активности, мотивацијата на вработените и промовирањето на тимската работа, постигнати исклучителни резултати во раководењето со што придонел за подобрување на резултатите и одговорноста на вработените и остварени исклучителни резултати при реализација на проектна задача.
- останатите вработени се наградуваат врз основа на остварување на планските задачи во повисок обем од предвиденото, зголемена ефективност и ефикасност во извршувањето на работните активности, дополнителен личен ангажман и вонредно залагање во реализирање на работните обврски, покажување дополнителна иницијатива за одредени задачи во интерес на Банката кои се надвор од описот и пописот на работното место на кое е распореден вработениот и придонесот во промовирање на корпоративните вредности на Банката.

- **Критериумите врз основа на кои е определен делот од надоместокот што се исплаќа во форма на акции или други права коишто даваат можност за стекнување акции**

Во ТТК Банка АД Скопје не се исплаќаат надоместоци во форма на акции и други права коишто даваат можност за стекнување акции.

- **Износ и структура на вкупен надоместок исплатен во текот на 2020 година**

Вкупниот надоместок исплатен во Банката во текот на 2020 година изнесува 180.940 илјади денари. Структурата на вкупниот надоместок искажана според висината и бројот на лица на кои им е исплатена соодветната висина, и по одделни групи и број на лицата во одделната група е следна: во 000 МКД

Р. бр	Категории лица	надоместок бруто 2020			сооднос на фиксен и варијабилен дел	број на лица во група	број на лица на кои е исплатен варијабилен дел
		фиксен	варијабилен	вкупно			
1	Членови на НО	4.144	2.667	6.811	1,5:1	7	7
2	Одбор за ревизија	465	/	465	/	5	/
3	Членови на УО	8.490	2.595	11.085	3,3:1	2	2
4	Лица со посебни права и одговорности	37.961	3.562	41.523	10,6:1	28	18
5	Останати вработени	120.483	573	121.056	210,3:1	208	90
Вкупно		171.543	9.397	180.940	18,3:1	250	117

- **Сооднос на фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок**

Фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок се во сооднос 18,3:1.

апсолутен износ во 000мкд		сооднос на фиксниот и варијабилниот дел
фиксен дел	варијабилен дел	
171.543	9397	18,3:1

VII. Информации и податоци за политиката на Банката за избегнување судир на интересите

Во 2020 година Банката работеше во согласност со Политиката за идентификување и спречување судир на интереси усвоена од Надзорниот одбор на Банката на седницата од 28.6.2018 година.

Политиката е во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и нејзините измени и дополнувања објавени во („Сл. весник на РСМ“ бр.24/18 и бр. 113/19), Законот за банките („Сл. весник на РСМ“ бр. 67/07, бр. 90/09, бр. 67/10, бр. 26/13, бр.15/15, бр.153/15, бр.190/16, бр.7/19 и бр.101/19) и останатата регулатива којашто уредува прашања поврзани со судир на интереси како и во согласност со прифатени професионални стандарди и кодекси на однесување.

Со оваа Политика се дефинирани општите правила и генерални насоки за идентификување, избегнување и спречување судири на интереси, како и за преземање мерки и активности во случаите кога постои судир на интереси.

Политиката е обврзувачка за лицата со посебни права и одговорности во Банката и за сите вработени во Банката.

Конзистентната примена на оваа Политика овозможува навремено идентификување на судирите на интереси и преземање соодветни мерки и активности во случаите на постоење судир на интереси.

Членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор, Одборот за ревизија и Одборот за управување со ризици и лицата со посебни права и одговорности кои во согласност со Статутот на Банката се назначени од Управниот одбор на Банката на секои шест месеци даваат писмена изјава за не/постоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката.

За постоење судир на интереси, пред одржување на седницата, членовите на органите на Банката даваат писмена изјава којашто се доставува до Надзорниот одбор и до Управниот одбор на Банката и во која се наведува основот од кој произлегува судирот на интереси. Членовите на органите на Банката не присуствуваат при донесувањето на одлуките доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката.

Банката има обврска да ги достави до Народната банка писмените изјави за постоење судир на интересите дадени од лицата со посебни права и одговорности во Банката, заедно со основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката во рок од 15 дена по нивното донесување.

VIII. Информации за користењето услуги од надворешни лица коишто се значајни за целокупното работење на Банката

За целите на управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица, во 2020 година Банката работеше во согласност со Политика за користење услуги од надворешни лица, потврдена од Надзорниот одбор и Методологијата за избор, следење и оцена на користени услуги од надворешни лица донесена од Управниот одбор, целосно усогласени со релевантните подзаконски акти на Народната банка на Република Северна Македонија.

Предмет на уредувањето на Политиката за користење услуги од надворешни лица е утврдувањето на основните принципи и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица. Користењето услуги од надворешни лица го опфаќа користењето услуги коишто ѝ овозможуваат на Банката да ги врши нејзините финансиски активности, вклучувајќи ги и помошните банкарски услуги коишто можат да ја изложат Банката на оперативен ризик.

Основната цел на оваа Политика е со нејзините одредби да биде опфатен целиот процес, што вклучува најмалку:

- основни принципи и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;
- критериуми за дефинирање на значајни услуги од надворешни лица; донесување одлука за користење услуги од надворешни лица;
- нивниот избор;
- склучување на договорот;
- оцена и следење на ризиците поврзани со користењето на услуги од надворешни лица;
- надзор на работењето на надворешното лице од аспект на услугите коишто ги извршува за Банката вклучувајќи и следење на работењето на лица коишто надворешното лице ги користи при вршењето на услугите за Банката како и
- известување на органите на Банката за изложеноста од ризикот на користење на услугите од надворешни лица.
- правила и активности за замена на надворешното лице (англ. exit strategy).

Изборот на надворешно лице се заснова на соодветна анализа на неговото работење. За таа цел Банката развива сопствени критериуми (основни и дополнителни) врз основа на кои врши оцена на способноста и капацитетот на надворешните лица за навремено, квалитетно и ефикасно извршување на услугите.

Квалитетот на услугите што ги обезбедуваат надворешните лица е предмет на следење и годишна оцена.

Оцената на користените услуги од надворешни лица е фаза од процесот на користење услуги од надворешни лица, којашто во согласност со Политиката за користење услуги од надворешни лица се врши на годишна основа за склучените договори со надворешните лица чиишто услуги може да ја изложат Банката на оперативни ризици, по пропишана методологија. Годишното оценување го сочинуваат поединечна оцена на способноста и квалитетот на услугите од надворешните лица преку оцена на поодделни критериуми и сумарна оцена, кои се дел од годишен интегриран извештај којшто се доставува до Одборот за управување со ризици, Управниот и Надзорниот одбор на Банката.

IX. Политика на дивиденди

Во 2020 година, во согласност со Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2019 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката, нето-добивката во вкупен износ од 108.368.973 денари се распредели на дел за резерви во износ од 8.501.293 денари и дел за дивиденда во вкупен износ од 99.867.680 денари или 110,00 денари бруто по акција. Дивидендата се исплати во месец април 2020 година.

X. Изгледи за иден развој и деловен потфат

Во услови на продолжена и сè уште непредвидлива здравствена криза, ТТК Банка АД Скопје и понатаму будно ќе ги следи сите макроекономски параметри и интерни индикатори и ќе го прилагодува своето работење на пазарни услови, со фокус кон одржување на ликвидноста и долгорочната стабилност.

Во наредниот период, Банката ќе продолжи да дејствува проактивно фокусирајќи се кон стабилно и профитабилно оперативно работење врз основа на реални и предвидливи очекувања. Растот на кредитната активност на Банката се очекува да се реализира преку зголемување на уделот на работа со населението и задржување на фокусот кон работа со мали и средни претпријатија, паралелно со севкупното закрепнување на економската активност и зголемената побарувачка за кредити. Потпирањето на сопствените извори на финансирање и понатаму ќе биде основа на деловната стратегија, при што и натаму депозитите од секторот население остануваат со доминантно учество во вкупните извори на средства.

Банката ќе ги презема сите неопходни активности за одржување на квалитетот на портфолиото, развој на понудата на производи и изнаоѓање флексибилни решенија приспособени на потребите на клиентите - правни и физички лица кои се најзасегнати од COVID-19 кризата.

Во следниот период фокусот на Банката ќе биде насочен кон контрола на сите видови ризици посебно кредитниот, одржувањето ниска стапка на ненаплатливи кредити како еден од поизразените трендови ќе се остварува и во иднина преку ефикасното дејствување, продажбата на ненаплатливите кредити, подобрата наплата и очекувањата за економска стабилизација.

Со цел креирање одржливи и ефикасни процеси и реализација на планираниот обем на активности во согласност со Деловната политика, Банката ќе продолжи да работи на дигитализација на процесите и надградба на производите и услугите достапни преку дигиталните канали (електронско и мобилно банкарство).

5.2. Финансиски перформанси на Банката

➤ Биланс на успех

во илјади денари	Остварено	Остварено	Индекс	
	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2020	апс.	(%)
Нето приходи од камата	268.129	269.256	1.127	100,4%
Нето приходи од провизии	139.365	147.672	8.307	106,0%
Нето приходи од курсни разлики	8.054	9.500	1.447	118,0%
Нето-приходи од тргување од средствата и обврските за тргување	16.551	-5.212	-21.763	-31,5%
Останати приходи од дејноста	79.613	41.236	-38.376	51,8%
Вкупни оперативни приходи	511.712	462.453	-49.259	90,4%
Оперативни трошоци	-327.279	-332.622	-5.343	101,6%
Нето оперативен приход	184.432	130.097	-54.336	70,5%
Исправка на вредност на нефинансиски средства	-1.724	-636	1.088	36,9%
Исправка на вредноста на финансиски средства	-61.787	-28.539	33.248	46,2%
Добивка (загуба) пред оданочување	120.922	100.922	-20.000	83,5%
Данок на добивка	-12.553	-10.292	2.261	82,0%
Добивка (загуба) по оданочување	108.369	90.630	-17.739	83,6%

Во периодот 1.1.2020 - 31.12.2020 година Банката оствари **добивка пред оданочување во износ од 100,9 милиони денари**. Банката ја потврди својата успешност и ја заврши годината со позитивен финансиски резултат кој е со зајакнат квалитет бидејќи е резултат најмногу на ефектите од редовните приходи на Банката. Во текот на 2020 година бележи раст на двете најзначајни компоненти во билансот на успех преку кои остварува приход т.е. зголемување на нето-приходите од камати за 0,4% и на нето-приходите од провизии за 6%.

Нето-приходите од камати и понатаму остануваат основна компонента во формирање на вкупниот оперативен приход на Банката со учество од 58,2%.

Во тековната 2020 година, како резултат на забрзаното кредитирање кон секторот домаќинства, **приходите од камати** генерирани од овој сектор се повисоки, при што нивното учество се зајакнува и станува најзастапена компонента во структурата на приходите од камата, за сметка на намаленото учество на приходите од камата кај секторот банки и финансиски институции и нефинансиски друштва.

Доминантна компонента во структурата на **расходите од камата** и натаму има секторот домаќинства и истиот бележи намалување во однос на минатата година. Нивното учество во текот на 2020 година се намалува за сметка на зголеменото учество на секторите финансиски институции и стопанство. На годишна основа, учеството на расходите од камата од секторот домаќинства има опаѓачки тренд како резултат на резултат на пониски каматни стапки.

Нето-приходите од провизии се втор значаен приход во структурата на вкупните приходи на Банката. Категоријата нето-приходи од провизии за 2020 година изнесуваат 147,7 милиони денари и се повисоки во однос на претходната година за 6% како резултат на повисокиот обем на платниот промет во земјата како од секторот население така и од секторот стопанство како и приходите од провизии од финансиската активност - кредитирање. Учеството на провизиите од секторот домаќинства во 2020 година бележи зголемување и изнесува 51,6% (2019: 49,7%), од кои 34,5% се провизии остварени од платниот промет во земјата, 5,6% се провизии остварени во доменот на картичното работење, 5,4% се провизии остварени од платниот промет со странство и 4,6% од провизии од кредитни активности. Учеството на провизии остварени од нефинансиските правни лица изнесува 39,3% (2019: 41,9%), од кои 25,3% потекнуваат од платниот промет во земјата, 6,3% од провизии од кредитни активности и 3,8% од платниот промет со странство.

Кај оперативните трошоци во текот на 2020 година се забележува пораст од 1,6% или 5,3 милиони денари. Најголем придонес во растот на оперативните трошоци има категоријата трошоци за плати и вработени, како и материјални, останати и административни трошоци.

Исправката на вредност на нефинансиските средства на Банката на нето-основа изнесува 0,6 милиони денари и е резултат на реализацијата на одредбите од Одлуката на НБРСМ за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.

Исправката на вредност на финансиски средства на нето-основа за 2020 година изнесува 28,5 милиони денари и издвоените исправки на вредност во анализираниот период соодветствуваат со обемот, структурата и квалитетот на пласманите на Банката.

➤ Извори на средства

Динамиката и структурата на позначајните позиции во рамките на вкупните извори на средства на Банката со состојба на 31.12.2020 година е следна:

во илјади денари	31.12.2019		31.12.2020		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од банки	226	0,0%	30.855	0,3%	30.629	13656,0%
Депозити од комитенти	7.133.884	80,7%	7.219.668	81,6%	85.784	101,2%
Обврски по кредити	384.235	4,3%	195.480	2,2%	-188.755	50,9%
Субординирани обврски	93.201	1,1%	188.234	2,1%	95.032	202,0%
Посебна резерва и резервирања	9.093	0,1%	5.944	0,1%	-3.149	65,4%
ПВР и останата пасива	89.148	1,0%	86.027	1,0%	-3.121	96,5%
Акционерски капитал и резерви	1.127.417	12,8%	1.118.248	12,6%	-9.169	99,2%
ВКУПНА ПАСИВА	8.837.204	100,0%	8.844.455	100,0%	7.250	100,1%

Вкупните извори на средства на Банката на крајот на 2020 година изнесуваат 8.844 милиони денари и на годишно ниво бележат зголемување за 7,3 милиони денари или за 0,1% како резултат на издадена корпоративна обврзница, зголемени депозити од комитенти и банки, наспроти намалените обврски по кредити.

Депозитите од комитенти изнесуваат 7.220 милиони денари и истите се зголемени за 85,8 милиони денари или 1,2%.

ТТК Банка АД Скопје, во текот на првиот квартал од 2020 година, издаде втора емисија на долгорочни должнички хартии од вредност (корпоративна обврзница) 1.500 корпоративни обврзници по номинална вредност од 1.000 ЕУР и вкупна номинална вредност од 1.500.000 ЕУР, односно 92.421.300,00 денари.

Обврските по кредити бележат намалување во однос на 2019 година, што се должи на вратени краткорочни позајмици од пазар на пари и на отплата на доспеаните рати од кредитните линии користени преку РБРСМ (ЕИБ и Посебен кредитен фонд).

✓ Депозити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2019		31.12.2020		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од финансиски институции	709.696	9,9%	919.822	12,7%	210.126	129,6%
Депозити од претпријатија	1.717.961	24,1%	1.478.204	20,5%	-239.758	86,0%
Депозити од домаќинства	4.706.227	66,0%	4.821.642	66,8%	115.415	102,5%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД БАНКИ И ДР.КОМИТЕНТИ	7.133.884	100,0%	7.219.668	100,0%	85.784	101,2%

Во текот на 2020 година, вкупната депозитна база на Банката се зголеми за 116,4 милиони денари или годишна стапка на раст од 1,6%. Растот потекнува од депозитите од секторот финансиски институции коишто бележат зголемување за 210,1 милион денари или 29,6%. Депозитите од домаќинства бележат годишен раст од 2,5% или во апсолутен износ 115,4 милиони денари.

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2019		31.12.2020		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски депозити	4.915.130	68,9%	5.017.467	69,5%	102.337	102,1%
Денарски депозити со девизна клаузула	36.258	0,5%	86.396	1,2%	50.138	238,3%
Девизни депозити	2.182.497	30,6%	2.115.805	29,3%	-66.691	96,9%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.133.884	100,0%	7.219.668	100,0%	85.784	101,2%

Од аспект на валутната структура, годишната промена на депозитната база укажува на раст на денарските депозити за 2,1% или 102,3 милиони денари и истите и натаму го задржуваат доминантното учество од 69,5%. Раст од 50,1 милиони денари е забележан и кај депозитите во денари со девизна клаузула којшто се должи од орочени средства од секторот стопанство, додека пад од 3,1% или 66,7 милиони денари бележат девизните депозити како резултат на одлив на депозити од секторот домаќинства.

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2019		31.12.2020		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити по видување	3.497.385	49,0%	3.877.913	53,7%	380.529	110,9%
Краткорочни депозити	1.473.607	20,7%	979.483	13,6%	-494.125	66,5%
Долгорочни депозити	2.162.892	30,3%	2.362.271	32,7%	199.379	109,2%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.133.884	100,0%	7.219.668	100,0%	85.784	101,2%

Порастот на вкупните депозити е резултат на порастот на депозитите по видување и долгорочните депозити. Депозитите по видување се зголемени за 10,9% или во апсолутен износ од 380,5 милиони денари и истите потекнуваат од секторот домаќинства, со што тие и понатаму претставуваат основен столб за одржување и зголемување на депозитната база. Долгорочните депозити бележат апсолутен пораст од 199,4 милиони денари или 9,2%, што во најголем дел произлегува од секторите финансиски институции и стопанство.

✓ Средства и пласмани

Позначајните позиции во рамките на вкупните средства на Банката во текот на 2020 година ја прикажаа следнава динамика и структура:

во илјади денари	31.12.2019		31.12.2020		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Парични средства и парични еквиваленти	2.041.327	23,1%	1.801.523	20,4%	-239.804	88,3%
Вложувања во хартии од вредност и средства за тргување	1.334.039	15,1%	1.238.215	14,0%	-95.823	92,8%
Кредити на комитенти, бруто	5.249.467	59,4%	5.501.175	62,2%	251.708	104,8%
Резервација за кредити	-142.289	-1,6%	-97.307	-1,1%	44.983	68,4%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	5.564	0,1%	2.543	0,0%	-3.020	45,7%
Основни средства	216.886	2,5%	216.282	2,4%	-604	99,7%
ABP и останата актива	132.211	1,5%	182.023	2,1%	49.812	137,7%
ВКУПНА АКТИВА	8.837.204	100,0%	8.844.455	100,0%	7.250	100,1%

Динамиката на вкупната актива на Банката е во согласност со движењето на вкупните извори на средства. Притоа, доминантното учество во вкупната актива и во текот на 2020 година се нето-кредитите на комитенти коишто во овој период забележуваат годишен раст од 5,8% или 296,7 милиони денари. Тие го зголемија своето учество во активата на 61,1% (2019: 57,8 %), за сметка на паричните средства коишто во текот на 2020 година забележаа намалување на учеството на 20,4 % (2019: 23,1 %).

✓ Кредити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2019		31.12.2020		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Кредити на претпријатија	2.098.951	40,0%	1.919.826	34,9%	-179.125	91,5%
Кредити на домаќинства	3.150.516	60,0%	3.581.349	65,1%	430.832	113,7%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.249.467	100,0%	5.501.175	100,0%	251.708	104,8%

На годишно ниво, бруто-кредитите на комитенти забележуваат зголемување во износ од 251,7 милиони денари или 4,8%. Кредитите на домаќинства во 2020 година имаат доминантно учество од 65,1% во вкупните кредити на Банката. Кај секторот домаќинства продолжи континуираниот тренд на зголемување и во 2020 година, при што годишниот апсолутен раст изнесува 430,8 милиони денари или 13,7%. Најголем придонес во растот имаат станбените кредити, хипотекарните и потрошувачките кредити. Кредитите на правните лица го намалуваат своето учество од 40,0% во 2019 година на 34,9% во 2020 година, или за 5,1 пп. Кредитите на правните лица во 2020 година бележат пад од 8,5% или 179,1 милиони денари.

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2019		31.12.2020		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски кредити	3.194.087	60,8%	3.421.384	62,2%	227.297	107,1%
Денарски кредити со девизна клаузула	1.894.021	36,1%	2.022.347	36,8%	128.326	106,8%
Девизни кредити	161.359	3,1%	57.444	1,0%	-103.915	35,6%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.249.467	100,0%	5.501.175	100,0%	251.708	104,8%

Во однос на валутната структура на кредитите, годишниот раст на денарските кредити за 7,1% придонесе за зајакнување на нивното учество во вкупните бруто-

кредити. Порастот произлегува од порастот на долгорочните кредити од секторот население. Во структурата на бруто-кредитите и натаму доминираат денарските кредити со 62,2% од вкупните бруто-кредити. Карактеристично е и зголемувањето на денарските кредити со девизна клаузула за 6,8% што произлегува во најголем дел од кредитите дадени на секторот домаќинства.

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2019		31.12.2020		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Краткорочни кредити	554.771	10,6%	484.876	8,8%	-69.895	87,4%
Долгорочни кредити	4.577.323	87,2%	4.965.688	90,3%	388.365	108,5%
Нефункционални кредити*	117.373	2,2%	50.611	0,9%	-66.762	43,1%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.249.467	100,0%	5.501.175	100,0%	251.708	104,8%

Во однос на рочната структура, долгорочните редовни кредити ја задржаа и ја зајакнаа доминантната позиција во рочната структура на кредитите. Долгорочните кредити се зголемуваат на годишно ниво за 8,5%, коешто произлегува од порастот на станбените, хипотекарните и потрошувачките кредити кај секторот домаќинства.

6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

5.1. Управување со ризици

Управувањето со ризиците претставува значајна функција во работењето на Банката, којашто обезбедува стабилност на долг рок и остварување на поставените цели со изложување на прифатливо ниво на ризик. Поради важноста на управувањето со ризиците при остварување на финансиските и деловните цели на Банката, во текот на 2020 година се спроведоа мерки и активности коишто дејствуваа во насока на унапредување на воспоставениот систем за управување со ризици.

Во согласност со организациската поставеност, управувањето со ризиците се спроведува на сите нивоа во организациската хиерархиска структура, и тоа на:

1. Стратегиско ниво – од страна на Надзорниот одбор, Управниот одбор и Одборот за управување со ризици;
2. Макро ниво – од страна на Дирекцијата за управување со ризици и
3. Микро ниво – од страна на вработените, кои при преземање на ризикот, ја остваруваат својата улога во управувањето со ризиците преку конзистентна примена на интерните акти на Банката.

Управувањето со одделните ризици ги опфаќа активностите поврзани со идентификување, мерење/оцена, следење и контрола на ризиците, со што се создава основа за исполнување на следните цели:

- Вработените кои ги преземаат ризиците и вработените кои управуваат со ризиците јасно да ги разбираат истите;
- Изложеноста на одделни ризици и вкупниот профил на ризик на Банката да биде во согласност со стратегијата и рамката поставена од страна на Надзорниот одбор;
- Одлуките за изложување на одделни видови ризици да бидат во согласност со целите поставени во Развојниот план на Банката;
- Воспоставување и одржување прифатлив сооднос меѓу стапката на принос и преземените ризици;
- Одржување соодветно ниво на капитал за покривање на сите преземени ризици.

➤ Адекватност на капиталот

Управувањето со капиталот на Банката и одржувањето соодветна стапка на адекватност на капиталот претставува составен дел од системот за управување со ризици. Во рамките на овој процес Банката пресметува интересен капитал потребен за покривање на материјалните ризици на коишто е изложена. На крајот на 2020 година стапката на адекватноста на капиталот изнесува 17,75%, што претставува зголемување од 0,82 процентни поени на годишна основа. На годишна основа има зголемување на активата пондерирана за кредитен ризик, а намалување за валутен и оперативен ризик.

➤ Кредитен ризик

Во текот на 2020 година кредитниот ризик претставуваше ризик со најголемо значење за работењето на Банката, а произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива.

Во текот на годината беа спроведени повеќе мерки коишто имаа цел унапредување на целокупниот процес на управување со кредитниот ризик, и тоа од фазата на одобрување, преку фазата на следење и мерење на кредитниот ризик, сè до фазата на присилна наплата на побарувањата и имплементација на мерките за ублажување на последиците од пандемијата на COVID-19.

Во текот на 2020 година Банката вршеше класификација на кредитната изложеност и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва само на поединечна основа.

Преку постојано следење на диверзификацијата на изложеноста од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип обезбедување, тип производ, валута и слично, се обезбеди дисперзирање на кредитниот ризик и оптимизирање на квалитетот на кредитната изложеност.

Вкупната кредитна изложеност на Банката на 31.12.2020 година изнесува 8.504 милиони денари и во однос на 31.12.2019 година е зголемена за 4,4%. На крајот на годината вкупниот износ на пресметана исправка на вредност/посебна резерва изнесува 114 милиони денари и истата на годишно ниво е намалена за 44.609 илјади денари.

Во прилог е претставена секторската структура на кредитната изложеност за 2020 и 2019 година. На годишно ниво најзначајно е зголеменото учество на изложеноста кон физички лица.

➤ Ликвидносен ризик

Во текот на 2020 година Банката на континуирана основа управуваше со ликвидносниот ризик во согласност со законските одредби и интерните акти и тоа преку одржување соодветно ниво на ликвидни средства, усогласена рочна структура на средствата и обврските, одржување соодветни стапки на ликвидност, како и почитување на интерните лимити за показателите за ликвидност.

Ликвидната актива на 31.12.2020 година изнесуваше 2.695 милиони денари и на годишна основа е намалена за 271 милиони денари, односно за 9,1%.

На крајот на годината учеството на ликвидната во вкупната актива изнесува 30,5%, а покриеноста на краткорочните обврски со ликвидна актива е 54,5%.

➤ Пазарни ризици

Преку следење на флукуациите на пазарните цени на хартиите од вредност коишто се дел од портфолиото за тргување, Банката на редовна основа управуваше со пазарниот ризик.

Поради минималното учество на портфолиото за тргување во вкупната актива на Банката, ризикот што произлегува од промената на цените на финансиските инструменти немаше значајно влијание врз нејзиното работење.

Во рамките на пазарните ризици, Банката управува и со каматниот и валутниот ризик. Банката на редовна месечна основа го утврдува ефектот од промените на каматните стапки врз економската вредност на портфолиото на банкарските активности, за што доставува извештаи до органите на управување и до НБРСМ. Каматниот ризик мерен преку учеството на промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности во сопствените средства бележи намалување од 1,1% на крајот на 2019 година на 0,6% на крајот од 2020 година.

Управувањето со валутниот ризик се остварува преку почитување на законските и интерно дефинираните лимити со кои се ограничуваат отворените девизни позиции по одделни валути и агрегатно, како и преку дефинирање и примена на прифатливи инструменти за ублажување на истиот. Во текот на годината споменатите показатели се движееа во рамките на воспоставените лимити.

На 31.12.2020 година отворената девизна позиција на Банката е долга и изнесува 115,4 милиони денари, што претставува 10,0% од сопствените средства на Банката.

➤ Оперативен ризик

Следењето и управувањето со оперативниот ризик што се појавува како последица на несоодветни или погрешни интерни процеси, поради грешки на

вработените, грешки на системот или поради влијанието на надворешни настани во Банката се спроведуваа во согласност со Политиката за управување со оперативен ризик.

Од извршената анализа на пријавените оперативни ризици во текот на 2020 година, најчеста причина за појава на ризични настани бил надворешен фактор.

Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациски единици, додека следењето и известувањето се надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Управувањето со оперативниот ризик е сложен процес кој бара активно учество на сите вработени во Банката со цел минимизирање на можноста за настанување штетни настани, ограничување на обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво коешто е прифатливо за Банката.

Во текот на 2020 година беа спроведени обуки за оперативен ризик на три нивоа и тоа: прво ниво за сите вработени, второ ниво за известувачите за оперативен ризик и трето ниво за лицата вклучени во годишната оценка на оперативниот ризик.

➤ Други немерливи ризици

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациски единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработуваше извештаи за следење на стратемскиот и репутациониот ризик, коишто ги доставуваше до Одборот за управување со ризици, Управниот одбор, Одборот за ревизија и до Надзорниот одбор.

Преземените мерки за унапредување на системот за управување со ризици придонесоа Банката да оствари ефикасно управување со истите, односно да ја одржува изложеноста на ризиците од оваа група на умерено ниво.

➤ Стрес-тест анализи

Дел од системот за управување со ризици претставуваат и стрес-тест анализите коишто се спроведуваат најмалку на годишна основа. Банката изврши стрес-тестирање на изложеноста на одделните ризици, како и нивното меѓусебно влијание преку спроведување комбинирано сценарио и стрес тестирање во обратна насока со состојба на 31.12.2020 година. Резултатите од стрес-тест анализата го рефлектираат влијанието на одделните ризици врз финансискиот резултат и стапката на адекватност на капиталот на Банката, при што истите покажаа дека солвентноста и ликвидноста нема да бидат загрозени и при реализација на претпоставките дефинирани во поодделните сценарија.

5.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП

✓ Кредитирање корпоративни клиенти и МСП

Во текот на 2020 година, Банката ја зајакнуваше соработката со постојните квалитетни клиенти поддржувајќи ја нивната ефикасност и успешност со понуда на индивидуални решенија и производи, а со цел создавање и одржување долгорочно партнерство.

Преку редовни контакти и посети на клиенти, континуирано се следеа потребите и задоволството од соработката, што придонесе за поквалитетно управување со конкурентноста на понудата на кредитните продукти, услугите од областа на платните промети, документарното работење и електронското банкарство.

Поради состојбата со пандемијата во продажбата се таргетираа високобонитетни компании со развоен потенцијал, со одржливи и профитабилни инвестициски проекти и со способност за сервисирање на обврските.

Банката континуирано преземаше активности за засилен мониторинг на работењето на клиентите со повисок кредитен ризик што резултираше со подобрување на наплатата на редовните и побарувањата во доцнење.

Поради состојбата со пандемијата со корона вирусот, а со цел ублажување на последиците од пандемијата се излезе во пресрет на клиентите кои беа директно погодени и имаа значително намалување на работењето преку понуда за промена на договорни услови на кредитната изложеност на клиентите.

Од аспект на структурата на кредитното портфолио на Банката на 31.12.2020 година, учеството на кредитите на корпоративните клиенти изнесува 42,2%, а кредитите на МСП учествуваат со 57,8% во вкупните кредити на правните лица.

Според валутната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти е остварен пораст на учеството на денарските кредити од 86,2% на 93,9% во 2020 година во однос на 2019 година, за сметка на намалување на учеството на девизните кредити од 10% на 2,6% и благо намалување на учеството на денарските кредити со девизна клаузула од 3,8% на 3,5% за 2020 година во однос на 2019 година.

Во однос на рочната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти може да се забележи значителна разлика во однос на претходната година што се однесува до соодносот на долгорочните со краткорочните кредити. За разлика од 2019 година кога 68,3% од вкупното портфолио на големи клиенти го сочинувале долгорочните кредити, за 2020 година овој процент е значително зголемен на 86%. Поради тоа има намалување на учеството на краткорочните кредити за 2020 година на 14% за разлика од 2019 година кога учествувале со 31,7% во вкупното портфолио на големите клиенти.

Нивото на квалитет на кредитното портфолио се зголеми преку градење стабилни и трајни односи со клиентите, внимателно управување со кредитниот ризик, како и ефикасна и организирана функција на наплата.

Според валутната структура, во кредитното портфолио на МСП се забележува пораст на учеството на денарските кредити во 2020 година во однос на 2019 година за 7 процентни поени и тоа од 86% на 93%, на сметка на овој пораст има намалување на учеството на денарските кредити со девизна клаузула и тоа за 4,7 процентни поени, односно од 8,4% на 3,7% и намалување на учеството на девизните кредити за 2,3 процентни поени и тоа од 5,6% на 3,3%.

Во однос на рочната структура, кредитното портфолио на МСП се карактеризира со доминантно учество на долгорочните кредити, односно 85% што е на слично ниво како и претходната година. Краткорочните кредити за 2020 година учествуваат со 15% во вкупното портфолио на МСП клиенти.

✓ Депозитно работење на корпоративни клиенти

Во текот на 2020 година како резултат на намалена економска активност и зголемена потреба за ликвидност, депозитите на корпоративните клиенти бележат намалување од 159,35 милиони денари во однос на претходната година.

Како што може да се забележи по рочната структура, депозитите по видување бележат процентуален раст од 23 процентни поени во текот на 2020 година во однос на 2019 година, односно се зголемени од 20,2% на 43,2% за 2020 година поради зголемена потреба за ликвидност.

Во однос на валутната структура, учеството денарските депозити во текот на 2020 година бележи намалување од 7 процентни поени за сметка на девизните депозити, но сè уште имаат доминантно учество од 87,1%, наспроти девизните депозити со 12,9% во вкупното депозитно портфолио на големите клиенти.

Депозитната активност во делот на МСП исто како кај корпоративните клиенти бележат тренд на намалување во износ 80 милиони денари во текот на 2020 година.

Анализирано по валутна структура и во 2020 година денарските депозити го задржуваат доминантно учество во депозитната база на МСП со 85,4%, при што бележат намалување на учеството од 3,2 процентни поени во однос на претходната година. Исто така учеството на девизните депозити се намалува во текот на 2020 година, за сметка на зголеменото учество на денарските депозити со девизна клаузула коишто бележат пораст од 4,8 процентни поени, односно го зголемуваат учеството на 7,9% во 2020 година.

Во рочната структура на вкупните депозити на МСП се забележува благ пораст на депозитите по видување од 1,5 процентни поени во текот на 2020 година во однос на 2019 година. Депозитите по видување имаат доминантно учество од 88,7% во вкупните депозити на МСП клиентите за разлика од орочените депозити кои учествуваат со 11,3% во вкупните депозити на МСП.

5.3. Деловна мрежа

Во годината зад нас, Банката на своите клиенти им овозможи професионално користење на производите и услугите, притоа ставајќи го акцентот на ефикасноста на своите услуги преку квалитетното и брзо опслужување.

И во текот на 2020 година Банката го насочи фокусот на работењето во сегментот Деловна мрежа на патот кон остварувањето на поставените деловни цели, и тоа:

- Подобрување на квалитетот на услугата, а со тоа зголемување на задоволството и на лојалноста на клиентите кон Банката;
- Преземање активности за дополнителна продажба на производи и услуги на постојните клиенти;
- Обуки, тренинзи и тестирање на вработените со цел зајакнување на стручноста и на знаењето на вработените во филијалите и во експозитурите;
- Континуирана поддршка на вработените за остварување на продажните цели и следење на степенот на остварување;
- Подобрување на организацијата на работење и ефикасноста на процесите.

➤ **Физички лица**

Во 2020 година Банката оствари пораст на кредитното портфолио во споредба со минатата година.

Преку целата година, Банката активно и во согласност со пазарните услови, потребите и барањата на корисниците ја прилагодуваше понудата преку измена на условите и воведување продажни промоции со акцент на потрошувачките и станбените кредити. Исто така Банката во согласност со законските прописи, на два пати овозможи одложување на плаќањето и продолжување на рокот на отплатата на кредитните производи за физичките лица погодени од пандемијата.

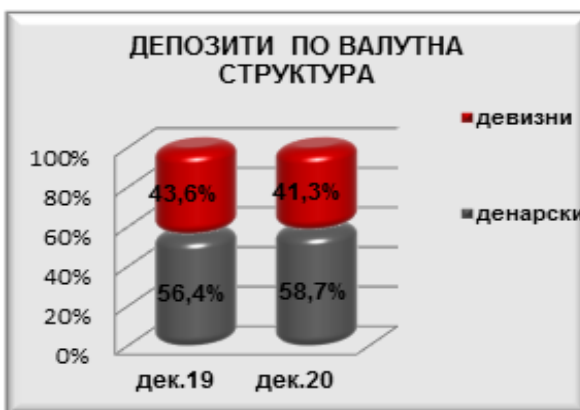
Конкурентноста на понудата овозможи успешна реализација и зголемување на портфолиото на кредитите кај физичките лица.

Во вкупните кредити одобрени на физички лица најголемо процентуално учество имаат потрошувачките и хипотекарните кредити со 55,2%, потоа следуваат станбените кредити со 38,6% и останато кредитните картички и негативните салда.

Во областа на депозитното работење, во 2020 година, Банката и натаму продолжи со систематскиот пристап во спроведувањето на стратегијата на задржување на постојното депозитно портфолио и селектирање на новите депозити во согласност со пазарните услови. По валутна структурата на депозитите кај физичките лица, штедењето во денари во текот на 2020 година бележи пораст од 2,3 пп и го зајакна учеството со 58,7%, за сметка на штедењето во странска валута кое учествува со 41,3% во вкупното депозитно портфолио.

Во однос на рочната структура, депозитите по видување учествуваат со 56,8%, додека орочените депозити до и над една година со 43,2%. Се забележува тренд на пораст на депозитите по видување за 6,6 пп во однос на 2019 година.

5.4. Картично работење

Во 2020 година картичното портфолио се задржа на приближно исто ниво како и во текот на 2019 година, со издадени вкупно 42.892 VISA картички (дебитни и кредитни за физички лица, односно кредитни картички за правни лица).

Се реализираа многубројни презентации кај правни лица со цел зголемување на директната продажба на картичките, аквизиција на правни лица за исплата на плата преку дебитни картички, како и воспоставување стабилни и постојани деловни односи со клиентите.

Реализиран е зголемен број трансакции со VISA картичките на ТТК Банка АД Скопје на АТМ и ПОС мрежа за 8,75%, односно зголемен вкупен промет на АТМ и ПОС мрежа за 16,37 % во однос на 2019 година. Прометот на ПОС-мрежата е зголемен за 61,17 %, а во делот со трансакции за 86,83% во однос на 2019 година.

5.5. Платен промет во земјата и странство

Во 2020 година Банката продолжи успешно да ги извршува активностите во делот на платните промети и максимално да се ангажира во задржување на довербата и задоволување на потребите на своите комитенти.

Банката работеше на доближување на производитите до постојните клиенти и привлекување нови преку понуди прилагодени на потребите на клиентот и продолжи со обезбедување брза и квалитетна услуга.

➤ Платен промет во земјата

Банката вршеше услуги од денарскиот платен промет преку мрежата филијали и експозитури и преку електронско и мобилно банкарство наменето за физички и правни лица.

Понудата на квалитетен, комплетен и ефикасен банкарски сервис секако даде придонес за зголемување на базата на денарски сметки на клиенти физички лица за 6,73% во однос на минатата година како и задржување на континуитет во бројот на денарски сметки на правни лица.

Во текот на 2020 година се евидентирани позитивни движења и во доменот на денарскиот платен промет. Бројот на обработени трансакции на задолжување во денарскиот платен промет во споредба со минатата година бележи пораст од 6,4% со што се продолжува трендот на зголемување.

Покрај вообичаените стандардни услуги од платниот промет и во 2020 година Банката продолжи да го промовира и да го развива користењето на електронското и мобилното банкарство.

➤ Платен промет со странство

И во 2020 година Банката продолжи со комплетна и брза банкарска услуга, со цел ефикасно, квалитетно и навремено задоволување на барањата на клиентите. Банката вршеше услуги на клиентите од платниот промет со странство преку мрежата на филијали и експозитури. Банката ги вршеше непречено трансакциите за обработка на ностро и лоро дознаки при што кај бројот на обработени девизни лоро дознаки се бележи зголемување од 17,7% во однос на минатата година.

Во делот на платниот промет со странство ќе продолжи да се стреми кон поефикасен, поквалитетен и лесно достапен банкарски сервис.

5.6. Електронско банкарство

Банката продолжи да го афирмира работењето на клиентите по пат на електронско банкарство и го задржа позитивниот тренд на раст и во бројот на корисници и според бројот на реализирани налози. На зголемувањето на бројот на корисници дополнително влијаеше и тоа што Банката континуирано ја нуди оваа услуга без фиксни трошоци за приклучок и со најниски надоместоци.

Продолжи растот и во бројот на корисници на апликацијата за мобилно банкарство ТТК М-банк со единствен, модерен и препознатлив дизајн, кој овозможува користење на производите и услугите на Банката, односно управување со сопствените финансии преку целосна достапност на банкарските услуги на мобилните телефони со оперативен систем Android и iOS, независно од времето и од локацијата на корисникот.

Евидентно е зголемување во бројот на корисници на електронските сервиси за информирање (СМС и е-пошта), што укажува на фактот дека клиентите ја препознаваат предноста на овој сервис, што овозможува брзо и сигурно информирање и контрола на состојбите на сметките, како и поголема безбедност и заштита при реализацијата на трансакциите.

5.7. Средства и ликвидност

Во текот на изминатата година Банката успешно управуваше со активата и пасивата, ликвидносниот и валутниот ризик, како и со оперативната и стратегиската ликвидност, во согласност со законските и подзаконските акти, а во линија со поставените цели и задачи од Комисијата за управување со актива и пасива, Одборот за управување со ризици и Комисијата за управување со ликвидност, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот и валутниот ризик.

Во 2020 година целиот банкарскиот сектор функционираше во услови на структурен вишок на ликвидност. Каматната стапка на основниот инструмент за монетарно регулирање-благајничките записи (БЗ) се движеше во интервал помеѓу 2,25% и 1,50%. Првото намалувањето на каматната стапка на основниот инструмент на НБРСМ за 0,25 пп беше направено на почетокот на првото тромесечје од 2020 година во услови на континуиран откуп на девизи на девизниот пазар и континуиран вишок на слободни парични средства во банкарскиот систем во целина. Следното намалување на каматната стапка на основниот инструмент на НБРСМ за 0,25 пп беше направено на почетокот на вториот квартал од 2020 година кога паралелно се намали и вкупно понудениот износ на благајнички записи за 8 милијарди денари на ниво на понуда од 17 милијарди денари заради делумно релаксирање на монетарната политика и паралелно зголемување на кредитната активност на банките, најмногу заради кризата којашто беше предизвикана од COVID-19. Веќе следниот месец, со продлабочување на ефектите од кризата и падот на индустриското производство и домашната потрошувачка, НБРСМ дополнително ја намали каматната стапка на Благајничките записи за дополнителни 0,25 пп со паралелно намалување на износот на доделените благајнички записи за 7 милијарди денари при што износот што се нудеше од НБРСМ изнесуваше 10 милијарди денари со каматна стапка од 1,5%. По олабавувањето на монетарната политика, НБРСМ ја задржа основната каматна стапка од 1,50% и понудениот износ на благајнички записи од 10 милијарди денари до крајот на 2020 година.

Во текот на 2020 година, паралелно со намалувањето на основната каматна стапка на благајничките записи, и каматните стапки на државните хартии од вредност имаа тенденција на опаѓање со неколкукратно намалување на стапката на принос на

12-месечните денарски државни записи и државните обврзници за 20 базични поени кај државните записи, односно 65 базични поени кај државните обврзници.

Банката го пласираше вишокот ликвидни средства во хартии од вредност издадени од државата и НБРСМ, преку монетарните инструменти на НБРСМ, како и на Меѓубанкарскиот пазар на пари. Видот и инструментите што беа користени за пласирање на вишокот на средствата зависеа од тековната и планираната рочна структура на средствата и обврските на краток и долг рок како и од движењата на каматните стапки на пазарот на пари и на хартиите од вредност. Дополнително, почнувајќи од септември 2020, Банката го пласира вишокот ликвидни средства во парични удели во Отворениот инвестициски фонд - Паричен фонд на КБ „Публикум Инвест“. Тековните потреби од ликвидни средства главно беа задоволени на домашниот Меѓубанкарскиот пазар на пари.

Во изминатата година, коефициентот на ликвидната актива, како однос на ликвидната актива и вкупната актива, анализиран на месечно ниво, се движи во интервалот од 28,23% до 31,65%^[1] и е на нивото на ликвидност на банкарскиот систем.

Банката ефикасно и ефективно ја исполнува обврската за задолжителна резерва и просечно месечно постигнува коефициент на исполнување на денарската задолжителна резерва од 108,64%. Банката ја следи девизната ликвидност преку интерни оперативни лимити, со цел максимизирање на можностите за валутна и рочна трансформација на изворите на средства со едновремено исполнување на обврската за девизна задолжителна резерва во согласност со законската регулатива при што Банката ја исполнува обврската за задолжителна резерва во евра со издвојување средства на девизната сметка на Народната банка на РСМ во странство најмалку еднакво на 95% од пресметката, а 5% од пресметаната задолжителна резерва во евра ги издвојува на девизната сметка во евра во МИПС во НБРСМ.

Структурата на ликвидната актива којашто ја одржува Банката овозможува ефикасно управување со ликвидноста, обезбедувајќи принос на вишокот ликвидност над пресметката на задолжителната резерва со пласманите во државни хартии од вредност (ДХВ), богајнички записи (БЗ) и вложувања во парични удели на ОИФ-парични фондови. Вложувањата на Банката во ДХВ и БЗ на крајот на годината изнесуваат 1.326,96 милиони денари и се намалени за вкупно 337,3 милиони денари, односно за 20,3% во однос на вложувањата на крајот на минатата година. Најголемо намалување има кај вложувањето на Банката во БЗ за 286 милиони денари односно намалување за 61,2% во однос на минатата година и тоа заради намалувањето на максималната доделена понуда на БЗ на Банката од страна на НБРСМ во првата половина на тековната година. Портфолиото на ДХВ на ТТК Банка АД Скопје во текот на 2020 година се намали за 4,2% и тоа кај категориите на државни обврзници на 2,3 и 5 години за 4,8% додека кај портфолиото во 12-месечни денарски државни записи се забележува намалување за 3,7%.

Во текот на целата година Банката ја одржува агрегатната отворена девизна позиција којашто е во рамките на лимитот поставен со регулативата на НБРСМ и Политиката за управување со валутен ризик и ефикасно управува со девизниот ризик минимизирајќи ја веројатноста од настанување загуба, како резултат на неповолно движење на интервалутарните односи на девизниот пазар.

Во текот на годината Банката ги исполнува и регулаторните обврски за стапките на ликвидност до 30 и 180 дена и ефикасно управува со рочната структура на активата и пасивата во рамки на прифатливото ниво на ризик. Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик Банката го пресметува и следи нивото на концентрација и учеството на 20-те најголемите депоненти во просечната депозитна

^[1] Коефициент на ликвидна актива, во согласност со Политиката за управување со ликвидносен ризик на Банката со важност од 27.12.2019 година којшто ги вклучува пласманите на Банката во континуираните државни обврзници на Министерство за финансии.

база и ги исполнува интерните ликвидносни показатели дефинирани во Политиката за ликвидносен ризик.

Во текот на 2020 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските од склучени кредитни линии одобрени од страна на Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ) во денари со девизна клаузула и девизи, при што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2020 година се намали за 28% и изнесува 136,4 милиони денари (2019: 190,9 милиони денари).

Трезорско работење

Во 2020 година Трезорот работеше во специфични услови предизвикани од COVID-19 кризата, но успеа ефикасно да ги извршува редовни активности за снабдување на филијалите и експозитурите со готовина, обработка на домашна и странска валута, опслужување на банкоматите што се наоѓаат во изнајмени простории, како и организација на транспортот на пари наменети за полнење банкомати лоцирани во филијали и во експозитури на Банката.

Постапувајќи по Одлуката на НБРСМ за проверка на автентичност и соодветност, условите на враќање во оптек на книжни и ковани пари, трезорот вршеше обработка и пречистување на книжните пари со машините што ги набави Банката за оваа намена.

Банката има склучено договор за соработка со надворешно лице во делот на вршење на услугата транспорт и пренос на готовина во денари и девизи со кое трезорот има добра соработка и успешно го менаџираше снабдувањето со готовина во поразлични услови во однос на претходните години предизвикани од COVID-19 кризата.

Заради дисперзија на ризикот, Банката има склучено договор со уште едно надворешно лице - давател на услуга за транспорт на готовина и опслужување на банкомати во денари, така што оваа услуга ја вршат два правни субјекти со што е зголемен квалитетот и ефикасноста во снабдувањето со готовина на деловната мрежа и опслужувањето на банкоматите.

Работа со хартии од вредност

Во сегментот на работа со хартии од вредност во деловната во 2020 година Одделот за работа со хартии од вредност преземаше мерки и активности за привлекување нови клиенти преку развиената мрежа на експозитури низ целата земја преку унапредување на квалитетот на услугите, следење на потребите на клиентите, информирање и известување за можностите и ризиците поврзани со инвестициите во хартии од вредност.

Во услови на криза којашто беше предизвикана од COVID-19, Одделот го промовираше електронското тргување со хартии од вредност преку платформата е-трејдер при што тргувањето беше без надоместок за користење на услугата, а клиентите на Одделот беа услужени без физички да бидат присутни во Банката.

На почетокот на 2020 година преку Одделот се финализира проектот за издавање корпоративна обврзница на ТТК Банка АД Скопје – втора емисија, тие котираат на официјалниот пазар на Македонска берза на хартии од вредност и може да се тргуваат на секундарниот пазар.

5.8. Маркетинг и развој на производи

Здравствената криза предизвикана од пандемијата COVID-19 наметна потреба за прилагодување на процесите и активностите на потребата за редуцирање на контактите со клиентите во експозитурите и филијалите, за засилена комуникација на

мерките за превенција и заштита од ширење на коронавирусот, за брза промена на условите на кредитните производи, за поттикнување на користењето на производите и услугите достапни преку дигиталните канали, а со цел обезбедување максимална поддршка за корисниците.

Во овие услови се делуваше со примарен фокус да се обезбеди квалитетна и навремена комуникација, безбедно и ефикасно да се излезе пресрет на сите финансиски потреби на корисниците овозможувајќи континуирана и квалитетна банкарска услуга преку дигиталните канали со низа поволности.

Со цел да понуди дополнителна вредност и да обезбеди максимална поддршка за корисниците, во соработка со осигурителното друштво „Триглав Осигурување Живот“ АД Скопје во март 2020 година Банката понуди повеќе комбинирани кредитни производи со осигурителни производи- полиси за ризико животно осигурување во рамки на постојните категории: потрошувачки кредити, станбени и хипотекарни кредити со поповолни кредитни услови: фиксни каматни стапки на подолг рок, подолг рок на отплата, поголеми максимални износи на кредит, без трошоци за администрирање и без трошоци за предвремена отплата на кредитот.

Успешната реализација на станбените кредити, хипотекарните и потрошувачките кредити континуирано во текот на годината беше поддржана со промотивни поволности за намалување или целосно изземање на провизијата за одобрување и други поволности.

Подобрените услови на производите, продажните промоции и промотивните активности придонесоа за јакнењето и проширувањето на соработката со постојните корисници како и привлекувањето нови корисници со плата/пензија во ТТК Банка АД Скопје.

Банката активно управуваше со целокупната понуда на производи и услуги кои со изменети услови во согласност со донесените Уредби со законска сила во целост беа достапни до крајните корисници и за време на вонредните услови. Со цел да овозможи полесно надминување на финансиските потешкотии со кои се соочуваат клиентите поради кризата предизвикана од COVID-19 и со цел да го олесни враќањето на кредитните изложености во април и во септември Банката објави Јавни понуди за одложување на плаќањето за период од 6 месеци преку промена на договорни услови за физичките лица.

Со Уредбата со законска сила за примена на законот за облигационите односи и определување на висината на стапката на казнената камата за време на траење на вонредната состојба се воведоа понуди со поповолни услови на кредитни производи за физички и правни лица со важност од април до завршување на вонредната состојба.

Во функција на олеснување на пристапот до производи и услуги на корисниците во Банката во услови на здравствена криза преку намалување на физичкото присуство и поттикнување на користењето на услугите достапни преку електронските канали активно, брзо и ефикасно беа реализирани следните активности:

- изземање на провизијата за подигнување готовина со Visa Classic дебитни и кредитни картички на банкоматите на ТТК Банка АД Скопје и на банкоматите на останатите деловни банки на територијата на општините Дебар и Центар Жупа во кои беше прогласена кризна состојба;
- воведување промотивен период во кој беа изземени провизиите за трансакции во денарскиот платен промет извршени од страна на физички лица преку електронското и мобилното банкарство;
- воведување можност за бесплатно користење на услугата електронско тргување со хартии од вредност;
- овозможување организирана предвремена исплата на пензии и парични права од социјална и детска заштита во повеќе денови преку навремено информирање за тоа и апелирање средствата првенствено да се користат

безготовински, за плаќање во трговската мрежа, преку електронското или мобилното банкарство, а во случај на потреба од готовина да се подигнуваат од банкомат;

- прилагодување на процесите кои се однесуваат на информирање и изјаснување по понудите за одложено плаќање за физичките и правни лица без потреба за физичко присуство на корисниците;
- препораки за користење на производите и услугите преку дигиталните канали, преку навремени известувања објавени на интернет-страницата, платформите за електронско/мобилно банкарство, на интернет-порталите и други канали;
- засилување на понудата и реализацијата на платежни картички во функција на намалување на готовината во оптек преку практикување на проактивен пристап и директна понуда на нови како и активирање на постојни дебитни картички при посета на шалтер или при подигнување на готовина;
- навремено известување за широка достапност на филијалите/експозитурите и мрежата на банкомати со истовремено навремено и редовно информирање за работното време на експозитурите и филијалите, мрежата на банкомати преку интернет-страницата и дигиталните канали;
- понуда на услугата за уплата на готовина на банкомат за физичките лица преку користење на VISA платежните картички без провизија.

Понудата на промотивни депозити во денари и во девизи за физички лица, понудата на фиксни каматни стапки за орочени депозити до 36 месеци како и активното управување со пасивните каматни стапки придонесоа за одржување на стабилна депозитна база. Во текот на 2020 година беа понудени промотивните депозити за физички лица ПРОМО ФИКС во денари со рокови на орочување до 24 месеци и ПРОМО ФИКС во евра со рокови на орочување до 36 месеци.

Добро утврдениот концепт на унифицирани услови и оптималниот број производи прилагодени за пошироки групи корисници и во текот на изминатата година придонесуваше за полесно комуницирање на карактеристиките на производите, успешна и ефикасна продажба.

Во доменот на работењето со правните лица, основната карактеристика на деловниот однос беше диференцираниот пристап за сегментите на корпоративни и МСП-корисници. Прилагодувањето на условите на кредитните производи во согласност со пазарните услови, достапноста, флексибилноста и индивидуалниот пристап на соработниците за кредитирање како веќе проверен и докажан концепт придонесоа за изнаоѓање ефикасни финансиски решенија и зачувување на долгорочните деловни односи со постојните корисници.

За полесно премостување на негативните ефекти од кризата предизвикана од COVID-19 и олеснување на враќањето на кредитните обврски на засегнатите клиентиправни лица им беше понудена можност за промената на договорните услови на кредитни производи.

Екстерната комуникација како интегрален дел од маркетингот и промотивните активности и оваа година се фокусираше на реализација на маркетинг целите, зголемување на свеста и создавање интерес за производите и услугите што ги нуди Банката со цел раст на имиџот и пораст на продажбата.

Сите новости во врска со производите и услугите редовно се претставуваа во рекламните материјали со препознатлив имиџ и со примена на единствен конзистентен начин на пренесување на информацијата до корисниците.

Во текот на изминатата година, со присуство на традиционалните и нови медиуми, Банката спроведуваше продажни промоции и кампањи од кои позначајни се реализираните со фокус на понудата на ненаменските потрошувачки кредити, станбените и хипотекарните кредити со ризико животно осигурување, промотивните

депозити, како и дигиталните канали – електронското и мобилното банкарство на ТТК Банка АД Скопје.

Редовно беа претставувани и дистрибуирани сите информации, промени и рекламни материјали до вработените, со што навремено беа запознати со сите новини во работењето на Банката.

Банката редовно и транспарентно ја известуваше јавноста и медиумите за сите значајни настани поврзани со работењето на Банката преку директна соработка со истите и преку својата интернет-страница.

Во делот на грижата за корисници, Банката реализираше брза и навремена реакција во однос на добиените поплаки што позитивно влијаеше врз имиџот на Банката, на подобрувањето на процесот на директна комуникација со крајните корисници и јакнењето на довербата кон Банката.

➤ **Корпоративна општествена одговорност**

Како дел од бизнис секторот, ТТК Банка АД Скопје, во своето работење, се грижи и делува за добробитот на општеството во коешто работи. Во улога на општествено одговорна компанија, ТТК Банка АД Скопје настојува да ги сплоти ентузијазмот на своите вработени, заемната соработка и отворената комуникација со партнерите и со институциите, етичкото управување и транспарентноста во работењето кон сите засегнати страни, грижата за корисниците, како и поддршката во реализацијата на целите на заедницата. Корпоративната општествена одговорност е фундаментална вредност на ТТК Банка АД Скопје, којашто интегрира социјална, хумана и етичка димензија. Посветеноста на ТТК Банка АД Скопје кон достоинство спроведување на стратегијата за општествена одговорност придонесе Банката да оствари позитивни и успешни резултати во подигнување на свесноста за Банката, за градење имиџ на Банката како корпоративна општествено одговорна компанија, како и кон остварување многубројни позитивни придобивки за заедницата.

Во текот на 2020 година Банката го задржа континуитетот за поддршка на потребите и барањата на заедницата преку реализација на бројни спонзорства и донации во спортот, културата, уметноста, образованието, науката. Меѓу позначајните проекти кои беа поддржани во текот на 2020 година се: поддршка на активностите на Кошаркарскиот клуб „Тетекс ТТК“ од Тетово, детскиот фестивал „Јаболчиња“ во Тетово, активностите на Македонската традиционална карате федерација, поддршка на традиционалните научно-културни средби „Десет дена Крушевска Република“, донација на компјутери и компјутерска опрема за ученици од социјално ранливи семејства од општина Крушево во рамки на кампањата „Донирај го својот компјутер“. Банката активно ја поддржа иницијативата и се вклучи во реализацијата на „Инвеститорски ден“ за зголемување на знаењето за овие финансиски инструменти и подобрување на инвестициската култура во нашата држава. Настанот беше реализиран на иницијатива на Македонската Берза По повод одбележувањето 25 години од основачкото собрание на Македонска Берза АД Скопје, а на кое сите домашни физички лица имаа можност да купат или продадат акции на сите пазарни сегменти без трансакциски трошоци, односно без да ги платат провизиите кон Берзата, ЦДХВ и овластените пазарни учесници (банки и брокерски куќи) вклучени иницијативата.

Традиционално и оваа година ТТК Банка АД Скопје се вклучи во реализацијата на четвртото издание на едукативниот настан „Денови на финансиската писменост“ и за корисниците овозможи едуцирање преку електронски едукативни материјали, а во врска со управувањето со личните финансии, користењето платежни картички, практичен водич за идните сопственици на дом, преземени од интернет-страницата на НБРСМ, предностите на современите дигитални услуги преку електронското и мобилното банкарство на ТТК Банка АД Скопје, како и за актуелната понуда на атрактивните финансиски производи и услуги на Банката.

➤ Етичко управување

Одговорното однесување е императив за ТТК Банка АД Скопје. Банката редовно и навремено ги ажурира и транспарентно објавува податоци и информации поврзани со работењето. Постапувањето ефикасен систем на корпоративно управување позитивно влијае на: јакнењето на довербата на нашите соработници, корисници и вработените во Банката, зголемувањето на транспарентноста на работењето, јасната организациска структура како и ефикасните системи на следење и контрола на ризиците.

5.9. Информатичка технологија и позадински работи

Во 2020 година Банката продолжи со имплементација на проекти од информатичката технологија во областа на инфраструктурата и системскиот развој, со коишто се надгради хардверската и виртуелната инфраструктура, се поддржа комерцијалниот развој на продукти, се консолидираа решенијата за автоматизација на работењето, беа развиени нови интерни решенија и додадени нови можности во електронското банкарство. Се надгради апликативното решение за управување со ризици, беа имплементирани измени за усогласување со новите регулаторни барања, се прошири и се подигна нивото на контрола во и вон работно време, а беа завршени и логистичките проекти за развој на мрежата на банкомати. Измените и подобрувањата на ИТ системите овозможиле Банката ефикасно да го следи растот на пазарот и обемот на работа и лесно да се прилагодува кон промените во организацијата, промените во регулативата и кон решенијата за нови продукти и услуги. Како најзначајни активности би ги издвоиле:

- Измени во КОР системот во согласност со новата одлука за кредитен ризик, имплементирани промени во начинот на пренос и враќање на нефункционалните побарувања, администрирање и процесирање на реструктурирани кредити;
- Редизајн, подобрување и зголемување на услугите на електронско и мобилно банкарство;
- Банката успешно учествуваше во тестирањата од НБРСМ и КИБС на планот за континуитетот на процесите поврзани со МИПС и КИБС системите, а без поголеми забелешки помина и тестирањето на сопствениот план за континуитет во работењето. Исто така, независното годишно надворешно пенетрациско тестирање покажа добро ниво на техничка подготвеност на Банката за справување со тековните сајбер безбедносни ризици;
- За потребата за активности и потребата за работа од дома, извршена е дополнителна набавка на лиценци за Cisco anyconnect и направени се соодветни инсталации и прилагодувања на Cisco ASA firewall за безбедно и непречено извршување на работните обврски на вработените во Банката;
- За подобрување на мрежно поврзување на ВПН мрежата и добивање на подобри перформанси набавени се 3 нови Cisco router-I;
- Извршена набавка на ИТ опрема, 3 x Dell Server-I и 2 x Cisco switch-evi за обновување на серверската опрема во Скопје;
- Имплементација на решение за PSD2 со кое Банката ги отвора своите ИТ системи кон трети страни, кои ќе можат да извршат исплати за имателите на сметки и да обезбедат прикажување на сметките во реално време;
- Имплементација на решение за автоматска верификација на пристигнатите приливи преку SWIFT;

- Имплементација на решение за зголемена сигурност на плаќањата преку системите за електронско и мобилно банкарство со воведување на трет начин на верификација;
- Имплементација на одлуката за кредитен ризик со посебни одредби заради ублажување на последиците од пандемијата COVID-19.

➤ Позадинско работење

Во текот на 2020 година Банката ги имплементираше неопходните измени во процесите и системската евиденција произлезени од промените во законската регулатива и воведувањето нови производи и услуги. Навремено беа имплементирани сите Уредби со законска сила донесени од Владата на РСМ за време на вонредната состојба поради пандемијата на COVID-19.

Успешно е реализиран 3DS 2 проектот со кој се обезбедува високо ниво на безбедност при интернет-транзакции со картички. Започнат е проект со Mastercard за издавање на Mastercard картички, како и проект со SIA за проширување на мрежата на ATM-и.

Банката ја подобри ефикасноста во администрирањето на производите и на услугите, продолжи со автоматизираност и зајакнување на контролата на автоматизираноста на позадинските активности, како и со зајакнување и унапредување на интерните контроли.

5.10. Човечки ресурси

Во 2020 година која беше исполнета со предизвици наметнати од глобалната пандемија со COVID-19, Дирекцијата за човечки ресурси, организација и поддршка ја имаше клучната улога во обезбедувањето на општата и логистичка поддршка на сите организациски единици и делови на Банката, во приспособување на начинот на работа и во одржување на континуитетот на работењето во делот на човечките ресурси.

Покрај стандардните активности на примена и спроведување на сите законски барања поврзани со вработените, регрутации, внатрешна мобилност, ревизија на платите и надоместоците, стручно усовршување, управување со работната изведба и сл., во 2020 година акцент беше ставен на примена на организациски, кадровски и логистички мерки за справување со здравствената криза, со примарна цел да се заштити здравјето на вработените и клиентите и да се обезбеди потребниот континуитет за работа. Имено, COVID-19 кризата имаше многу големо влијание врз нормалниот режим на работа од аспект на бројните неочекувани оправдани отсуства на вработените, промените во начинот на работа, новите правила и протоколи за заштита на здравјето на вработените и клиентите и новите правила за безбедна комуникација.

И покрај сите можни ризици и неизвесности, благодарение на итната реорганизација на тековните активности и брзото прилагодување на новите состојби, Банката прилично успешно се справи со оваа закана и не дозволи да се соочи со неконтролирано ширење на вирусот и недостаток на вработени. Оваа криза потврди дека вработените остануваат најзначајниот капитал со кој располага Банката.

На почетокот на 2020 година беше донесен нов Правилник за внатрешна организација на Банката во кој се прецизираше поставеноста и надлежностите на одделните организациски единици и делови во Банката. Исто така, во првиот квартал од годината се донесе нов интересен акт за оценување на работната изведба на вработените, а во текот на годината беше извршена редовна ревизија на актот за утврдување групи на плати на вработените. Паралелно, интегрираниот софтвер за управување со човечки ресурси кој ја вклучува персоналната евиденција, работното време и отсуствата и пресметката на плата, беше ставен во функција и во голема

мера придонесе за автоматизација на работните процеси и за подобрување на нивната ефикасност.

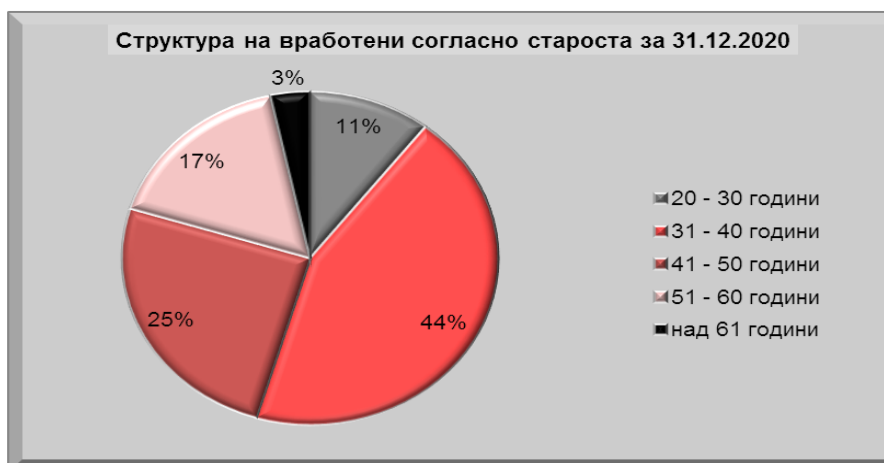
➤ Структура на вработени

Заклучно со 31.12.2020 година вкупниот број вработени во ТТК Банка АД Скопје изнесуваше 238, односно истиот беше на ниво на претходната година и во рамки на планираното. Во текот на годината работниот однос им престана на 14 вработени, а беа регрутирани вкупно 15 нови вработени. Од аспект на внатрешната мобилност во текот на 2020 беа реализирани вкупно 19 промени во работни позиции, од кои 9 се однесуваа на вертикални промоции/унапредувања.

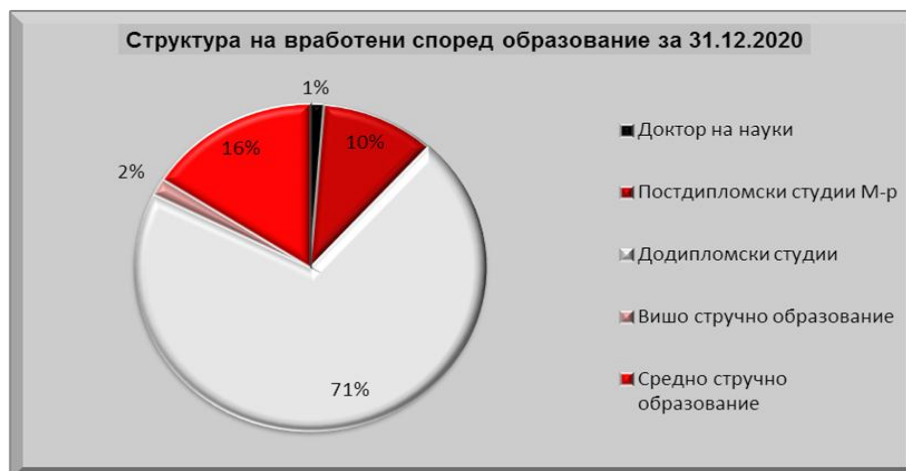
За непречен тек на работните процеси, Банката ангажираше дополнителни кадри преку агенции за привремено вработување како замена за подолгорочни отсуства на вработените по различен основ.

Заради специфичните услови во кои се функционираше во текот 2020 година, во Банката беа ангажирани само двајца практиканти.

Во однос на старосната структура, просечната возраст на вработените изнесува 41 година и е дадена на следниот приказ:

Образовната структура на вработените во Банката на 31.12.2020 година е дадена на следниот приказ:

➤ Стручно усовршување

Банката се грижи за континуирано стручно оспособување и усовршување на своите вработени. Заради кризната состојба и пандемијата со COVID-19, во 2020 година, вработените имаа можност по електронски пат стручно да се оспособуваат и усовршуваат на различни начини, низ формални програми за обука, задолжителни редовни годишни едукации и сл.

И покрај тоа што 2020 година беше погодена од пандемијата со корона вирусот и беа донесените мерки од Владата на Република Северна Македонија за забрането групирање на лица во затворени простории, во оваа година Банката овозможи поголем број вработени да учествуваат на повеќе стручни и технички обуки, сертифицирани програми, семинари, конференции и настани од информативен карактер, виртуелно по електронски пат. Исто така, обуките вклучија и промовирање посакувано и етичко однесување на сите вработени во Банката.

Со тоа, обуките продолжија да претставуваат алатка за континуирано инвестирање, унапредување и задржување на кадарот, а придонесоа и за подобрување на перформансите на вработените во Банката.

Во 2020 година околу 71 вработени посетија над 28 екстерни обуки од различни области, а беа организирани и околу 11 интерни обуки.

5.11. Внатрешна ревизија

Службата за внатрешна ревизија ги спроведува своите активности во согласност со Законот за банки, Одлуката за правила за добро корпоративно управување во банка и другите законски прописи како и политиката, правилникот за работа и процедурите за внатрешна ревизија.

Активностите на Службата за внатрешна ревизија се вршат во согласност со Годишниот план за внатрешна ревизија базиран на ризиците, а одобрен од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Во текот на 2020 година, активностите на Службата за внатрешна ревизија беа насочени кон ревидирање на следните области од работењето на Банката: кредитирање на правни и физички лица, застапување во животно осигурување, управување со оперативен, ликвидносен и пазарните ризици, сигурност на Информативниот систем, активности во Оддел за тргување со хартии од вредност, Дирекција за контролинг и стратешко планирање, позадински обработки со платежни картички, депозитно работење со правни лица, спроведување на Политиката за наградување, заштита на лични податоци, канцелариско и архивско работење, како и работењето во мрежата на филијали/експозитури на Банката.

Сите планирани ревизии се реализирани во текот на годината, со што целосно се покриени планираните сегменти и деловни процеси оценети како најкритични и предвидени во Годишниот план. Надлежните одговорни лица и органите на Банката се информирани за наодите, идентификуваните слабости и препораките за нивно надминување преку писмени извештаи.

На месечна основа, Службата за внатрешна ревизија ја следеше имплементацијата на препораките предложени во извештаите за ревизија и ги известуваше органите на Банката за статусот на нивната реализација. На почетокот на годината, Службата за внатрешна ревизија го изработи последниот извештај за следење на постапувањето на Банката по Акцискиот план во согласност со препораката на регулаторот.

За своето работење Службата за внатрешна ревизија изработи и достави до органите на Банката годишен извештај, кој по разгледување од Надзорниот одбор е

доставен до Народната банка на Република Северна Македонија. Во текот на годината Службата изработи и полугодишен извештај за работењето кој беше разгледан од страна на органите на Банката.

Покрај реализацијата на поставените цели со Годишниот план за ревизија, во извештајниот период Службата за внатрешна ревизија вршеше и консултативна и советодавна улога на барање на раководните лица од одделни организациски делови по прашања од повеќе области.

5.12. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам

Службата за контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам во текот на 2020 година соодветно реагираше на новонастанатите вонредни услови со COVID-19 пандемијата и со реализација на активностите во своја надлежност обезбеди работење на Банката во согласност со многубројните прописи коишто беа донесени од владата на РСМ за справување со последиците од пандемијата и минимизирање на ризиците од неусогласеност, односно минимизирање на ризиците од изречени мерки од регулаторните органи коишто би довеле до финансиски загуби или загуби на угледот на Банката. Во текот на 2020 година активностите на Службата за контрола на усогласеноста беа насочени кон: редовно следење на новодонесената регулатива и измените на важечката регулатива која се однесува на работењето на Банката, известување на вработените и членовите на Управниот одбор на Банката за новините во прописите и следење на нивното навремено и соодветно имплементирање во работењето; преземање активности за идентификација и следење на ризиците од неусогласеност на работењето на Банката со прописите, вклучувајќи и следење на поплаките од клиентите на Банката; спроведување на контроли на усогласеноста во согласност со Програмата и Годишниот план, при што во извештаите од извршените контроли на усогласеноста беше утврдено ниско (прифатливо) ниво на ризик од неусогласеност со прописите; вршење контрола на усогласеноста на ревидираните интерни акти и давање поддршка во стандардизацијата на процедурите и контролните правила за остварување на целите на усогласеност; давање насоки на вработените за правилна примена на прописите во форма на инструкции, препораки и одговори на прашања поврзани со спроведувањето на прописите во нивното секојдневно работење; соработување со други институции; редовно известување на Надзорниот и Управниот одбор на Банката за остварувањето на функцијата контрола на усогласеност на работењето на Банката и реализирање други активности во согласност со прописите.

Во Банката активностите за спречување на перење пари и финансирање тероризам се вршат во согласност со прописите за спречување на перење пари и финансирање тероризам. За соодветно управување со ризикот од перење пари и финансирање тероризам во Банката е усвоена Програмата за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање тероризам, донесени се повеќе интерни акти од оваа област и воспоставена е соодветна организациска поставеност за управување со овој ризик со јасно дефинирани одговорности на органите на Банката, Овластеното лице и Одделот за спречување на перење пари и финансирање тероризам и сите вработени во Банката. Во текот на 2020 година, со цел спречување на перење пари и финансирање тероризам, а во согласност со регулативата, Банката вршеше мониторинг и анализа на клиентите и трансакциите, навремено ги доставуваше пропишаните извештаи до Управата за финансиско разузнавање, соработуваше со надворешните институции и постапуваше во согласност со прописите, со што континуирано обезбедуваше спречување инволвираност на Банката во активности поврзани со перење пари и финансирање

тероризам или во други криминални активности од страна на нејзините клиенти, со што крајно се обезбедува заштита на угледот и репутацијата на Банката, како една од примарните задачи на Банката.

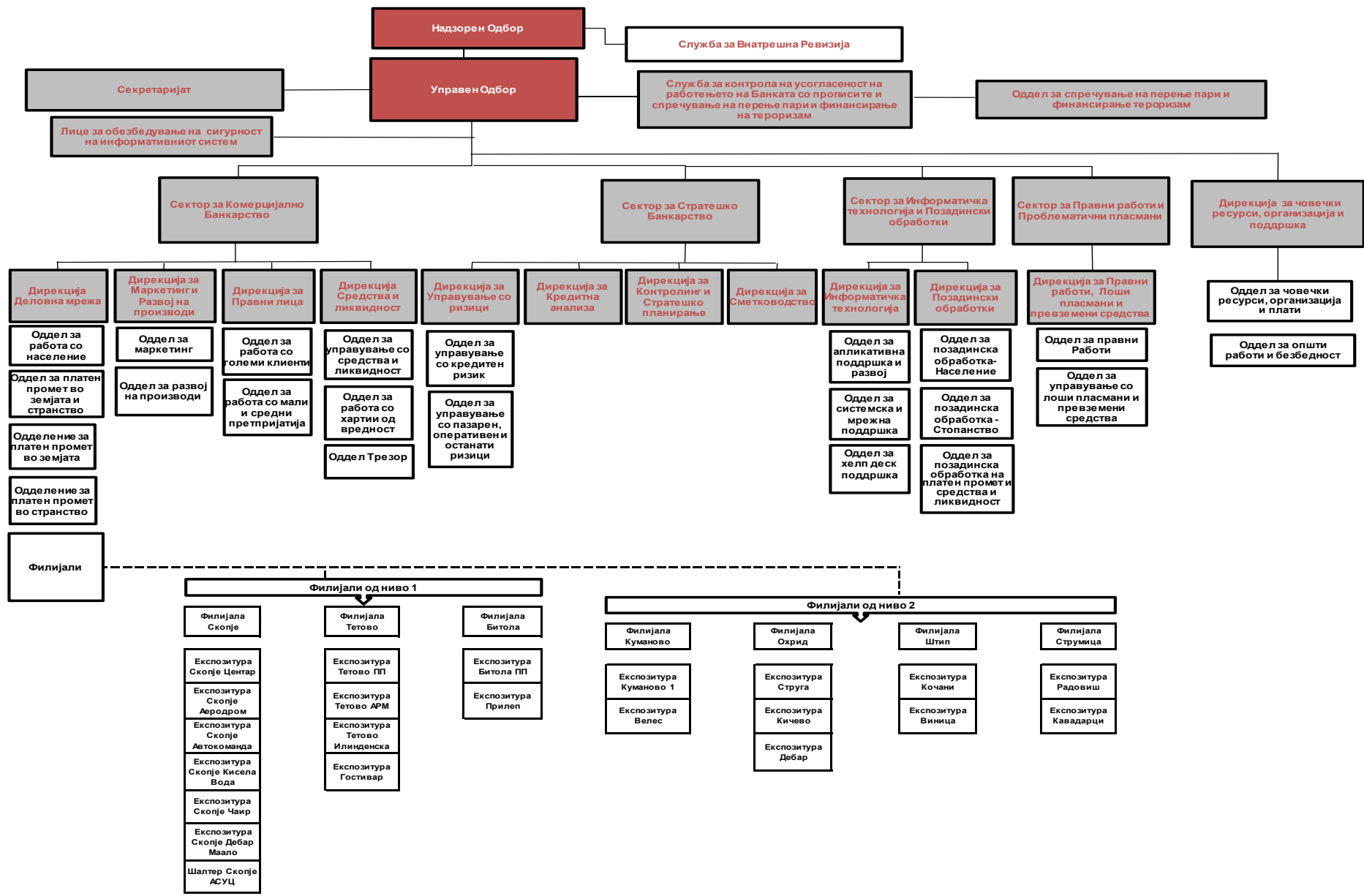
Службата за контрола на усогласеноста и спречување на перење пари и финансирање тероризам ќе продолжи да ги врши своите редовни активности во насока на обезбедување на ефикасно работење на Банката во согласност со релевантните прописи.

Претседател на Надзорен Одбор

М-р Глигорие Гоговски

ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

ПРИЛОГ 2 – ИЗЈАВА ЗА ПРИМЕНА НА КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

ТТК БАНКА АД Скопје

ул. Народен Фронт 19а

1000 Скопје, Македонија

тел: 02/32 47 000 факс: 02/31 31 387

www.ttk.com.mk

e-mail: ttk@ttk.com.mk

ЕМБС: 6121110 ЕДБ: 4030006597638

тр. с-ка: 290-1000000000-46

Врз основа на член 384-а од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва (Сл.весник на РСМ бр. 290/2020) Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје ја дава следната

ИЗЈАВА

За примена на кодекс за корпоративно управување

1. ТТК Банка АД Скопје применува Кодекс за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје бр. 02-6292/5 од 31.07.2019 година усвоен од страна на Надзорниот одбор на Банката на седницата одржна на ден 31.07.2019 година и истиот е поставен на интернет страницата на Банката www.ttk.com.mk.
2. Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата на надзор и раководење во Банката со цел да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративното управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката кои ја сочинуваат корпоративната култура и вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот во работењето, како и транспарентност на работењето на Банката.
3. Во текот на 2020 година нема отстапувања од правилата утврдени во Кодекс за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје бр. 02-6292/5 од 31.07.2019 година.

Управен одбор

ПРИЛОГ 3 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ

ПРИЛОГ 4 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ

СКОПЈЕ	
Филијала Капиштец	ул. „Народен фронт“ бр. 19а, Трговски центар „Беверли Хилс“
Филијала Аеродром	бул. „Јане Сандански“ бр. 26, влез 2, локал 4
Експозитура Центар	ул. „Даме Груев“ бр. 7
Продавница „Тетекс“	ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 1, Рекорд-Центар
Експозитура Дебар Маало	бул. „Партизански одреди“ бр. 26 а
Ѓорче Петров (пред ТЦ „СП Планет“)	ул. „Ѓорче Петров“ б.б.
Експозитура Автокоманда	ул. „16-та Македонска Бригада“ бр. 2/3
Експозитура Кисела Вода	ул. „Христо Татарчев“ бр. 47 локал 12
Експозитура Чаир	ул. „Кемал Сејфула“ бр. 1/1/4
Трговски центар „Скопје Сити Мол“	ул. „Љубљанска“ бр. 4
ВЕЛЕС	
Експозитура Велес	ул. „8-ми Септември“ бр. 44
ТЕТОВО	
Експозитура Ловец	ул. „Илинденска“ бр. 2 б/Булевар
Експозитура АРМ	ул. „Методија Андонов Ченто“ бр. 4
Експозитура Илинденска	ул. „Илинденска“ бр. 226
Експозитура Палма Мол	ул. „Скопски пат“ бр. 8
Продавница Римес	ул. „Благоја Тоска“ бр.208/локал бр. 1
Бензиска станица „Европа 92“	с. Лешок, магистрален пат Тетово - Јажинце
ГОСТИВАР	
Експозитура Гостивар	ул. ЈНА бр.114
Во простории на деловен објект	ул. „Браќа Гиноски“ бб
КИЧЕВО	
Експозитура Кичево	бул. „Ослободување“ бр. 1
Спортска обложувалница „Златна копачка“	ул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр. 11
ДЕБАР	
Експозитура Дебар	ул. „8-ми Септември“ бр. 1/3
БИТОЛА	
Филијала Вартекс	ул. „Столарска“ бр. 7
Пицерија „Метро“	ул. „Маршал Тито“ бр. 18
Продавница „Комодоре“	ул. „Прилепска“ бр. 42
Продавница „Редлајн“	ул. „Генерал Васко Каранѓелески“ бб
ОХРИД	
Експозитура Охрид	бул. „Македонски Просветители“ бр. 8В
Продавница „Васидора“	ул. „Климент Охридски“ бр. 43
ШТИП	
Филијала Штип	ул. „Ванчо Прќе“ бр. 67
Маркет „КАМ“	ул. „Сремски фронт“ бр. 26
ПРОБИШТИП	
Хотел „Сан Нико“	ул. „Јордан Стојанов“ бр. 2
КОЧАНИ	
Експозитура Кочани	ул. „Кеј на револуцијата“ бр. 13
РАДОВИШ	
Експозитура Радовиш	ул. „22-ри Октомври“ бр. бб
КУМАНОВО	
Филијала Куманово	ул. „Гоце Делчев“ бр. 38
Експозитура Куманово	ул. „ЈНА“ бр. 102
ПРИЛЕП	
Експозитура Прилеп	ул. „Борис Кидрич“ бр. бб
Очна оптика „Геталдус“	ул. „Гоце Делчев“ бр. 47
КАВАДАРЦИ	
Експозитура Кавадарци	ул. „Илинденска“ бр. 76 г
СТРУГА	
Експозитура Струга	ул. „Пролетерски Бригади“ бр. 43
СТРУМИЦА	
Филијала Струмица	ул. „Благој Јанков Мучето“ бр. 2
ВИНИЦА	
Експозитура Веница	ул. „Никола Карев“ бр. бб